

Forprosjekt: Samordning plan- og bygningsloven

Et kunnskapsgrunnlag levert av

På oppdrag fra Kommunal og regionaldepartementet – sak: 11/802.

Utarbeidet av: Seniorrådgiver/ jurist Kristin Syrstadeng Sørensen.

Kontrollert av: Seniorrådgiver/ingeniør Arild Grønsberg.

Ansvarlig for kontrakt og fremdrift/levering: Daglig leder/jordskifte kandidat Steinar Elden.

Innholdsfortegnelse

1. Bakgrunn	Side 3
1.1 Generelt	
1.2 Målsetting	
2. Utgangspunkt	
2.1 utfordringene	
2.1.1 Hvem, hva, når og hvordan?	
2.2 Lovtolkning ved bruk av særlover ved søknad om tiltak	
3. Gjennomføring	Side 4
3.1 Identifisering av ulike særlover	
3.1.1 Avgrensing	
3.2 Gjennomgang av den enkelte særlov	
3.3 Ulike intervju for å innhente brukererfaringer	
3.3.1 Kommunen som byggesaksmyndighet	
3.3.2 Ulike særlovsmyndigheter	
3.3.3 Intervjuspørsmål	
3.3.4 Samtaler med ansvarlig søker	
3.4 Sammenfatning	
3.4.1 Ny gjennomgang	
3.4.2 Ny avgrensing	
4. Særlover, og forskrifter valgt ut etter relevans	Side 6
4.1 Opplisting av særlover i kronologisk rekkefølge, med sidehenvisninger	
4.1.2 Merknader m.v.	
4.2 Forskrift om rikspolitisk bestemmelse om kjøpesentre	
4.2.1 Merknad	
5. Oppsummering	Side 74
5.1 Funn	
5.2 Med håp om en enklere hverdag?	

Forprosjekt - Samordning plan- og bygningsloven

1. Bakgrunn

1.1. Generelt

Dette forprosjektet er gjennomført av Elden AS på oppdrag fra Kommunal og Regionaldepartementet. Forprosjektet skal gi kunnskapsgrunnlag for et etterfølgende hovedprosjekt som skal søke å finne løsninger som gir effektiviserings- og forenklingsgevinster for byggesaksbehandling i henhold til plan- og bygningsloven.

1.2. Målsetting

Forprosjektet kartlegger hvordan bestemmelser i særlover utfyller og overlapper bestemmelser i plan- og bygningsloven. I prosessen har vi også søkt å avdekke om det i dag fins tiltak som ikke blir gjenstand for myndighetskontroll der det er behov for dette, eller om det fins bestemmelser som står i motstrid til hverandre. Vi ønsker å gi en så praktisk, helhetlig og samlet fremstilling som mulig innenfor oppdragets økonomiske rammer. I den grad vi problematiserer gjeldende praksis og eller antyder mulige løsninger er dette kun ment som en markering av mulige relevante utfordringer.

2. Utgangspunkt

2.1. Utfordringene

Plan- og bygningsloven, og tilhørende forskrifter, inneholder myndighetskrav. Der er blant annet de regler samlet som gjelder krav til søknad om tiltak og behandlingen av disse. plan- og bygningsloven hjemler også mange tekniske krav til utforming, materialvalg m.v.

Men selv om dette er nødvendige regler – er det ofte ikke tilstrekkelig å forholde seg til disse. Vi har også mange særlover som kan bli avgjørende for ulike krav til tiltaket, byggesøknadens innhold og kommunens vurdering av søknaden. Dette følger av plan- og bygningslovens oppbygging, og kommer klart frem i bestemmelser om plikt til samarbeid og samordning.

a) Samordningsplikt

Byggesaksmyndigheten i kommunen har samordningsplikt med annen myndighet når tiltaket ikke kan gjennomføres uten tillatelse eller samtykke fra annen myndighet, jfr. pbl § 21-5. Av saksbehandlingsforskriftens § 6-2 fremkommer det at denne samordningsplikten gjelder 14 ulike myndigheter. Opplistingen er uttømmende.

b) Samarbeidsplikt

Byggesaksmyndigheten i kommunen har en generell plikt til å samarbeide med andre myndigheter, der disses saksområde blir berørt, jfr. pbl § 1-4 2.ledd. Dette betyr at det ofte må innhentes uttalelser fra andre myndigheter som en del av saksforberedelsene i byggesaker. Denne bestemmelsen er av generell karakter, og den har ingen eksemplifisering, avgrensning eller opplisting.

2.1.1. Hvem, hva, når og hvordan?

Det finnes ingen autorativ oversikt som viser hva som skal oversendes hvor i hvilke typetilfeller. For å vite dette må man ha god oversikt over mange ulike bestemmelser i mange ulike lover – rettsområdet er utpreget fragmentarisk!

For å ha tilstrekkelig kontroll over alle disse bestemmelsene har kommuner som byggesaksmyndighet, og profesjonelle aktører som skal ivareta funksjonen som ansvarlig søker/prosjekterende, ofte utarbeidet egne sjekklister til bruk for å kontrollere kvaliteten på arbeidet som utføres. Disse listene er gjerne tuftet på lister som opprinnelig var utarbeidet gjennom faglige fora eller ulike former for interessefelleskap, alternativt kjøpt fra kommersielle aktører.

Gode lister kombinert med mye erfaring og lokalkunnskap er det som god byggesaksbehandling og god ivaretagelse av rollen som ansvarlig søker og ansvarlig prosjekterende bygger på.

2.2. Lovtolkning ved bruk av særlovsregler ved søknad om tiltak

Det er ikke gitt at de ulike lovbestemmelser er godt harmonisert med hverandre, slik at generelle tolkningsregler må benyttes for å finne frem til riktig regel i det enkelte tilfelle. Dette betyr at å utforme byggesøknader- og å behandle disse- krever system og kunnskap som ikke er lett tilgjengelig for personer uten særlig utdanning og erfaring.

3. **Gjennomføring**

3.1. Identifisering av ulike særlover

Vi har valgt å løse dette oppdraget ved å bruke mest tid på en systematisk gjennomgang av særlover med mulig relevans for byggesaksbehandlingen. Vi fikk før oppstart levert en foreløpig liste fra departementet, som utgangspunkt for vårt arbeid. Dette materiale har vi supplert ved hjelp av egen kunnskap om relevante særlover. Vårt utgangspunkt var etter dette ca. 40 særlover, antallet er redusert til 35 etter avgrensning av oppgaven – se punktene 3.1.1 og 3.4.2.

3.1.1. Avgrensning

Prosjektet er av oppdragsgiver avgrenset mot standardkontrakter i entreprise, forbrukerentreprise i Bustadoppføringslova og Håndverkertjenestelova, samt til lovverk som regulerer for eksempel opprettelse av sameier, borettslag mv. eller avhending av fast eiendom.

3.2. Gjennomgang av den enkelte særlov

Vi har gått gjennom den enkelte særlov og søkt og identifisert de bestemmelser som er mest relevante for byggesaksbehandlingen. Vi har vurdert om bestemmelser er generelle eller konkrete, og om det kan pekes direkte på bestemmelser i plan- og bygningsloven(pbl), saksbehandlingsforskriften(SAK) eller i teknisk forskrift(TEK) som særlovsbestemmelsene utfyller, overlapper, grenser inntil eller på annen måte har relevans for. Vi har brukt mest tid på de enkeltbestemmelsene som fremstår som tungt tilgjengelige, samt på de lovene som har mye faktisk betydning.

3.3. Innhenting av brukererfaringer

3.3.1. Kommunen som byggesaksmyndighet

Vi har besøkt en liten, en mellomstor og en stor kommune og stilt dem spørsmål om deres byggesaksbehandling. Disse tre kommunene har henholdsvis ca. 6000, ca. 15000 og ca. 170 000 innbyggere.

3.3.2. Ulike særlovsmyndigheter

Vi har snakket med representanter for mange ulike særlovsmyndigheter. Vi nevner kort: fylkeskommune, fylkesmann, interkommunalt brannvesen, Mattilsynet, Kystverket, Statens Vegvesen, Arbeidstilsynet, Reindriftsforvaltningen, Direktoratet for mineralforvaltning, bispekontor, Samferdselsdepartementet, Fornyings, administrasjons og Kirkedepartementet, Sivilforsvaret og Avinor. Vi har også snakket med Jernbaneverket.

De fleste av disse har vi besøkt, og noen har vi snakket med pr. telefon. Vi har i de fleste tilfellene også hatt kontakt etter intervjuene der de har fått se en komprimert utgave av hva vi har lært av møtet med dem, for å sikre oss mot misforståelser.

I den grad det har fremstått som mulig og ønskelig har vi stilt kontrollspørsmål til mer enn en person på samme forvaltningsnivå.

3.3.3. Spørsmål vi har stilt

- *Hvilke myndigheter får myndighet fra hvilke særlover, og hvordan berører deres myndighetsutøvelse det enkelte tiltaket og den kommunale byggesaksbehandlingen?*
- *Fins det bestemmelser i særlov som er i motstrid til bestemmelse i plan- og bygningsloven og tilhørende forskrift? Eller der det er utfordrende å finne ut hva som er riktig rettsituasjon fordi pbl og særlov ser ut til å behandle samme tiltak fra ulikt perspektiv?*
- *Finnes det tiltak som burde vært gjenstand for vurdering fra byggesaksmyndigheten og/eller særlovsmyndighet, men som ikke blir det?*
- *Hvilke rutiner fins for dialog? Får de ulike myndigheter rent faktisk oversendt alle saker som de skal ha oversendt for: uttalelse, vedtak eller for vurdering av utøvelse av klageadgang?*
- *Når i byggesaken blir papirene oversendt til særlovsmyndighet? Er det tiltakshaver/ansvarlig søker som gjør dette? Eller gjøres dette stort sett av kommunen? Blir frister overholdt? I hvilken grad blir byggetillatelse forsinket på grunn av særlovsmyndigheters saksbehandling?*

3.3.4. Ansvarlig søker og/eller ansvarlig prosjekterende

Vi har også hatt noen samtaler med diverse foretak som regelmessig har ansvarsretter som ansvarlig søker og/eller ansvarlig prosjekterende i byggesaker. Tema for disse samtalene har primært vært knyttet til deres kontrollsystemer.

Sammenfatning

3.3.5. Ny gjennomgang

Etter innhenting av brukererfaringer har vi på nytt gått gjennom den enkelte lov, og de enkelte bestemmelser jfr. punkt 3.2, i lys av de opplysninger vi har fått fra særlovsmyndighetene. Vi har i forbindelse med den enkelte lov skrevet konkrete merknader, ofte formulert som

brukerperspektiv. Vi har kommentert dobbeltbehandling, bestemmelser som ikke er kompatible, og en sjelden gang nevnt tiltak som verken er gjenstand for søknadsbehandling jfr. pbl eller annen myndighetskontroll.

3.3.6. Ny avgrensning

Etter et møte med vår kontaktperson i departementet, den 12.9.2011, ble arbeidet med Arbeidsmiljøloven og de tilhørende forskrifter lagt bort, da vi fikk opplyst at det allerede er igangsatt et hovedprosjekt knyttet til denne loven.

4. **Lover og forskrifter valgt ut etter relevans**

4.1. Opplisting av særlover i kronologisk rekkefølge, med sidehenvisninger

1. LOV 1912-06-14 nr. 01: Lov om anlegg av taugbaner og løipestrenger mv. Side 7.
2. LOV 1957-06-28 nr. 16: Lov om friluftslivet [friluftsløven]. Side 9.
3. LOV 1963-06-21 nr. 23: Veglov. Side 10.
4. LOV 1974-05-31 nr. 17: Lov om kommunale vass- og kloakkavgifter [vass- og kloakkavgiftslova]. Side 16.
5. LOV 1975-06-06 nr. 31: Lov om utnyttning av rettar og lunnende m.m. i statsallmenningane (fjellova). Side 17.
6. LOV 1976-06-11 nr. 79: Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven). Side 17.
7. LOV 1977-06-10 nr. 82: Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag. Side 17.
8. LOV 1978-06-09 nr. 50: Lov om kulturminner [kulturminneløven]. Side 18.
9. LOV 1979-12-21 nr. 77: Lov om jordskifte o.a. (jordskifteløven). Side 20.
10. LOV 1981-03-13 nr. 06: Lov om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven). Side 20.
11. LOV 1982-11-19 nr. 66: Lov om helsetjenesten i kommunene [kommunehelsetjenesteløven]. Side 32.
12. LOV 1992-05-15 nr. 47: Lov om laksefisk og innlandsfisk m.v Side 35.
13. LOV 1993-06-11 nr. 100: Lov om anlegg og drift av jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. (jernbaneløven). Side 37.
14. LOV 1993-06-11 nr. 101: Lov om luftfart (luftfartsloven). Side 38.
15. LOV 1994-03-25 nr 07: Lov om sikring mot og erstatning for naturskader (naturskadeløven). Side 40.
16. LOV 1995-05-12 nr. 23: Lov om jord (jordlova). Side 40.
17. LOV 1996-06-07 nr. 31: Lov om Den norske kirke (kirkeløven). Side 42.
18. LOV.1996-06-07 nr. 32 Lov om kirkegårder, kremasjon og gravferd (gravferdsloven). Side 43.

19. LOV 1997-05-23 nr. 31: Lov om eierseksjoner (eierseksjonsloven). Side 44.
20. LOV 2000-05-12 nr. 36: Lov om strålevern og bruk av stråling [strålevernloven]. Side 44.
21. LOV-2000-11-24-82 Lov om vassdrag og grunnvann (vannressursloven). Side 47.
22. LOV 2001-06-15 nr. 79: Lov om miljøvern på Svalbard (svalbardmiljøloven). Side 50.
23. LOV 2002-06-14 nr. 20: Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven). Side 50.
24. LOV 2003-12-19 nr. 124: Lov om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven). Side 56.
25. LOV 2005-05-27 nr. 31: Lov om skogbruk (skogbrukslova). Side 58.
26. LOV 2005-06-17 nr. 79: Lov om akvakultur (akvakulturloven). Side 59.
27. LOV 2005-06-17 nr. 101: Lov om eidedomsregistrering (matrikkellova). Side 60.
28. LOV 2007-06-15 nr. 40: Lov om reindrift (reindriftsloven). Side 60.
29. LOV 2008-06-20 nr. 42: Lov om forbud mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne (diskriminerings- og tilgjengelighetsloven). Side 62.
30. LOV 2009-04-17 nr. 19: Lov om havner og farvann. Side 63.
31. LOV 2009-06-19 nr. 65: Lov om fylkeskommuners oppgaver i folkehelsearbeidet [folkehelseloven]. Side 66.
32. LOV 2009-06-19 nr. 100: Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven). Side 66.
33. LOV 2009-06-19 nr. 101: Lov om erverv og utvinning av mineralressurser (mineralloven). Side 70.
34. LOV 2010-06-04 nr. 21: Lov om fornybar energiproduksjon til havs (havenergilova). Side 72.
35. LOV 2010-06-25 nr. 45: Lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven). Side 72.

4.1.2. Merknader m.v.

<http://www.lovdata.no/all/hl-19120614-001.html>

Lov om anlegg av taugbaner og løipestrenger mv.

§ 1. Taubaner, herunder skitrekk, skal ikke kunne anlegges eller tas i bruk uten tillatelse av Kongen og på vilkår som deri fastsettes.

Særlovsmyndighet for tiltaket i tillegg til søknadsplikt jfr. pbl. kap 20.

[...]

§ 3. Taubane under 2 kilometers lengde, som noen anlegger helt over sin egen grunn og som utelukkende skal besørge godstransport, er unntatt fra bestemmelsen i § 1, 1. ledd.

Men fremdeles søknadspliktig jfr. pbl kap 20.

§ 5. Uten eierens og – i tilfælde – brukernes samtykke maa taugbane i almindelighet ikke anlægges over hus, hvor mennesker til stadighet - i kortere eller længere tid – opholder sig, eller et samme tilliggende uthus, gaardstun, indhegnet have, eller over ubebygget grund, som ligger saadant hus eller tun nærmere end 25 meter.

Undtagelse fra denne regel tilstedes alene, naar det godtgjøres, at vedkommende anlæg ikke paa anden maate uten uforholdsmæssige ulemper vil kunne fremmes, og at fordelene ved anlægget er overveiende i forhold til den skade eller ulempe, som derved vil forvoldes.

Overlapper pbl § 29-6

§ 9. Naar der til taugbane benyttes taug eller traade av metal, maa disse og de i forbindelse med dem værende metaldele sættes i elektrisk, godt ledende og varig forbindelse med jord ved hjelp av metalledning med mindst 25 mm² tversnit. Saadan jordforbindelse maa beskyttes mot beskadigelse eller brud ved passende indklædning paa utsatte steder.

Taugbane og løipestreng maa ikke anlægges inden en avstand av 20 m. fra nogen bestaaende elektrisk luftledning, uten at der træffes saadanne sikkerhetsforanstaltninger, at den elektriske ledning er beskyttet mot beskadigelse fra taugbanen eller løipestrengen. Forsaavidt den elektriske ledning fører sterkstrøm med høi spænding, maa der træffes saadanne foranstaltninger, at taugbane eller løipestreng, som blir anlagt nærmere end 20 m. fra denne, er sikret mot overledning av elektrisk strøm i deres metaldele.

Løipestreng av metal, der anbringes nærmere end 20 m. fra forhaandenværende sterkstrømsledning med høi spænding, maa sættes i elektrisk godt ledende og varig forbindelse med jord paa samme maate som ovenfor bestemt for taugbane.

Taugbane eller løipestreng, der anlægges inden en avstand av 20 m. fra nogen elektrisk ledning, skal anmeldes til vedkommende tilsynsmand ved elektrisitetsvæsenet, forat denne kan faa anledning til at undersøke, om særlige sikkerhetsforanstaltninger er paakrævet til beskyttelse saavel for taugbanen som for elektriske anlæg. Taugbanens eller løipestrengens eier er i tilfælde forpligtet til at utføre, hvad der av tilsynsmanden maatte paalægges ham, og at bære de dermed forbundne utgifter.

Bestemmelse av teknisk art som utfyller TEK.

§ 20. Overtredelse av de bestemmelser som er gitt i denne lov, eller med hjemmel av den, straffes med bøter, for så vidt ikke forholdet rammes av en strengere straffebestemmelse.

Vedkommende regjeringsdepartement kan gi pålegg om å fjerne, forandre eller la være å bruke taubane eller løypestreng som er anlagt i strid med bestemmelser gitt i denne lov, eller med hjemmel i den. Blir pålegget ikke etterkommet uoppholdelig, eller i tilfelle innen den frist som er satt, kan departementet la foreta det som er nødvendig for å sette pålegget i verk. Utgiftene skal erstattes av eieren og er tvangsgrunnlag for utlegg.

Overlapping med pbl kap 32 om ulovlighetsoppfølging av tiltak.

<http://www.lovdatab.no/for/sf/sd/xd-20020503-0446.html>

Forskrift om bygging og drift av taubaner og kabelbaner.

§ 4. Myndighetene

Samferdselsdepartementet gir tillatelse for drift av kabelbaner.

Fylkesmannen gir konsesjon til anlegg og drift av taubaner.

Taubanetilsynet gir driftstillatelse til taubaner og kabelbaner.

Samferdselsdepartementet er klageinstans for avgjørelser fattet av fylkesmannen.

Fylkesmannen er klageinstans for vedtak om driftstillatelse og pålegg om midlertidig driftsstans fattet av Taubanetilsynet, med unntak av vedtak vedrørende kabelbaner som Samferdselsdepartementet er klageinstans for. Samferdselsdepartementet er klageinstans for avgjørelser vedrørende avgifter og andre økonomiske forhold, som er fattet av Taubanetilsynet.

Myndighetene kan i enkeltvedtak eller forskrift hver for seg fastsette vilkår for bygging og drift av anlegg.

Overlapping med bestemmelser om søknadsplikt i pbl Overlapper også med tilsynsmyndighet jfr. pbl Se ordlyden i siste setning om bygging av anlegg.

<http://www.lovdatab.no/all/hl-19570628-016.html>

Friluftsløven

§ 13. (*Sjikanøse stengsler og uheimlede forbudskilt.*)

Eier eller bruker av grunn må ikke ved stengsel eller på annen måte vanskeliggjøre den ferdsel som er tillatt i denne lov, med mindre det tjener hans berettigede interesser og ikke er til utilbørlig fortrengsel for almenhetens ferdsel.

Uten særskilt heimel må ingen sette opp skilt eller på annen måte kunngjøre at det er forbudt å ferdes eller bade på område hvor det er adgang til det etter denne lov.

Stengsel, skilt eller kunngjøring som er i strid med denne paragraf, kan kreves fjernet etter § 40.

Særlovsmyndighet. Skilt og stengsler kan også være søknadspliktige jfr. pbl kap. 20.

§ 35. (*Inngrepsløyve for kommuner og friluftslag*)

Departementet kan gi kommuner og lag som har til formål å fremme reise- og friluftsliv

- a) alminnelig eller begrenset rett til å varde og merke opp ruter i utmark, og
- b) løyve til på bestemte steder å bygge klopper eller bruer og sette i verk andre tiltak for å lette ferdselen i utmark.

Bruer er søknadspliktige jfr. pbl kap. 20.

Retten etter første ledd bokstav a kan nyttes uten forutgående skjønn, likeså løyve etter bokstav b såfremt departementet i det enkelte tilfelle bestemmer det. Volder utøvelsen skade, kan eieren (eller brukeren) kreve avgjort ved skjønn etter skjønnsprosessloven kapittel 2 om erstatning kan kreves og i tilfelle med hvilket beløp, likevel slik at kommunen skal erstatte eierens skjønnskostnader når ikke skjønnet finner å burde gjøre unntak, fordi erstatningssøkeren har avslått et rimelig forlikstilbud eller uten rimelig grunn har forlangt skjønn. Skjønnet styres av lensmannen, namnsfogden eller politistasjonssjef med sivile rettspleieoppgaver.

Ved merking av ruter skal eieren (eller brukeren) varsles i god tid før merkingen blir satt i verk. Motsetter han seg merkingen, avgjør departementet om og i tilfelle på hvilken måte merking skal tillates.

§ 40. (*Stansing og fjerning av ulovlig byggverk m.v.*)

Blir noen bygning, inngjerding eller annet arbeid påbegynt i strid med forbud eller pålegg gitt i eller i medhold av denne lov, kan kommunen kreve arbeidet stanset.

Helt eller delvis oppført byggverk, stengsel eller annen innretning, skilt eller kunngjøring som strider mot forbud eller pålegg gitt i eller i medhold av loven, kan kommunen kreve fjernet på den skyldiges kostnad.

Om nødvendig kan politiets hjelp kreves til gjennomføring av tiltak etter denne paragraf.

Overlapping med ulovlighetsoppfølging jfr. pbl kap. 32. men går litt lenger da denne også rammer tiltak som ikke er søknadspliktige etter pbl kap 20.

<http://lovdata.no/all/hl-19630621-023.html>

Veglova

§ 12. Planlegging av riksveg, fylkesveg og kommunal veg skal skje etter reglane om planlegging i plan- og bygningslova.

Veger er i stor grad unntatt fra byggesaksbehandling Se SAK § 4-3 1. ledd bokstav a. Utfordrende grensedraining: Hva menes med at pbl § 29-5 og 29-7 gjelder så langt de passer?

§ 29. Langs offentlig veg skal det vere byggegrenser fastsette med heimel i denne lova, dersom ikkje anna følgjer av arealdel av kommuneplan eller reguleringsplan etter plan- og bygningsloven. Byggegrensene skal ta vare på dei krava som ein må ha til vegsystemet og til trafikken og til miljøet på eigedom som grenser opp til vegen og medverke til å ta vare på miljøomsyn og andre samfunnsomsyn.

Byggegrensene skal gå i ein avstand på 50 meter frå riksveg og fylkesveg og 15 meter frå kommunal veg. For gang- og sykkelveg er avstanden 15 meter (anten vegen er riksveg, fylkesveg eller kommunal veg). Føresegnene i dette leddet gjeld dersom ikkje anna følgjer av føresegnene i tredje, fjerde og femte ledd. Avstanden skal reknast frå midtlina i høvevis kjørebana, eller gang- og sykkelvegen. Har vegen åtskilte kjørebana, eller er det tvil om kva som bør reknast for midtlina, avgjer vegstyremakta kva line avstanden skal reknast frå.

Departementet kan for særskilt fastsette riksvegstrekingar sette større eller mindre avstand enn den som er nemnt i andre ledd, likevel ikkje større enn 100 meter. For fylkesveg kan fylkeskommunen for særskilt fastsette strekingar sette ein større avstand enn den som er nemnt i andre ledd, likevel ikkje større enn 50 meter.

For fylkesveg kan fylkeskommunen for særskilt fastsett strekning sette byggegrensa til ein mindre avstand enn den som er nemnt i andre ledd, likevel ikkje mindre enn 15 meter.

Ved kryss i plan mellom

- 1) offentlege vegar,
- 2) offentlege vegar og andre vegar som er opne for allmen ferdsle,
- 3) offentlege vegar og jarnveg eller sporveg,

skal byggegrensa følgje den rette lina mellom punkt på midtlina åt vegane (jernbana, sporvegen) 60 meter frå skjeringspunktet åt midtlina ved kryss med riksveg og fylkesveg og 40 meter frå skjeringspunktet ved andre kryss. I særskilde høve kan vegstyremakta fastsette ei anna byggegrense for det einskilde krysset. Høyrer dei kryssande vegane ikkje under same vegstyremakt, tar den høgste av desse styremaktene avgjerd i saka.

Før det blir tatt avgjerd etter tredje, fjerde eller femte ledd, skal vedkomande kommune få høve til å seie si meining. Eigarane av dei eigedomar som vedtaket får verknad for, skal gis skriftlig melding om avgjerda.

Dei avstandane som er oppgitt i denne paragrafen, skal målast vassrett og i rett line.

Om plassering av tiltak i forhold til veg. Overlapper generelle regler om plassering av tiltak i pbl for eksempel firemetersregelen i § 29-4. Særlovsmyndighet i 3. og 4. ledd i forhold til pbl OBS! Reguleringsplan uten byggegrense: Da gjelder ikke lovens byggegrense, men lovens byggegrense i forhold til vei den gang gjeldende reguleringsplan ble vedtatt. Dette er en særdeles lite tilgjengelig regel.

§ 30. Byggverk, her òg laus kiosk, opplag eller anna større innretning må ikkje utan særskilt løyve plasserast innafør byggegrenser som er fastsette i eller med heimel i § 29.

Føresegnene i første ledd skal gjelde tilsvarande for vareramper, murar og liknande innretningar, for utsprengde og utgravne rom og for nettstasjonar og andre byggverk m.v. i tilknytning til leidningar som nemnde i § 32. Det same gjeld for gjerde som kan hindre fri sikt, dersom ikkje anna følgjer av §§ 44 flg.

Løyve etter første ledd gir regionvegkontoret for riksvegar og fylkesvegar, og kommunen for kommunale vegar.

Etter nærare føresegner som vegstyremaktene fastsett, kan skogsvirke plasserast ved offentlig veg.

Særlovsmyndighet med betydning i mange byggesaker. Kommunen/tiltakshaver: må innhente tillatelse til å plassere tiltak nærmere vei enn 50/15 meter der det ikke er regulert byggegrense. Dette gjelder selv om det har stått hus der tidligere, eller om det fremdeles står hus der. Praksis: oversende til Statens vegvesen for tiltak ved fylkesvei eller riksvei. For kommunal vei til kommunen selv som vegmyndighet, noen ganger samme avdeling eller person som behandler byggesøknaden andre ganger annen avdeling.

§ 32. Elektrisk eller annen kraftledning, telegraf- eller telefonledning, vass-, kloakk- eller annen ledning eller renne av alle slag, løypestreng, taubane eller privat skinnegang eller feste for ledning m.m. som nemnt, må ikkje utan særskilt løyve leggest over, under, langs eller nærare offentlig veg enn 3 meter frå vegkant, målt vassrett. Dersom omsynet til trygg ferdsel, vegvedlikehaldet eller moglig seinare utbetring av vegen tilseier det, kan vegstyremakta for særskilt fastsatte strekningar sette ein større avstand, men ikkje større enn til byggegrensa for vedkomande veg. Desse reglane gjeld også dersom det i anna lov er gitt høve til å føre ledning eller renne over, under eller langs eigedomsområdet for offentlig veg.

Løyve etter første ledd gir regionvegkontoret for riksvegar og fylkesvegar, og kommunen for kommunale vegar.

Departementet gir nærare føresegner om utgiftsdeling og sakshandsaming i samband med løyve etter denne paragrafen og § 30

Særlovsmyndighet med betydning for byggesak. Praksis: oversende til Statens vegvesen for tiltak ved fylkesvei eller riksvei. For tiltak ved kommunal vei til kommunen selv som vegmyndighet, noen ganger samme avdeling eller person som behandler byggesøknaden andre ganger annen avdeling.

§ 33. Reklameskilt eller liknande innretning må ikkje utan løyve plasserast ved offentleg veg eller plasserast slik at dei er retta mot vegtrafikken eller er synleg for dei vegfarande. Reklameskilt eller liknande innretning som syner namnet åt ei verksemd eller kva verksemd det er, eller som på annan måte reklamerer for verksemda, kan likevel plasserast på bygningane åt verksemda utan løyve. Finn vegstyremakta at eit slikt reklameskilt eller liknande innretning er trafikkfarleg, kan ho gi påbod om å fjerne dette etter regelen i fjerde ledd.

Løyve kan gjevast inntil vidare eller for ei avgrensa tid dersom vegstyremakta finn at reklameskiltet eller innretninga ikkje vil vere trafikkfarleg. Som trafikkfarleg reklame reknar ein innretning som kan takast for trafikksignal, vegskilt eller vegmerking, eller hindre den frie sikta langs vegen, eller som kan trekkje dei vegfarande si merksemd vekk frå vegen eller trafikken.

Med sikte på å unngå fare for dei vegfarande, kan departementet sette forbod mot visse slag reklameskilt og liknande innretningar og mot å sette slike skilt og innretningar på visse stader eller ved visse vegstrekningar.

Blir reklameskilt eller liknande innretning plassert i strid med det som er fastsett i eller med heimel i denne lova, eller blir reklameskiltet eller innretninga endra slik at desse blir i strid med lova, kan vegstyremakta straks syte for at dei blir tekne bort, flytta eller endra. Den ansvarlege lyt då bere kostnaden, dersom han ikkje sjølv syter for å ta bort, flytte eller endre reklameskiltet eller innretninga innan ein fastsett frist. Dersom vegstyremakta finn det naudsynt av omsyn til trafikktryggleiken, kan førehandsvarsel etter forvaltningslova unnlatast. Varsel som gjeld mange einskilde partar kan kunngjerast i eit blad som blir vanleg lese på staden.

Avgjerd etter første, andre og fjerde ledd blir teken av regionvegkontoret for riksvegar og fylkesvegar, og av kommunen for kommunale vegar.

Særlovsmyndighet til kommunen eller Statens vegvesen (også for fylkesvei) som overlapper søknadsplikt jfr. pbl kap 20.

Det er litt varierende hvem som kontakter vegmyndighetene - kommune, tiltakshaver, arrangør eller ansvarlig søker. Saksbehandlingstid: ingen statistikk for SVV, men saksbehandleren vi snakket med sier maks 1 mnd. For reklame og trafikkfare opplyses det at de har en god veileder i Håndbok og NA-rundskriv 1010. Deres oppfatning er at det kommer opp mye rart langs veiene uten søknad. Vår kontaktperson sier at kommunene er flinke til å foreta et skjønn – og sende over opplysninger til SVV.

§ 34. Når byggverk eller anna innretning som nemnt i §§ 30 eller 32 heilt eller delvis ligg eller er plassert i strid med denne lova eller med føresegner gitt med heimel i lova, må byggverket eller innretninga ikkje utan særskilt løyve på nokon måte endrast slik at byggverket eller innretninga vert meir i strid med lova. Byggverket eller innretninga må heller ikkje utan slikt løyve takast i bruk til vesentlig anna føremål enn før.

Løyve etter første ledd gir regionvegkontoret for riksveggar og fylkesveggar, og kommunen for kommunale veggar.

Overlapping. Særlovsmyndighet se under den enkelte bestemmelse.

§ 36. Blir byggverk eller anna innretning som nemnt i §§ 30 eller 32 plassert eller endra i strid med det som er fastsatt i eller med heimel i denne lova, kan innretninga takast bort, flyttast eller endrast. Den ansvarlege lyt då bere kostnaden, dersom han ikkje sjølv syte for å ta bort, flytte eller endre innretninga innan ein fastsett frist.

Regionvegkontoret tar avgjerd etter første ledd for riksveggar og fylkesveggar, og kommunen tar slik avgjerd for kommunale veggar.

Hjemmel for ulovlighetsoppfølging som overlapper diverse bestemmelser i Kap. 32 i pbl, se for eksempel § 32-3.

§ 38. Når arbeid med ein plan for offentleg veg er kome så langt at veglina kan visast i marka, kan vegstyremakta vedta at grunn som vil liggje innafor byggegrenser etter § 29, ikkje må byggast på eller nyttast på ein måte som vil kome i strid med lova her.

Når plan for offentleg veg er endeleg vedtatt, kan grunn som vil liggje innafor byggegrenser som er fastsette i eller med heimel i § 29, ikkje byggast på eller nyttast på ein måte som vil kome i strid med lova her.

Før det blir tatt avgjerd etter første ledd for riksveg eller fylkesveg, skal vedkomande kommune få høve til å uttale seg.

Er veglina ikkje endeleg vedtatt seinast 2 år – for stamveg seinast 10 år – etter at det er lagt ned forbod, fell forbodet bort. Vegstyremakta kan lenge fristen, men ikkje for meir enn 1 år om gongen.

Bestemmelse om når byggegrenser skal håndheves for ny vei- delvis overlapping med regler om plassering i pbl. se pbl § 29-4.

§ 40. Avkjørsle frå offentleg veg må berre byggast eller nyttast etter reguleringsplan eller arealdel av kommuneplan etter plan- og bygningsloven.

Ligg det ikkje føre nokon reguleringsplan som nemnd, eller planen ikkje omfattar avkjørsle må avkjørsle frå riksveg eller fylkesveg ikkje byggast eller nyttast utan løyve frå regionvegkontoret og avkjørsle frå kommunal veg ikkje byggast eller nyttast utan løyve frå kommunen

Særlovsmyndighet, se egen tekst om bruken av denne bestemmelsen under. Ny avkjørsel eller økt bruk av avkjørsel krever eksplisitt tillatelse fra vegmyndigheten, dersom dette ikke følger av plan.

Overlapping med søknadsplikten i pbl kap 20.

Regionvegkontoret kan krevje at avkjørsle frå riksveg eller fylkesveg skal byggast etter ein plan det godkjenner. Kommunen kan krevje at avkjørsle frå kommunal veg skal byggast etter ein plan den godkjenner.

Overlapper prosjekterings/utførende-ansvaret jfr. pbl §§ 23-5 og 23-6.

Er arbeidet med avkjørsle ikkje sett i gang innan 3 år etter at løyve er gitt, fell løyvet bort.

Samsvar med frist i byggetillatelse, men uten 2-årsregelen om stillstand i prosjektet.

§ 42. Blir avkjørsle bygd eller nytta i strid med det som er fastsatt i eller med heimel i denne lova, kan det gis påbod om at avkjørsla skal stengast, endrast eller flyttast på den ansvarlige sin kostnad.

Hjemmel for ulovlighetsoppfølging som overlapper pbl § 32-3.

Regionvegkontoret tar avgjerd etter første ledd for riksvegar og fylkesvegar, og kommunen tar slik avgjerd for kommunale vegar.

§ 43. Avkjørsle skal byggast og haldast ved like i samsvar med reglar som Vegdirektoratet fastsetter. Så langt det ikkje er fastsett noko anna, skal desse reglane gjelde i staden for vilkår som tidligare måtte vere sette for løyve til avkjørsla. I reglane kan det fastsettast at det skal gjelde særlege frisiktliner mellom avkjørsla og den offentlige vegen. Om vegstyremakta finn det naudsynt, kan slike frisiktliner òg gjerast gjeldande utanom byggegrensene. Vegstyremaktene kan òg sette som vilkår for løyve til avkjørsle i det einskilde tilfellet at eigaren eller brukaren av avkjørsla syter for å halde fri sikt etter slike liner som er fastsette av vegstyremakta.

Regler om hvordan veien skal bygges som Vegdirektoratet fastsetter er vel her håndbøkene til vegvesenet? Regler av teknisk karakter som plassering i høyde og plan og oppbygging av veglegeme og materialevalg, lignende regler kan utledes av TEK, det henvises ofte til vegnormalene til vegvesenet i byggesaksbehandlingen – dvs. mye overlapping av teknisk karakter.

Eigaren eller brukaren av egedomen er ansvarlig for vedlikehald av avkjørsle til egedomen. Er vedlikehaldet ikkje forsvarlig, kan det, så langt det blir funne naudsynlig, gjerast på den ansvarlige sin kostnad.

Er avkjørsle bygd og halden ved like i samsvar med fastsette reglar, syter vegstyremakta for at vasslaup under avkjørsla blir halde ope.

Regionvegkontoret tar avgjerd etter denne paragrafen for riksvegar og fylkesvegar og kommunen tar slik avgjerd for kommunale vegar.

§ 46. Føresegnene i §§ 44 og 45 gjeld berre så langt som ikkje anna er eller blir fastsett om gjerde etter plan- og bygningslova.

Bestemmelse om at særlov viker OBS ! må vurdere om tiltaket krever byggetillatelse m.v. på vanlig måte.

Om saksbehandling hos vegvesenet:

- Vegmyndighet for riksveinettet.
- Vegmyndighet for fylkesvegnettet, etter delegasjon fra Fylkeskommunen. Delegasjonens begrensning: Dersom SVV ønsker å avslå søknad, må søknaden – med innstilling fra SVV, sendes til Fylkeskommunen – der saken blir lagt frem for fylkesutvalget for politisk vurdering og avgjørelse.

Tenkt sak:

1. Søknad om tillatelse til tiltak kommer til kommunen, inkl. søknad om dispensasjon fra formålet i LNFR-område.

2. Høringsbrev for dispensasjonssøknaden sendes til SVV.
3. Saksbehandler hos SSV mener dette ikke kan tillates og:
 - a) Riksvei: Skriver en merknad som formidler at SVV mener dette ikke kan tillates, merkna- den sendes til kommunen.
 - b) Fylkesvei: Skriver en innstilling med samme innhold som over, for politisk vurdering i fylkesutvalget i fylkeskommunen.
 - Noen ganger må vurderingen sendes til kommunen før politisk behandling for å holde 4 ukersfristen i Pbl
 - Fylkesutvalget behandler innstillingen og fatter vedtak.
 - Resultatet sendes kommunen enten med støtte for innstilling, eller beskjed om at merkna- den trekkes fordi politikkene ikke var enig i konklusjonen i innstillingen – dette siste skjer ikke ofte.
4. Kommunalt vedtak gir dispensasjon i strid med vegmyndighetens merknad, og kommunen sender vedtaket til SVV til orientering.
5. SVV må vurdere om dette skal påklages.
6. a) Klage skrives, og sendes kommunen dersom dette gjelder riksveinettet.
b) Dersom dette gjelder en fylkesvei må den sendes fylkesutvalget for vurdering. For å være sikker på at klagefristen kan overholdes må det i de fleste tilfelle sendes anmodning om frist- forlengelse til kommunen. Eventuelt kan det klages med forbehold om politisk godkjenning av klage fra fylkesutvalget. Dersom fylkesutvalget er enig i innstillingen fra SVV sendes klagen, eventuelt bekreftes den allerede sendte klagen.
7. Kommunal klagesaksbehandling: ny prøving av saken i samme organ, dersom vedtaket opp- rettholdes sendes klagen over for realitetsbehandling av fylkesmannen.
8. a) Dersom fylkesmannen gir veimyndigheten medhold og opphever dispensasjonsvedtaket må saken starte på nytt.
b) Dersom fylkesmannen ikke gir medhold og dispensasjonen blir stående må rettighetshaver etter dispensasjonen formelt søke om avkjøringstillatelse i forbindelse med sin byggesøknad.

Konkret søknad om avkjøringstillatelse etter at det er gitt dispensasjon:

- jfr. saksgangen som er beskrevet ovenfor

1. Søknad om avkjøringstillatelse og tillatelse til å etablere avkjørsel fra fylkesvei eller riks- vei utarbeides i forbindelse med byggesøknaden og sendes vegvesenet. Vegvesenet foret- rekker at denne søknaden kommer via kommunen.
2. SVV vurdering er her begrenset til å vurdere om alle sider ved avkjøring og veg er vurdert i den forutgående dispensasjonssaken.

- a) Dersom dette er gjort, vil det bli gitt tillatelse til å bygge ny avkjørsel eller rett til utvidet bruk av eksisterende avkjørsel. Tillatelsen vil ofte være knyttet til diverse vilkår av teknisk art. Tillatelse til å ta ny avkjørsel i bruk vil ikke bli gitt før etter at den er meldt ferdig, og eventuelt kontrollert.
- b) Dersom dispensasjonsvurderingen ikke dekker alle relevante tema knyttet til vegsaken, må disse drøftes nå. Dette kan på nytt føre til avslag – ny klageomgang o.s.v.(!)

Da har tiltakshaver en omdisponeringstillatelse og tillatelse til deling jfr. Jordloven §§ 9 og 12 (dersom dette var relevant), og dispensasjonsvedtak fra formålet i kommuneplanen med hjemmel i pbl § 19-1 og 19-2. Det er lagt ned mye resurser, men han får ikke bygge noe før han har rett til vei, jfr. bestemmelsen i pbl § 27-4.

Vegvesenets representant mener systemet fungerer ganske godt nå, og han mener Statens vegvesen (SVV) stor sett greier å forholde seg til 4-ukersfristen. Der han ikke greier det, varsler de eller sender foreløpig vurdering slik som beskrevet overfor. Han er klar over at det til dels kan være delte meninger om dette systemet. SVV har håndbok 262 som beskriver saksbehandlingen. Han ser at det er ekstra utfordrende å forholde seg til politisk organ (fylkesveier), og det faktum at fagvurderingene der møter politisk perspektiv.

Han mener at alt som har med selve søknadsbehandlingen å gjøre bør eller skal gå gjennom kommunen, og at de fleste gjør det slik. Han snakker likevel mye med tiltakshavere og gir dem råd og lar dem få del i hans forhåndsvurderinger av forholdene på konkrete steder. Han mener det aldri bør gis tillatelser etter vegloven før søknadene er avklart etter annet lovverk. Det system han beskriver innebærer diverse forhåndsløfter om utøvelse av myndighet – og det medfører til dels mange henvendelser til SVV om samme sak.

Brukerperspektiv:

Er det mulig å gjøre dette enklere? Eller i det minste få på plass noen formelle regler om hvordan dette skal gjøres? Dette blir veldig uoversiktlig, og det kan kanskje føre til at vegvesenet både får mer og mindre "makt" enn tiltenkt?

<http://www.lovdata.no/all/hl-19740531-017.html>

Lov om kommunale vass- og kloakkavgifter

Denne loven gir kommunen hjemmel for å vedta forskrift om tilknytningsavgift for kommunalt avløp og vann, og årlig avgift for vassforsyning og avløp.

Brukerperspektiv: Naturlig tilknytning til byggesaken ved at de fleste tiltak må ha vann og avløp se pbl Kap. 27 om teknisk infrastruktur. Kommunal forskrift om dette temaet jfr. § 3 – bruker ofte begreper som også er i bruk i byggesaker. Vi ser ofte at benevnelser brukt i forhold til vann- og avløp kan bli påberopt som dokumentasjon for at en endret bruk er lovlig og avklart med kommunen! Utfordrende for kommunen å holde tunga rett i munnen. For

eksempel: Dersom en boligeier betaler vann/avløpsgebyr for to leiligheter – vil han lett kunne tro at hans bolig har to bruksenheter også i forhold til pbl

<http://www.lovdato.no/all/hl-19750606-031.html>

Fjelleva

§ 35. Fjellstyret kan føre opp naudsynlege jakt- og fiskehytter og naust i statsallmenning, etter at tomt er utvist av skogforvaltaren. Vilråa etter lovgjevinga elles må liggje føre.

Også nødvendig med tillatelse til tiltak jfr. pbl kap 20.

<http://www.lovdato.no/for/sf/ld/xd-19840622-1302.html>

Forskrift om seter og tilleggsjord m.m. i statsallmenning

Det kan se ut til at disse reglene gir rettigheter og plikter knyttet til statsallmenning, men man må selvfølgelig også ha byggetillatelse og eventuell delingstillatelse på vanlig måte etter pbl kap 20.

<http://www.lovdato.no/all/hl-19760611-079.html>

Produktkontrollloven

<http://www.lovdato.no/for/sf/jd/xd-19960719-0703.html>

Forskrift om sikkerhet ved lekeplassutstyr

§ 1. Formål

Denne forskrift har til formål å forebygge at lekeplassutstyr medfører helseskade for brukere eller tredjepart når utstyret brukes til de formål det er beregnet for eller slik det kan forventes at barn bruker det.

Denne forskriften har mange bestemmelser om funksjonalitet og sikkerhet knyttet til utstyr som hører hjemme på en lekeplass. TEK har lignende bestemmelser knyttet til funksjonskrav, krav til ytelse og dokumentasjon av løsninger i kapittel 2 og for produkter i kapittel 3. Etablering av lekeplass er ofte satt som vilkår i byggesak.

<http://www.lovdato.no/all/hl-19770610-082.html>

Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag

§ 3. (forbud mot motorferdsel i utmark og vassdrag).

I utmark og vassdrag er motorferdsel ikke tillatt med mindre annet følger av denne lov eller vedtak med hjemmel i loven.

<http://www.lovdato.no/for/sf/md/xd-19880515-0356.html>

Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag

§ 3. Motorkjøretøy kan på vinterføre nyttes til:

[...]

transport av materialer, utstyr og arbeidsfolk til bygging i samsvar med byggetillatelse

[...]

Utfyller bestemmelser om søknadsplikt i pbl ved at denne bestemmelsen legger til rette for utførelsen av tiltaket.

Brukerperspektiv: Dette er en regel som kan gi insitamant til ikke å be om ferdigattest – det er blitt hevdet at enkelte har kjørt rundt med de samme plankene på årsvis for å legitimere scooterkjøring.

<http://lovdata.no/all/hl-19780609-050.html>

Kulturminneloven

§ 8. Tillatelse til inngrep i automatisk fredete kulturminner.

Vil noen sette igang tiltak som kan virke inn på automatisk fredete kulturminner på en måte som er nevnt i § 3 første ledd, må vedkommende tidligst mulig før tiltaket planlegges iverksatt melde fra til vedkommende myndighet eller nærmeste politimyndighet.

Vedkommende myndighet avgjør snarest mulig om og i tilfelle på hvilken måte tiltaket kan iverksettes. Avgjørelsen kan påklages til departementet innen 6 uker fra underretning om vedtaket er kommet fram til adressaten.

Viser det seg først mens arbeidet er i gang at det kan virke inn på et automatisk fredet kulturminne på en måte som nevnt i § 3 første ledd, skal melding etter første ledd sendes med det samme og arbeidet stanses i den utstrekning det kan berøre kulturminnet. Vedkommende myndighet avgjør snarest mulig – og senest innen 3 uker fra det tidspunkt melding er kommet fram til vedkommende myndighet – om arbeidet kan fortsette og vilkårene for det. Fristen kan forlenges av departementet når særlige grunner tilsier det. Første ledd, siste punktum får tilsvarende anvendelse.

Bygg, anlegg m.v. som er oppført eller påbegynt i strid med paragrafen her, kan departementet kreve fjernet eller rettet innen en nærmere fastsatt frist.

Tillatelse i medhold av første ledd skal ikke innhentes for bygge- og anleggstiltak som er i samsvar med reguleringsplan som er vedtatt etter denne lovs ikrafttreden. Tilsvarende gjelder for områder som i kommuneplanens arealdel er utlagt til bebyggelse og anlegg, og der vedkommende myndighet etter loven her har sagt seg enig i arealbruken.

Særlovsmyndighet

Inngrep som kan virke inn på automatisk fredete kulturminner må ha tillatelse fra kulturminnemyndighet. Kommunen kan ikke gi igangsettingstillatelse uten at slik særskilt tillatelse er gitt fra kulturminnemyndighet. Dersom kommunen ikke kjenner til det automatisk fredete kulturminnet, har tiltakshaver/utførende m.v. en selvstendig plikt til å stoppe arbeidet i det øyeblikk de blir klar over at de kommer i konflikt med et slikt kulturminne.

Innhenting av tillatelse, følger 4 ukersregelen i pbl § 21-5. Maks saksbehandlingstid hos “vedkommende myndighet” er 3 uker. Begge fristene kan forlenges, men av henholdsvis kommunen

og departementet!

§ 9. Undersøkelsesplikt m.v.

Ved planlegging av offentlige og større private tiltak plikter den ansvarlige leder eller det ansvarlige forvaltningsorgan å undersøke om tiltaket vil virke inn på automatisk fredete kulturminner på en måte som nevnt i § 3 første ledd, jfr. § 8 første ledd.

Undersøkelsen kan foregå ved at planen for tiltaket sendes vedkommende myndighet etter loven her, som skal avgi uttalelse innen 3 måneder. Departementet kan gi pålegg om dette. Finner vedkommende myndighet at tiltaket berører automatisk fredete kulturminner på en måte som nevnt i § 3 første ledd, har den rett til å kreve ytterligere frist på inntil 1 måned for å fastslå på hvilken måte tiltaket eventuelt kan fremmes eller foreta de nødvendige skritt for å undersøke, eventuelt frigjøre kulturminnet. Fristen kan forlenges av departementet. Så lenge fristene løper kan tiltaket ikke iverksettes.

Bestemmelsene i første og andre ledd får tilsvarende anvendelse ved utarbeiding av reguleringsplan.

Departementet kan fastsette nærmere regler for gjennomføring av bestemmelsene i første til tredje ledd.

Undersøkelsesplikt for store tiltak og deres eventuelle virkning på automatisk fredete kulturminner, denne bestemmelsen har egen tidsfrist på 3 måneder. Fristen kan forlenges. Plikten grenser inntil/utfyller vanlig prosjekteringsplikt jfr. pbl § 23-5.

§ 25. Meldeplikt for offentlige organer.

De statlige, fylkeskommunale og kommunale organer som kommer i berøring med tiltak som omfattes av loven her, har plikt til å sende melding til departementet eller til vedkommende myndighet etter denne loven.

Kommunen plikter å sende søknad om riving eller vesentlig endring av ikke fredet byggverk eller anlegg oppført før 1850 til vedkommende myndighet senest fire uker før søknaden avgjøres. Vedtak om riving eller vesentlig endring av slike byggverk og anlegg skal umiddelbart sendes vedkommende myndighet, dersom denne myndigheten har uttalt seg mot riving eller vesentlig endring.

Søknad om tiltak av betydning for bygninger og anlegg eldre enn 1850 må oversendes til kulturminnemyndighet før vedtak. 4 ukersfristen samsvarer med tilsvarende frist i plan- og bygningsloven. Fristene kan forlenges. Meldeplikten er viktig for å gi kulturminnemyndigheten mulighet til å ta egne virkemidler i bruk, for eksempel fredning. Det er også viktig at antikvarisk myndighet får vite at byggesak er omsøkt slik at de gis en effektiv mulighet til å skaffe seg kunnskap om vedtak, vedtak som de eventuelt kan påklage. Vedtak fra kulturminnemyndighet er her ikke nødvendig, men mulig. Dersom kommunen ikke har hørt noe innen fristens utløp kan de derfor velge å gå videre med sin saksbehandling.

Brukerperspektiv:

Kulturminnemyndigheten blir mye bruk som fagkyndig rådgiver, både av tiltakshavere, ansvarlige for prosjektering, og av kommunen. Dette systemet kan medvirke til klarhet vedrørende hva som er myndighetsutøvelse, og hva som kun er faglig rådgiving som etterlater rom for reell valgmulighet.

Det er stor forskjell på hvor mye den enkelte kommune sender over til fylkesantikvaren for vurdering. Noen sender over for mye, og er ukritiske, mens andre kommuner kun helt unntaksvis sender over søknader til fylkeskommunen. Kan være kompetansemangel, eller også mangel på vilje og/ eller system for å ivareta dette samarbeidet/samordningen. Den fylkesantikvaren vi har intervjuet sier at 4- ukersfristen er en stor utfordring, men at de som regel får kommunene med på at de trenger mer tid – for eksempel for å gjennomføre befaringer, eller fordi det er ferietid eller generelt mye å gjøre. Fylkesantikvaren stiller spørsmål ved logikken i at årstallet i § 25 er satt til 1850. Bygningers Sefrak-registrering er knyttet til året 1900, og det hadde kanskje vært enklere å benytte dette året også som ramme for meldeplikten? Dette er regler som er egnet til å forsinke byggesaker i betydelig grad.

<http://www.lovdato.no/all/hl-19791221-077.html>

Jordskifteloven

Se pbl § 20-1 1. ledd bokstav m)

<http://www.lovdato.no/all/hl-19810313-006.html>

Forurensningsloven

§ 11. (særskilt tillatelse til forurensende tiltak)

Forurensningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til virksomhet som kan medføre forurensning. Forurensningsmyndigheten kan i særlige tilfeller gi tillatelse uten at det foreligger søknad, og i slik tillatelse gi pålegg som trer i stedet for vilkår etter § 16.

[...]

Særlovsmyndighet som delvis overlapper søknadsplikten i pbl § 20-1.

§ 12. (innhold av søknad)

Søknad om tillatelse etter § 11 skal gi de opplysninger som er nødvendig for å vurdere om tillatelse bør gis og hvilke vilkår som skal settes. Forurensningsmyndigheten kan i forskrift eller i det enkelte tilfelle fastsette hvilke opplysninger eller undersøkelser søkeren må sørge for.

Se også pbl § 21-2 om søknader jfr. pbl kap 20.

§ 19. (meldeplikt ved utskiftning av utstyr eller økning av forurensningene)

Den som har tillatelse etter § 11 og som skal foreta en vesentlig utskiftning av utstyr som gjør det teknisk mulig å motvirke forurensninger på en vesentlig bedre måte enn da tillatelsen ble gitt, skal på forhånd gi melding til forurensningsmyndigheten.

Forurensningsmyndigheten kan gi nærmere forskrifter om meldeplikten etter første ledd.

Overlapping med søknadsplikt for tiltak jfr. pbl kap 20.

§ 20. (nedleggelse og driftsstans)

Hvis et anlegg blir nedlagt eller en virksomhet stanser, skal eieren eller brukeren gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke forurensninger. Hvis anlegget eller virksomheten kan medføre forurensninger etter nedleggelsen eller driftsstansen, skal det i rimelig tid på forhånd gis melding til forurensningsmyndigheten.

Forurensningsmyndigheten kan fastsette nærmere hvilke tiltak som er nødvendig for å motvirke forurensning. Den kan pålegge eieren eller brukeren å stille garanti for dekning av fremtidige utgifter og mulig erstatningsansvar.

Den som ønsker å starte opp en virksomhet som har tillatelse etter § 11, etter at virksomheten har vært nedlagt eller stanset i mer enn 2 år, må gi melding om dette til forurensningsmyndigheten. Denne avgjør om det må søkes om ny tillatelse før virksomheten settes i gang på ny.

Forurensningsmyndigheten kan gi nærmere forskrifter om meldeplikt etter første og tredje ledd.

Kan innebære at bygning må tas ut av bruk, bruksendres eller rives – og mulig søknadsplikt jfr. pbl kap 20.

§ 22. (krav til utførelse av avløpsanlegg)

Forurensningsmyndigheten kan i forskrift eller i det enkelte tilfelle fastsette nærmere krav til avløpsledning, herunder om den skal være lukket og vanntett. Forurensningsmyndigheten kan avgjøre om alt avløpsvann skal ledes i felles ledning eller om det skal kreves særskilte ledninger for ulike typer avløpsvann.

Ved omlegging eller utbedring av avløpsledninger kan forurensningsmyndigheten kreve at eier av tilknyttet stikkledning foretar tilsvarende omlegging eller utbedring. Også ellers kan forurensningsmyndigheten kreve omlegging eller utbedring av stikkledning, når særlige grunner tilsier det.

I utslippstillatelse for avløpsanlegg kan det settes som vilkår at dette innrettes slik at anlegget kan ta avløpsvann fra annen kommune eller fra andre eiendommer. Merkostnaden dette fører til skal betales av de som får muligheter til tilknytning. I mangel av avtale, fastsettes merkostnaden og fordelingen av dette ved rettslig skjønn. Kostnadene ved underskjønnet skal deles forholdsvis mellom partene i skjønnsaken som får muligheter for tilknytning.

Bestemmelse av teknisk art, overlapping med TEK kap. 15 del III om utvendige vannforsynings- og avløpsanlegg

§ 23. (rett og plikt til tilknytning til eksisterende avløpsanlegg)

Forurensningsmyndigheten kan bestemme at avløpsvann kan ledes inn i en annens avløpsanlegg.

Om plikt til tilknytning til eksisterende avløpsledning gjelder reglene i plan- og bygningsloven. Vedtak etter plan- og bygningsloven kan likevel treffes av forurensningsmyndigheten.

Se pbl § 27-2 og 27-3.

Skjer tilknytning til kommunal avløpsledning, betales tilknytningsavgift etter lov 31. mai 1974 nr. 17 om kommunale vass- og kloakkavgifter. Skjer tilknytning til privat avløpsanlegg, kan eieren av anlegget kreve at vedkommende foretar eller betaler de utvidelser og forandringer av avløpsanlegget som tilknytningen gjør nødvendig, eller at det blir stilt sikkerhet for dette. Eieren kan også kreve refusjon for anleggsutgiftene i samsvar med plan- og bygningsloven. Kostnadene ved underskjønnet skal bæres av den som blir tilknyttet anlegget.

<http://www.lovdatab.no/for/sf/md/md-20040601-0931.html>

Forurensingsforskriften

§ 1-9. Meldeplikt

Den ansvarlige for en nedgravd oljetank skal gi skriftlig melding om tanken til kommunen.

På samme måte skal den ansvarlige senest en måned før en oljetank graves ned, gi skriftlig melding til kommunen om tankens størrelse, konstruksjon, korrosjonsbeskyttelse, alder og kartangivelse av hvor tanken ønskes lagt ned på eiendommen. Kommunen kan kreve tilsvarende opplysninger for eksisterende nedgravde oljetanker.

Blir en nedgravd oljetank tatt ut av bruk, skal den ansvarlige gi skriftlig melding om dette til kommunen.

Grenser til/overlapper søknadsplikt jfr. pbl kap 20.

§ 2-4. Krav om undersøkelser

Tiltakshaver skal vurdere om det er forurenset grunn i området der et terrenginngrep er planlagt gjennomført.

[...] Se også pbl § 28-1

§ 2-5. Krav til tiltak ved terrenginngrep i forurenset grunn

Ved terrenginngrep i forurenset grunn plikter tiltakshaver å [...]

Kan også være søknadspliktig jfr. pbl kap 20.

§ 2-6. Krav til tiltaksplan

For terrenginngrep i forurenset grunn skal det utarbeides tiltaksplan. [...]

Tiltaksplanen skal sendes kommunen.

Dersom terrenginngrepet også krever melding (gammel henvisning) eller søknad etter plan- og bygningsloven, skal tiltaksplanen sendes sammen med denne. Naturlig sammenheng mellom tiltaksplan og prosjekteringen ellers.

§ 2-7. Krav til faglige kvalifikasjoner

Kommunen kan bestemme at tiltakshaver ved gjennomføring av undersøkelser etter § 2-4

og utarbeidelse av tiltaksplan etter § 2-6, benytter foretak med særlig faglig kompetanse. Klima- og forurensningsdirektoratet kan gi veiledning om og fastsette retningslinjer med kriterier for slik faglig kompetanse. Hva som er tilstrekkelig fagkompetanse blir her et tema. Dersom dette hadde vært et prosjekteringsansvar jfr. pbl Kap. 22 (som det jo kunne vært og som arbeidet ofte vil tangere) så ville vurderingen av fagkompetansen vært satt inn i ansvarsrettssystemet, det ville kanskje gitt en bedre sammenheng?

§ 2-8. Godkjenning av tiltaksplan

Tiltaksplanen skal godkjennes av kommunen. Særlovsvedtak, men planen og vedtaket blir en del av prosjektering av tiltak dersom tiltaket også er søknadspliktig jfr. pbl kap 20.

Kommunens godkjenning fratar ikke tiltakshaver ansvaret for at tiltakene er tilstrekkelige i henhold til § 2-5.

Kommunen kan bestemme at tiltakshaver skal varsle naboer og eventuelle andre berørte om det planlagte terrenginngrepet. Delvis overlapping av pbl 21-3 om nabovarsling. Men går lenger ved gravearbeider som faller utenom søknadsplikten i pbl kap 20.

Kommunens behandling av tiltaksplanen skal så langt det er mulig samordnes med behandlingen av saken etter plan- og bygningsloven. Samordningsplikt

§ 2-9. Gjennomføring av tiltak, rapportering m.m.

Tiltakshaver skal på ethvert tidspunkt kunne dokumentere at arbeidene skjer i samsvar med bestemmelser i dette kapitlet og med godkjent tiltaksplan. Eventuelle avvik fra tiltaksplanen skal godkjennes av kommunen. Se også pbl kap. 24 om kvalitetssikring og kontroll for sammenligning.

Umiddelbart etter at tiltakene (med unntak for overvåking) er gjennomført, skal tiltakshaver rapportere til kommunen om gjennomføring av tiltakene i henhold til planen. Grenser til/overlapper pbl 21-10

[...]

Er arbeid ikke satt i gang senest 3 år etter at tiltaksplanen er godkjent av kommunen, må ny tiltaksplan utarbeides og sendes kommunen. Det samme gjelder hvis arbeid innstilles i lengre tid enn 2 år. Tilsvarende bortfallsregelen i pbl § 21-9

§ 2-10. Plikt til å stanse igangsatt terrenginngrep dersom det oppdages forurensning i grunnen

Dersom det først oppdages forurensning i grunnen eller det oppstår mistanke om slik forurensning etter at terrenginngrepet er igangsatt, skal alt arbeid som kan utløse spredningsfare straks stanses. Tiltakshaver plikter da å gjennomføre undersøkelser i henhold til § 2-4. Dersom undersøkelsene viser at grunnen er forurenset, inntreer pliktene etter § 2-5 og § 2-6. Regelen om nabovarsel i § 2-8 gjelder tilsvarende.

Plikten til å stanse arbeidet etter denne bestemmelsen gjelder ikke tiltak som er nødvendige for å redusere eller stanse forurensning eller fare for dette.

Tilsvarende plikt har man i henhold til kravet om avviksdokumentasjon og omprosjektering jfr. pbl, dersom man oppdager at forutsetninger svikter

§ 2-11. Tilsyn og kontroll

Kommunen fører tilsyn med at bestemmelsene i dette kapitlet følges og kan i den forbindelse treffe enkeltvedtak etter bestemmelsene i forurensningsloven § 49 til § 51. Kommunen har også myndighet etter forurensningsloven § 7 fjerde ledd, § 18, § 74, § 75 og § 76.

Grenser til/overlapper tilsynsplikten jfr pbl kap. 25

§ 2-12. Gebyr

Kommunen kan fastsette forskrift om gebyr for saksbehandling og kontroll. Gebyrene skal samlet ikke overstige kommunens kostnader.

Gebyret er tvangsgrunnlag for utlegg.

Dette gebyret kommer ofte i tillegg til et mer betydelig gebyr i tilhørende byggesak.

§ 4-4. Søknad, tillatelse mv.

Det er søknadsplikt for anlegg av planeringsfelt.

Før planlegging av planering igangsettes skal det sendes forenklet søknad til kommunen. Den forenklete søknaden skal inneholde kart som viser hvilke områder som vil bli berørt av planeringen. Viktige natur/terrenginngrep, bekkelukkinger mv. skal avmerkes på kartet. Kommunen avgjør på bakgrunn av den forenklete søknaden om planeringen krever tillatelse etter dette kapitlet, jf. tredje ledd.

Planering er ikke tillatt uten plan godkjent av kommunen. Kommunen kan om nødvendig stanse arbeider i forbindelse med planering dersom det ikke foreligger slik plan.

Kan overlappes søknadsplikten jfr. pbl § 20-1 bokstav k)

§ 4-8. Tilsyn, pålegg og rapportering

Kommunen fører tilsyn med at bestemmelsene i dette kapitlet eller vedtak truffet i medhold av dette kapitlet følges, og at anlegg utføres i samsvar med godkjent plan. Kommunen står også for ferdiggodkjennelse.

Kommunen kan i det enkelte tilfelle gi pålegg om tiltak som er nødvendig for å forebygge, begrense eller stanse erosjon og forurensning fra planerte arealer.

Etter nærmere bestemmelser fra fylkesmannen plikter kommunen å gi opplysninger og data om planeringsfelt.

Tilsynsplikt, påleggshjemmel og krav om ferdiggodkjennelse som overlapper tilsynsplikten i pbl kap 25, håndhevingsreglene i pbl kap 32 og reglene om ferdigattest i pbl § 21-10.

§ 5-17. Hvilket organ som er forurensningsmyndighet

Fylkesmannen er forurensningsmyndighet etter dette kapitlet og fører tilsyn med at bestemmelsene blir overholdt. Klima- og forurensningsdirektoratet er likevel forurensningsmyndighet for industri i de tilfellene der myndigheten til å gi tillatelse til slik virksomhet etter forurensningsloven § 11 ikke er delegert til fylkesmannen.

Tilsynsplikt som grenser til kommunens tilsynsplikt jfr. pbl i de 5 første årene etter ferdigattest. Her kan det blir spørsmål om hvilken lov det skal føres tilsyn etter.

§ 7-4. Kommunens ansvar og myndighet

[...]

Grenser til kommunens tilsynsplikt og hjemler for retting i pbl kap 32.

§ 7-11. Informasjon, rapportering og tilsyn

[...]

Kommunen fører tilsyn med at bestemmelsene i dette kapitlet overholdes.

0

Kan overlapse tilsynsplikten i pbl i 5 år etter at tiltak har fått ferdigattest.

§ 7-15. Tvangsmulkt

For å sikre at bestemmelsene i dette kapitlet avsnitt I, Lokal luftkvalitet, eller vedtak i medhold av bestemmelser gitt i medhold av dette kapitlet avsnitt I, overholdes, kan kommunen fastsette tvangsmulkt til staten, jf. forurensningsloven § 73. Klima- og forurensningsdirektoratet kan på samme måte fastsette tvangsmulkt knyttet til vedtak etter dette kapitlet.

Kan oppstå situasjoner da ulovlighetsoppfølging og tvangsmiddelbruk jfr. pbl kap 32 også kan være aktuelt i samme sak.

§ 8-9. Forurensningsmyndighet

Fylkesmannen er forurensningsmyndighet etter dette kapitlet og fører tilsyn med at bestemmelsene blir overholdt for fyringsanlegg som har installert mindre enn 50 MW nominell termisk effekt. Klima- og forurensningsdirektoratet er forurensningsmyndighet for øvrige fyringsanlegg.

Tilsynsplikt som grenser til kommunens tilsynsplikt jfr. pbl i de 5 første årene etter ferdigattest. Her kan det blir spørsmål om hvem som fører tilsyn og hvem som eventuelt skal benytte tvangsmidler.

Ikke særlig relevant lenger – siden oljefyrer ikke lenger tillates ved nybygg.

§ 9-4. Registrering

Anlegg som omfattes av bestemmelsene i dette kapitlet, skal registreres hos forurensningsmyndigheten. Registrering skjer ved å fylle ut og sende inn et standardisert meldings-skjema som fås hos forurensningsmyndigheten. Registrering skal skje innen de frister som er satt i § 9-16.

Enhver vesentlig endring skal også meldes til forurensningsmyndigheten.

Dette er kun er en meldingsplikt. Byggesaken kan derfor behandles uten at melding er sendt, men se § 9-8.

§ 9-5. Utslippskrav

[...]

Krav av teknisk karakter overlapping med TEK i byggesaken

§ 9-6. Unntak

Særlovsmyndighet til å tillate utslipp over grenseverdier.

§ 9-8. Utslippstillatelse

Forurensningsmyndigheten kan kreve at det søkes om tillatelse etter forurensningslovens regler. Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse, og hvilke krav som bør stilles, skal det tas hensyn til de til enhver tid gjeldende krav til bruken av organiske stoffer og de veiledninger som måtte være gitt med hensyn til bruken av stoffer og teknikker som har færrest potensielle virkninger på miljø og helse.

Dersom et eksisterende anlegg har utslippstillatelse, gjelder dette kapitlets krav dersom disse er strengere enn tillatelsens krav, eller om løsemiddelutslippet ikke er regulert i utslippstillatelsen.

Særlovsmyndighet

§§ 10-5. - 10-7.

Teknisk bestemmelse om NS-en standard m.v. bestemmelse om teknikk har mye til felles med bestemmelser om ulike funksjonskrav som ellers er å finne i TEK.

§ 10-10. Unntak

[...]

Særlig hjemmel til unntak fra tekniske krav.

§ 10-11. Forurensningsmyndighet og tilsyn

Fylkesmannen er forurensningsmyndighet etter dette kapitlet og fører tilsyn med at bestemmelser i dette kapitlet, eller vedtak truffet i medhold av dette kapitlet, følges.

Særlovsmyndighet. Tilsynsplikten som delvis overlapper tilsynsplikten jfr. pbl kap 25.

§ 12-2. Forurensningsmyndighet

Kommunen er forurensningsmyndighet etter dette kapitlet og fører tilsyn med at bestemmelsene og vedtak fattet i medhold av dette kapitlet følges.

Særlovsmyndighet

§ 12-3. Krav om tillatelse

Ingen kan sette i verk nye utslipp eller øke utslipp vesentlig uten at tillatelse er gitt i medhold av § 12-5.

Utslipp etablert før 1. januar 2007, som ikke økes vesentlig, er tillatt i den grad dette følger av § 12-16.

Overlapping med søknadsplikten jfr. pbl kap 20.

§ 12-4. Søknad om tillatelse

[...]Om søknadens innhold, overlapper med søknad om tiltak jfr. pbl og SAK 5-4.

§ 12-5. Behandling av søknad

Fullstendig søknad i overensstemmelse med krav i § 12-7 til § 12-13 skal avgjøres av kommunen innen seks uker. Dersom kommunen ikke har avgjort slik søknad innen fristens

utløp, regnes tillatelse for gitt såfremt det ikke er grunn til å tro at noen part vil være misfornøyd med dette. Klagefristen begynner å løpe fra den dagen fristen utløper. Fullstendig søknad om tillatelse til utslipp med krav som fraviker § 12-7 til § 12-13 skal avgjøres uten ugrunnet opphold.

Om tidsfrister jfr. pbl§ 21-7 - 3/12 og SAK kap. 7 – ulogiske forskjeller?

Kommunen kan under behandling av søknaden fastsette krav som fraviker § 12-7 til § 12-13, herunder fastsette krav til utslippssted, -anordning og -dyp, eller nekte etablering av utslipp. Der søknad om utslipp er i samsvar med § 12-7 til § 12-13, kan kommunen kun varsle om utvidet saksbehandlingstid dersom fristen på seks uker ikke er utløpt, og dersom det foreligger særlige forhold som brukerkonflikter eller lignende. Når kommunen avgjør om det skal fastsettes andre krav, skal det legges vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre.

Kommunen skal samordne behandling av søknad om utslippstillatelse etter dette kapittel med byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven.

Er arbeidet ikke igangsatt senest tre år etter at tillatelse er gitt, eller innstilles arbeidet i lengre tid enn to år, faller retten til å etablere utslippet bort. Dersom utslippet fremdeles er aktuelt, må ny søknad sendes inn. Samme som pbl § 21-9.

§ 12-7. Avløpsnett

Avløpsnettet skal, uten at det medfører uforholdsmessig store kostnader, dimensjoneres, bygges, drives og vedlikeholdes med utgangspunkt i den beste tilgjengelige teknologi og fagkunnskap, særlig med hensyn til

- a) avløpsvannets mengde og egenskaper,
- b) forebygging av lekkasjer, og
- c) begrensning av forurensning av resipienten som følge av overløp.

Funksjonsbaserte krav, ligner mye på krav i TEK.

§ 12-10. Dokumentasjon av rensegrad

[...] Teknisk bestemmelse om NS-en standard m.v. bestemmelse om teknikk har mye til felles med bestemmelser om ulike funksjonskrav som ellers er å finne i TEK.

§ 12-11. Utslippssted

[...] Bestemmelse om plassering og utforming som delvis vil overlape krav i pbl på grunn av den nære sammenhengen med plasseringen av enkeltkomponenter som er søknadspliktige anlegg jfr. pbl 20-1 bokstav a.

§ 12-12. Lukt

Avløpsanlegget skal dimensjoneres, bygges, drives og vedlikeholdes på en slik måte at omgivelsene ikke utsettes for sjenerende lukt.

Overlappning funksjonskrav og krav om brukbarhet i pbl og TEK

§ 12-13. Utforming og drift av renseanlegg

Renseanlegget skal dimensjoneres, bygges, drives og vedlikeholdes slik at det har tilstrekkelig yteevne under alle klimatiske forhold som er normale for stedet der de ligger.

Ved utformingen av anlegget skal det tas hensyn til variasjoner i mengde sanitært avløpsvann i løpet av året.

Minirensaneanlegg skal drives og vedlikeholdes i henhold til skriftlig drifts- og vedlikeholdsavtale, jf. vedlegg 2 punkt 2.3 til kapittel 11. Slamavskillere tilknyttet helårsbolig eller fritidsbolig skal tømmes helt for slam etter behov, ikke sjeldnere enn henholdsvis hvert andre og fjerde år.

Det er ikke tillatt å slippe ut avløpsslam eller ristgods i en vannforekomst, verken ved dumping fra skip, utslipp fra rørledninger eller på noen annen måte.

Se pbl § 27-2

§ 12-14. *Endring og omgjøring av tillatelse*

Kommunen kan i medhold av forurensningsloven § 18 oppheve eller endre vilkår i tillatelse og om nødvendig kalle tillatelsen tilbake. En dynamisk bestemmelse som vi ikke har i pbl

§ 12-15. *Klage*

Enkeltvedtak truffet i medhold av dette kapitlet av forvaltningsorgan opprettet i medhold av kommuneloven, kan påklages til kommunestyret eller særskilt klagenemnd, jf. forurensningsloven § 85 annet ledd. For enkeltvedtak truffet av kommunestyret er fylkesmannen klageinstans.

Dette til forskjell fra klager etter pbl som går til fylkesmannen.

§ 12-16. *Forholdet til eksisterende utslipp*

Tillatelser til utslipp av sanitært avløpsvann gitt i medhold av forurensningsloven og tilhørende forskrifter før 1. januar 2007 er fortsatt gjeldende.

Utslipp etablert før 1. januar 2007 og som det på tidspunkt for etablering ikke måtte innhentes tillatelse for etter det på den tid gjeldende regelverk, er fortsatt lovlige. Kommunen kan likevel i forskrift eller enkeltvedtak bestemme at slike utslipp er ulovlige etter en fastsatt frist. Dynamisk, ikke slik regel i pbl

§ 13-4. *Søknad om tillatelse*

[...] se også SAK §5-4

§ 13-5. *Behandling av søknad*

Fullstendig søknad i overensstemmelse med krav i § 13-6 til § 13-16 skal avgjøres av kommunen innen seks uker. (se pbl § 21-7 og SAK kap 7) Dersom kommunen ikke har avgjort slik søknad innen fristens utløp, regnes tillatelse for gitt såfremt det ikke er grunn til å tro at noen part vil være misfornøyd med dette. Klagefristen begynner å løpe fra den dagen fristen utløper. Fullstendig søknad om tillatelse til utslipp med krav som fraviker § 13-6 til § 13-16 skal avgjøres uten ugrunnet opphold.

Kommunen kan under behandling av søknaden fastsette krav som fraviker § 13-6 til § 13-15, herunder fastsette krav til utslippssted, -anordning og -dyp, eller nekte etablering av utslipp. Der søknad om utslipp er i samsvar med § 13-6 til § 13-15, kan kommunen kun

varsle om utvidet saksbehandlingstid dersom fristen på seks uker ikke er utløpt (se SAK § 7-3 2.ledd), og dersom det foreligger særlige forhold som brukerkonflikter eller lignende. Når kommunen avgjør om det skal fastsettes andre krav, skal det legges vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre.

Kommunen skal samordne behandling av søknad om utslippstillatelse etter dette kapitlet med byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. **Samordningsplikt**

Er arbeidet ikke igangsatt senest tre år etter at tillatelse er gitt, eller innstilles arbeidet i lengre tid enn to år, faller retten til å etablere utslippet bort. Dersom utslippet fremdeles er aktuelt, må ny søknad sendes inn. **Lik pbl § 21-9.**

§ 13-6. Avløpsnett

Se § 12-7

§§ 13-8. – 13-11

Diverse tekniske krav som ligner mye på krav i TEK.

§ 13-17. Endring og omgjøring av tillatelse

Kommunen kan i medhold av forurensningsloven § 18 oppheve eller endre vilkår i tillatelse og om nødvendig kalle tillatelsen tilbake.

Myndighet som ikke er å finne i pbl

§ 14-3. Forurensningsmyndighet

Fylkesmannen er forurensningsmyndighet etter dette kapitlet og fører tilsyn med at bestemmelsene og vedtak fattet i medhold av dette kapitlet følges. **Særlovsmyndighet med overlapping til tilsynsplikten jfr. pbl kap 25.**

§ 14-4. Krav om tillatelse

Ingen kan sette i verk nye utslipp eller øke utslipp vesentlig uten at tillatelse er gitt etter forurensningsloven § 11. **Særlovsmyndighet overlapper søknadsplikten jfr. pbl § 20-1 for byggingen eller bruksendring av anlegg.**

Tillatelse skal ikke gis med mindre avløpsanlegg som et minimum tilfredsstillende alle krav i § 14-5 til § 14-14.

Er arbeidet ikke igangsatt senest tre år etter at tillatelse er gitt, eller innstilles arbeidet i lengre tid enn to år, faller retten til å etablere utslippet bort. Dersom utslippet fremdeles er aktuelt, må ny søknad sendes inn. **Samsvarer med bortfallsregelen i pbl § 21-9.**

Utslipp etablert før 1. januar 2007, som ikke økes vesentlig, er tillatt i den grad dette følger av § 14-17.

§§ 14-5. – 14-7

Diverse tekniske krav som ligner mye på krav i TEK

§ 14-10. Utforming og drift av renseanlegg

Renseanlegget skal dimensjoneres, bygges, drives og vedlikeholdes av fagkyndige slik at det har tilstrekkelig yteevne under alle klimatiske forhold som er normale for stedet der de ligger. Ved utformingen av anlegget skal det tas hensyn til variasjoner i mengde avløpsvann i løpet av året. Renseanlegget skal utformes slik at det kan tas representative prøver av det tilførte avløpsvannet og av det rensede avløpsvannet. Det skal være mulig å foreta målinger av mengde avløpsvann. Tekniske krav som grenser til krav i TEK og krav til fagkyndighet som i § 2-7

[...]

§ 15-2. Forurensningsmyndighet

Kommunen er forurensningsmyndighet etter dette kapitlet og fører tilsyn med at bestemmelsene og vedtak fattet i medhold av dette kapitlet følges.

Særlovsmyndighet, med overlapp til tilsynsplikten i pbl kap 25.

§ 15-3. Krav om tillatelse

Ingen kan sette i verk nye utslipp eller øke utslipp vesentlig uten at tillatelse er gitt i medhold av § 15-5.

Utslipp etablert før 1. januar 2007, som ikke økes vesentlig, er tillatt i den grad dette følger av § 15-10.

Søknadsplikt som overlapper pbl § 20-1.

§ 15-4. Søknad om tillatelse

[...] Om søknadens innhold, overlapper med søknad om tiltak jfr. pbl og SAK 5-4.

§ 15-5. Behandling av søknad

[...] Om tidsfrister jfr. pbl § 21-7 - 3/12 og SAK kap. 7 – ulogiske forskjeller?

§ 15-8. Endring og omgjøring av tillatelse

Kommunen kan i medhold av forurensningsloven § 18 oppheve eller endre vilkår i tillatelse og om nødvendig kalle tillatelsen tilbake.

En dynamisk bestemmelse som vi ikke har i pbl Vil utløse ny søknadsplikt også etter pbl kap 20.

§ 15A-2. Forurensningsmyndighet

Kommunen er forurensningsmyndighet etter § 15A-4 og fører tilsyn med at bestemmelsen og vedtak fattet i medhold av denne bestemmelsen følges.

Fylkesmannen er forurensningsmyndighet etter § 15A-5 og § 15A-6, og fører tilsyn med at disse bestemmelsene og vedtak fattet i medhold av disse bestemmelsene følges.

Særlovsmyndighet

§ 30-2. Virksomheter som må ha særskilt tillatelse etter forurensningsloven

Når særlige forhold tilsier det, kan fylkesmannen kreve at også virksomheter som omfattes av dette kapitlet skal ha særskilt tillatelse fra forurensningsmyndigheten jf. forurensningsloven § 11.

Særlovsmyndighet.

§ 30-3. Skjerming

Stasjonære virksomheter skal anlegges slik at terrenget og bruddkanten samt vegetasjon i størst mulig grad vil skjermes aktivitetene i bruddet og hindre direkte innsyn fra naboer.

Mobile/midlertidige virksomheter skal skjermes mot innsyn og støy med vol-ler/lagerhauger etter hvert som pukk/masser tas ut.

Overlapper søknadsplikten jfr. pbl kap 20..

§ 30-11. Meldeplikt

[...]

Kan overlapse søknadsplikt jfr. pbl kap 20.

§ 30-12. Avfallsplan

[...]

Kan overlapse krav om avfallsplan se pbl § 29-8

§ 30-13. Unntak, tilsyn, klage, straff mv.

Forhold som gjelder unntak, tilsyn, klage, straff mv. er regulert i forurensningsforskriftens kapittel 41. Fylkesmannen fører tilsyn med og kan gjøre unntak fra bestemmelsene i dette kapitlet.

Særlovsmyndighet og tilsynsmyndighet som kan overlapse søknadsplikt og tilsynsplikt jfr. pbl kap 20 og 25 .

Kapittel 36. Behandling av tillatelser etter forurensningsloven

Se også pbl § 21-2.og SAK.

§ 41-3. Tilsyn

Klima- og forurensningsdirektoratet, Statens strålevern, eller den Miljøverndepartementet bemyndiger, fører tilsyn med at bestemmelsene i denne forskriften og vedtak truffet i medhold av forskriften overholdes innenfor sine respektive myndighetsområder. Sjøfartsdirektoratet fører tilsyn med bestemmelsene i kapitlene 20 og 23.

Kan overlapse tilsyn jfr. pbl kap. 25.

Brukerperspektiv:

Plan- og bygningslovens system avviker i betydelig grad fra forurensningslovens. Der pbl etterspør ansvarsretter – og har regler om kvalifisering, etterspør forurensningsforskriftens §§ 12-10 og 13-11

fatkyndighet uten at det er sagt noe om hva dette betyr. Dette er forvirrende når disse to lovene skal anvendes på søknader/saksbehandling for det samme avløpsanlegget.

Pbl krever tillatelse til tiltak før etablering, ombygging og vesentlig endring av anlegg. Også forurensingsloven krever søknad før etablering av utslipp, eller vesentlig økning av utslipp, men forurensingslovens § 19 omtaler utskiftning av teknisk utstyr som meldepliktig.

Nabovarling etter pbl forutsetter en merknadsfrist på minst 14 dager, mens merknadsfristen for berørte av utslipp jfr. forurensingsloven er 4 uker.

Søknader etter pbl skal være avgjort innen 3 eller 12 uker, mens søknader om utslippstillatelse skal avgjøres innen 6 uker – hvorfor 6 uker når det er 4 uker i pbl § 21-5 3.ledd?

Noen kommuner behandler disse søknadene som en sak, og fatter dobbeltvedtak, hvor lang saksbehandlingstid kan de da tillate seg? Andre kommuner deler opp søknadene – og behandler utslippet først, for så å behandle byggesaken for avløpsanlegget. Noen ganger må de også dele opp søknaden i flere deler. Eksempel: Først dispensasjonsvedtak fra byggesaksmyndigheten fordi tiltakshaver ønsker å bygge spredt avløpsanlegg for kun sin eiendom – mens reguleringsplanen sier det skal være fellesanlegg. Så behandles søknaden om utslippstillatelse av forurensningsmyndigheten. Til sist behandles byggesøknaden for anlegget av byggesaksmyndigheten – dette kan ta tid!

<http://www.lovdata.no/all/hl-19821119-066.html>

Kommunehelsetjenesteloven

§ 4a-4. (Meldingsplikt og godkjenning)

I forskrifter etter § 4a-1 annet ledd kan det gis nærmere bestemmelser om meldingsplikt til kommunestyret for den som planlegger eller iverksetter virksomhet som etter sin art kan ha innvirkning på helsen, eller endring i slik virksomhet.

I forskriftene kan det videre fastsettes at virksomheter som det etter første ledd kan kreves melding om, skal være godkjent av kommunestyret. Nærmere bestemmelser om slik godkjenning kan gis i forskriftene, herunder om saksbehandlingsregler til utfylling av tjenesteloven. Unntak fra tjenesteloven § 11 annet ledd kan bare gjøres når det er begrunnet ut fra tvingende allmenne hensyn. I forskriftene kan bestemmes at fylkesmannen gir godkjenning dersom slik virksomhet berører flere kommuner. Berører virksomheten flere fylker, kan det bestemmes at departementet gir godkjenning. Det kan videre gis bestemmelser om klageordning i tilfelle hvor fylkesmannen eller departementet gir godkjenning. I forskriftene kan det bestemmes at Mattilsynet gir godkjenning av drikkevann og vannforsyningsanlegg, og regler om klage over slike vedtak.

Kommunestyret kan ved godkjenning sette vilkår for å ivareta hensynet til folks helse, jfr. § 1-2 og § 4a-1.

I forskriftene kan det fastsettes en ordning hvor virksomheter underlagt krav om melding eller godkjenning etter første eller annet ledd, i tillegg skal fremlegge for kommunestyret en vurdering fra et akkreditert inspeksjonsorgan. Slik vurdering kan kreves innhentet ved nærmere bestemte tidsintervaller. Omkostninger forbundet med vurdering fra akkreditert inspeksjonsorgan betales av den ansvarlige for virksomheten.

Dersom nødvendig godkjenning fra kommunestyret eller vurdering fra akkreditert inspeksjonsorgan ikke foreligger, eller vilkår ikke oppfylles, kan kommunestyret kreve

virksomheten stanset. Stansning kan bare kreves dersom ulempene stansningen vil medføre, står i rimelig forhold til den helsefare som unngås. Stansning kan om nødvendig gjennomføres med bistand fra politiet.

Særlovsmyndighet lagt til kommunestyret. Denne myndigheten kan overlapse, utfylle eller grense inntil søknadsplikten jfr. pbl kap 20 for tiltakene som er nødvendig for den virksomhet som her omtales.

<http://www.lovdatab.no/for/sf/ho/xo-19951201-0928.html>

Forskrift om miljørettet helsevern i skoler og barnehager m.v.

§ 9. Utforming og innredning

Lokalene og uteområdet skal være utformet og innredet slik at forskriftens formål ivaretas.

Funksjonshemmedes behov skal ivaretas. Se pbl § 29-3

Virksomheten skal være utformet og innredet slik at tilfredsstillende renhold og avfallshåndtering er mulig. Se pbl §§ 27-1, 27-2.

§ 19. Inneklima/luftkvalitet

§ 20. Belysning

§ 21. Lydforhold

Se pbl § 29-5. og TEK kap. 13.

§ 22. Drikkevann

Virksomheten skal ha tilstrekkelig forsyning av hygienisk betryggende drikkevann som tilfredstiller krav i forskrift av 1. januar 1995 nr. 68 om vannforsyning og drikkevann m.m.

Se pbl § 27-1.

§ 23. Sanitære forhold

Virksomheten skal ha et tilstrekkelig antall tilgjengelige toaletter og vasker. Sanitære anlegg skal ha hygienisk tilfredsstillende utforming, kapasitet og standard.

Se TEK kap. 12

§ 24. Avfallshåndtering

Virksomheten skal håndtere og oppbevare avfall på en hygienisk betryggende måte slik at ulemper, herunder smittefare, unngås.

Avfall skal oppbevares forsvarlig. Egnede beholdere skal finnes i tilstrekkelig antall og være hensiktsmessig og forsvarlig plassert.

Se TEK §§ 9-1 og 12-2

<http://www.lovdatab.no/for/sf/ho/xo-19960613-0592.html>

Forskrift for badeanlegg, bassengbad og badstu m.v.

§ 7. *Krav til badeanlegg og omkringliggende arealer*

Badeanlegg skal være utformet slik at hensynet til helse, hygiene og sikkerhet, herunder forebygging av ulykker, til enhver tid ivaretas. **Se pbl § 29-5.**

Det skal være driftsrutiner som sikrer hygienisk tilfredsstillende renhold i badeanlegget. Badeanlegget skal ha:

- a) forsvarlig innemiljø.
- b) sklisikkert golv og underlag rundt bassengbad og på de deler av bassengbunnflaten der vanndybden er liten.
- c) et tilstrekkelig areal rundt bassengbad som er utformet slik at livredning kan gjennomføres uten hindring.
- d) tilstrekkelig og hensiktsmessig sikkerhetsutstyr.
- e) tilfredsstillende belysning under bruk.
- f) forsvarlig merking av fall i bassengdybden.
- g) golv og underlag med en utforming som sikrer oppsamling eller bortledning av vann, og hindrer væske i å renne tilbake til bassengbadet/sirkulasjonssystemet.

I badstu skal badstuvovner være skjermet og temperaturfølere/termostater fungere, slik at brannskader unngås.

Materialene i alle komponenter og flater som er i kontakt med vannet skal være korrosjonsbestandige og tilpasset vannkvaliteten. De skal ha en tilstrekkelig tett og glatt overflate, slik at vann eller mikroorganismer ikke skal kunne trenge inn i materialet. Materialer i kontakt med vann skal ikke kunne avgi helseskadelige stoffer til vannet eller medvirke til at vannet blir helseskadelig.

Se ulike funksjonsbaserte krav i TEK kap. 12 og 13.

§ 8. *Sanitæranlegg ved badeanlegg*

Badeanlegg skal ha tilknyttet et tilfredsstillende antall omkledeingsrom, dusjer og toaletter med håndvask, dimensjonert i forhold til anleggets besøkskapasitet.

Det skal være tilstrekkelig varmtvann for dusjing og rengjøring.

Dusjer skal være plassert slik at besøkende passerer disse før adkomst til badeanlegget. Toalettrom skal være plassert slik at det er lett tilgang fra badeanlegget.

Den som eier og driver badeanlegg skal ha rutiner for renhold og desinfeksjon for å sikre at dusjanlegg og sanitæranlegg er helsemessig tilfredsstillende. Blant annet skal vekst og spredning av Legionella forebygges.

Se ulike funksjonsbaserte krav i TEK kap. 12 og 13.

<http://www.lovdatab.no/for/sf/ho/xo-19980506-0581.html>

Forskrift om hygienekrav for frisør-, hudpleie-, tatoverings- og hulltakingsvirksomhet m.v.

§ 5. *Krav til lokaler og melding/godkjenning av disse*

Lokalene skal være utformet, innredet og utstyrt på en slik måte at rengjøring,

desinfeksjon/sterilisering og oppbevaring av utstyr kan skje på en hygienisk tilfredsstillende måte for å forebygge overføring av smittsomme sykdommer.

Lokalene skal ikke benyttes til annen virksomhet eller aktivitet som kan innebære en hygienisk risiko, og kan heller ikke lånes eller leies ut til slik virksomhet. Innredningen og utstyret skal tilpasses omfanget og arten av virksomheten, samt hvor mange personer som oppholder seg i lokalene.

Lokaler som skal benyttes til frisør- og hudpleievirksomhet skal tilfredsstillende kravene i første og annet ledd og meldes til kommunestyret før de tas i bruk. Lokaler som skal benyttes til tatoverings- og hulltakingsvirksomhet, skal tilfredsstillende kravene i første og andre ledd og være godkjent av kommunestyret før de tas i bruk. Det samme gjelder når igangværende virksomhet skifter eier og ved større ominnredninger.

Tatoverings- og hulltakingsvirksomhet kan bare utøves i godkjent lokale.

For søknad om godkjenning av lokaler som skal benyttes til tatoverings- og hulltakingsvirksomhet skal saksbehandlingsfrist som nevnt i tjenesteloven § 11 første ledd første punktum, være tre måneder. Tjenesteloven § 11 annet ledd om at tillatelse anses gitt når saksbehandlingsfristen er utløpt, gjelder ikke for godkjenning av slike lokaler.

Særlovsmyndighet som overlapper søknadsplikten jfr. pbl kap 20.

Generelle regler om utforming og brukbarhet finner vi i TEK kap 12 om planløsning og kap 13 om Miljø og helse. Bestemmelsene om samme tema i kommunalhelsetjenesteloven og tilhørende forskrifter fremstår som delvis overlappende ved prosjektering og oppføring. I den grad forskriftene regulerer meldeplikt, tilsyn m.v er dette lagt til kommunestyret, som gjerne delegerer dette til det organ som skal ivareta hensynet - dette er ikke den samme søknadsplikten eller de samme hensyn som plan- og bygningsloven skal ivareta, men her er det stor grad av overlapping.

Brukerperspektiv:

Kommunen har her to hatter på. Dette kan være forvirrende både for den som skal bygge og den som skal drive. Løses ofte slik: Tiltakshaver/ansvarlig prosjekterende har dialog med kommunen som helsemyndighet i prosjekteringsfasen og/eller byggesaksbehandlere sender over kopi av søknaden til riktig person/utvalg i kommunen- for vurdering, uttalelse eller vedtak der godkjenning er nødvendig. Tilsyn og ulovlighetsoppfølging er mulig både fra kommunen som byggesaksmyndighet og fra kommunen som helsemyndighet, – i 5 år etter ferdigattest.

<http://www.lovdata.no/all/hl-19920515-047.html#map001>

Lov om laksefisk og innlandsfisk m.v.

§ 7. Regulering av utbygging og annen virksomhet.

Hensynet til fiskeinteressene og fiskens leveområder skal innpasses i oversiktsplanleggingen etter plan- og bygningsloven i kommune og fylke.

Departementet kan gi bestemmelser om at fysiske tiltak, herunder terskler og fiskehøler

skal godkjennes.

Departementet kan forlange at tiltak, anlegg eller annen virksomhet som er satt i verk i strid med bestemmelsene i denne paragraf fjernes og at den opprinnelige tilstand i vassdraget blir gjenopprettet. Dersom pålegget ikke blir etterfulgt innen den frist som blir satt, kan departementet la arbeidet bli utført for vedkommendes regning. Utgifter ved dette er tvangsgrunnlag for utlegg. Kan overlape tilsyn og ulovlighetsoppfølging jfr. pbl kap 25 og 32.

Annet ledd gjelder ikke for kraftutbyggingstiltak som krever konsesjon etter lov 14. desember 1917 nr. 17 om vassdragsreguleringer eller vannressursloven, og heller ikke for andre tiltak som krever konsesjon etter vannressursloven, med mindre formålet med tiltaket er å øke fangsten av fisk på stedet, forskyve fangsten av fisk i vassdraget, eller forandre én eller flere arters produksjon, bestandsstørrelse eller utbredelse.

§ 14. Sperreanordninger.

Departementet kan gi pålegg om at vanninntak og utløp skal ha sperreanordning og hvorledes denne skal være konstruert og tilpasset for å sikre fiskens gang og for å hindre at fisk går inn i anlegget eller skades. Kan utfylle TEK

Etterkommes ikke pålegg gitt i medhold av første ledd, kan departementet iverksette nødvendige tiltak for den ansvarliges regning og risiko. Utgifter ved slike tiltak er tvangsgrunnlag for utlegg.

§ 19. Fraskillelse av fiskeretten.

Fiskerett som hører til fast eiendom kan ikke skilles fra eiendomsretten for lengre tid enn 10 år om gangen, uten når fiskerett følger bruksrett til eiendommen.

Bestemmelsen i første ledd er ikke til hinder for at det ved avtale mellom flere grunneiere kan fastsettes at fisket helt eller delvis skal drives felles for mer enn 10 år. Bestemmelsen gjelder heller ikke ved jordskifte.

Ved salg av fast eiendom i Finnmark fra staten eller Finnmarkseiendommen kan fiskeretten holdes tilbake til fordel for allmennheten.

Utleie av fiskerett til fordel for allmennheten kan med godkjenning av departementet avtales for lengre tid enn 10 år. Særlovsmyndighet

Dersom bruksrett til fast eiendom overdras, får brukeren den fiskerett som hører til eiendommen når ikke annet er avtalt.

Når mindre grunnstykker som tomter med eller uten bebyggelse, hager og liknende fraskilles med tilhørende eiendomsrett ut i sjø eller vassdrag, kan det avtales at det ikke skal følge med fiskerett. Hvis parsellen ikke får eiendomsrett ut i sjø eller vassdrag, følger det ikke med fiskerett med mindre annet er avtalt.

Har betydning for søknadsplikten jfr. pbl § 20-1 1. ledd bokstav m) for søknader om deling av eiendom med fiskerett.

<http://www.lovdatab.no/all/hl-19930611-100.html>

Jernbaneloven

§ 4. (Anlegg og godkjenning av kjørevei)

Departementet kan fastsette forskrifter om kjøreveiens tekniske utforming for å ivareta hensynet til en sikker og hensiktsmessig trafikkavvikling.

Planlegging og anlegg av kjørevei skal for øvrig skje etter plan- og bygningsloven.

Tekniske spesifikasjoner i Jernbanelovgivningen kan i de fleste tilfelle fremstå som strengere enn krav som kan utledes av pbl/TEK. Presumsjonen er sterk for at det som er OK jfr. jernbanelovgivning er OK jfr pbl Dette er imidlertid ikke alltid slik, og bestemmelsen kan gi rom for tolkningstil.

Kjøreveien skal være godkjent av departementet før den settes i drift.

§ 10. (Tilgrensende eiendommer)

Det er forbudt uten etter avtale med kjøreveiens eier å oppføre bygning eller annen installasjon, foreta utgraving eller oppfylling innen 30 meter regnet fra nærmeste spors midtlinje, dersom ikke annet følger av reguleringsplan. Dette gjelder ikke når sporanlegget er en del av offentlig eller privat vei.

[...]

Jernbaneverket er utøver av forvaltningsmyndighet, og vurderer dette som søknader om tillatelse – uavhengig av hvilken form sakene er innkommet i - og fatter enkeltvedtak som kan påklages etter Forvaltningslovens regler om klager. I førstinstans behandles dette av banesjefene, klageorgan er Samferdselsdepartementet. De forholder seg til saksbehandlingsreglene og fristene i Forvaltningsloven. 150 kommuner har jernbane. Tror de kommunene som blir berørt kjenner godt til bestemmelsene og tror at dette stort sett fungerer bra. Men det er så ymse i hvilken form sakene blir oversendt! Ofte blir sakene oversendt kun som nabovarsel – ikke som anmodning om avtale. Jernbaneverket mener det er en mangel at Jernbaneverket ikke er særlovsmyndighet jfr. SAK 6-2. Se for øvrig vedlegg 1, brev som vi har mottatt fra Jernbaneverket som svar på de spørsmål vi har stilt dem i forbindelse med vår innsamling av brukeroppfatninger.

For baneiere som ikke kommer inn under bestemmelsene om enkeltvedtak i Forvaltningsloven er det ingen regler om saksbehandling og klage.

Her er det ingen samordningsplikt, fordi det ikke er utøvelse av særlovsmyndighet jfr. SAK 6-2. Kommunen som byggesaksmyndighet kan derfor fatte sine vedtak uten av slik avtale er inngått. Dette gjøres som regel ikke, da en tiltakshaver ikke vil kunne bygge i henhold til sin tillatelse uten at avtale er inngått – se pbl § 21-6.

Brukerperspektiv: Private(!) får avtalekompetanse med virkning for andres eiendom gjennom lov. Antar at muligheten til å redusere kompetansen gjennom plan blir benyttet der dette oppleves som problematisk. Det fremstår som ulogisk at det er stor forskjell på den formelle kompetansen til Jernbaneverket som baneiere og Statens vegvesen som veieiere. Må det være slik fordi loven også gjelder de "rent" private jernbaner?

<http://www.lovdato.no/all/hl-19930611-101.html>

Luftfartsloven

§ 7-12. Plan over luftfartshindringer m.v.

Vedkommende departement kan bestemme at det for en landingsplass skal utarbeides og fastsettes en plan over de høydebegrensninger og andre rådighetsinnskrenkninger som finnes nødvendige i området utenfor landingsplassen med hensyn til bebyggelse, master, ledninger, beplantning, forstyrrende virksomhet og andre luftfartshindringer. I sjø- og isflyhavner kan planen også omfatte selve havneområdet.

Pr. i dag finnes kun fire slike planer, Sola, Gardermoen, Alta, og Svalbard. De aller fleste flyplasser har ikke særlovsplan. Kjevik har plan under utarbeidelse.

Restriksjoner skal normalt fastsettes gjennom utarbeiding av reguleringsplan etter plan- og bygningsloven. Særskilt plan i medhold av første punktum skal bare utarbeides dersom det etter en konkret vurdering anses nødvendig.

Reguleringsplan skal også ha de samme bestemmelsene som i plan i henhold til 1. ledd.

I planen skal angis grensene for det område den omfatter.

Planens gyldighet kan begrenses til et bestemt tidsrom.

§ 7-15. Overskridelse av plan m.v.

De høydebegrensninger og andre rådighetsinnskrenkninger som er fastsatt i planen, må ikke overskrides uten samtykke av departementet. For slikt samtykke kan settes vilkår, f.eks. om endring eller merking av den bebyggelse e.l. som det er tale om. Særlovsmyndighet – myndigheten er ikke delegert: Samferdselsdepartementet. Vet ikke om denne bestemmelsen noen gang er blitt brukt

I tilfelle av overskridelse uten samtykke skal luftfartsmyndigheten sette vedkommende en frist til å rette forholdet. Det samme kan luftfartsmyndigheten gjøre når vilkårene for et samtykke etter første ledd ikke blir overholdt. Kan overlappet rettingshjemmel i Pbl § 32-3

Blir fristen oversittet, kan luftfartsmyndigheten la det nødvendige utføre ved namsmyndighetens hjelp og på vedkommendes bekostning. Får staten ikke sine utlegg dekket hos ham, kan den kreve dem erstattet av plassens innehaver.

Myndigheten etter § 7-15 ligger til Samferdselsdepartementet, som i praksis lar Avinor følge opp sakene.

§ 7-16. Om fjerning av luftfartshinder

Finnes det i området ved planens ikraftreden luftfartshindring som er i strid med planen, skal hindringen fjernes om ikke departementet samtykker i at den blir stående. Reglene i § 7-15 første ledds annet punktum, annet og tredje ledd gjelder tilsvarende. Utgifter til tiltak etter § 7-15 tredje ledd skal dog bæres av plassens innehaver, bortsett fra tilfelle hvor § 7-15 annet ledds annet punktum er brakt til anvendelse.

Denne fjerningen kan være søknadspliktig på vanlig måte jfr. søknadsplikten i pbl kap 20.

§ 7-22. Om områder som ikke går inn under noen plan

For område som ikke går inn under noen plan, kan departementet gi bestemmelser om luftfartshindringer. Reglene i § 7-15 første og annet ledd og tredje ledds første punktum og §§ 7-16 – 7-18 gjelder i så fall tilsvarende, dog slik at utgifter som etter §§ 7-16 - 7-18 skulle påhvile plassens innehaver, bæres av staten.

Departementet kan gi forskrifter om rapportering og merking av luftfartshindringer. Tiltakshaver eller eier bærer kostnadene for merking av luftfartshindre og vedlikehold av merkingen.

To forskrifter vedtatt. Men ekspropriasjon etter Luftfartsloven er ikke benyttet siste ti år. Overlapping og utfylling av Pbl mulig.

<http://www.lovdata.no/for/sf/sd/xd-20021203-1384.html>

Forskrift om luftfartshinder

§ 4. Generelt

Eier av luftfartshinder skal merke alle slike luftfartshindre i samsvar med denne forskriften. Bestemmelse som kan være relevant for tiltak etter pbl Selve merkingen er unntatt fra søknadsplikteten jfr. SAK § 4-3 2. ledd bokstav c – men tiltakene må fremkomme av søknad om tiltak når tiltaket for øvrig er søknadspliktig i henhold til pbl kap 20.

[...]

§ 5. -§8 om merking

Bestemmelse om valg av merkingsmetoder, bestemmelser av teknisk karakter som vil ligne på funksjonsbestemte regler i TEK. Selve merkingen er unntatt fra søknadsplikteten jfr. SAK § 4-3 2. ledd bokstav c – men for merking der tiltaket for øvrig er søknadspliktig må valgt metode fremkomme av søknaden om tiltak.

<http://www.lovdata.no/for/sf/sd/xd-20030414-0514.html>

forskrift om rapportering og registrering av luftfartshinder

§ 4. Rapporteringsplikt

(1) Den som eier eller den som skal oppføre, endre, flytte eller rive et luftfartshinder, skal før igangsetting rapportere opplysninger om luftfartshinderet på eget skjema til Statens kartverk, og er ansvarlig for at de rapporterte opplysninger er i samsvar med igangsettingstiltaket.

(2) Eksisterende luftfartshinder skal være innrapportert senest ett år etter dato for ikrafttredelse av denne forskrift.

(3) Midlertidige luftfartshindre på land og i indre farvann inntil grensen for basislinjen, enten de er flytende eller ført til sjøbunnen, er ikke rapporteringspliktig.

(4) Midlertidige luftfartshindre på norsk kontinentalsokkel eller i norsk territorialfarvann er rapporteringspliktige dersom de har en høyde over havflaten på 60 meter eller mer.

Pålegger en plikt til å melde i fra. Innebærer ingen særlovsmyndighet i forhold til pbl Dvs. at

kommunen kan fatte sitt vedtak uten at dette kravet om rapportering er oppfylt. Men kommunens samarbeidsplikt jfr. pbl § 1-4 og veiledningsplikt jfr. forvaltningsloven 11 tilsier kanskje at det bør informeres om dette selvstendige myndighetskravet i drøftelsen før vedtaket.

Brukerperspektiv:

Vanskelig å vite om alle saker kommer inn til departementet slik de bør – det er jo ikke så ofte de er særlovsmyndighet jfr. pbl Det er en utfordring at det er vanskelig for kommuner og ansvarlig søker/tiltakshaver å forstå de tredimensjonale begrensninger som er nødvendige for å beskytte luftrommet. Det oppleves ofte som utfordrende å få på plass reguleringsplaner jfr. pbl som gir god nok beskyttelse for luftrommet rundt flyplasser. Kommuner ser det ofte som uønskede begrensninger i deres arealdisponering. Det er flest tiltakshavere som spør om konkrete tiltak er problematisk for Avinor, – kanskje mer enn 60 %, ellers en del henvendelser fra kommuner. Avinor strekker seg langt for å hjelpe til med å få faktiske opplysninger frem, og vurdere om dette er problematisk for luftfarten. Særlovsmyndighet kun etter luftfartsloven § 7-15. Ellers hjemles begrensningene i reguleringsplan – og luftfarstmyndigheten blir høringsinstans ved dispensasjonssøknader og lignende.

<http://lovdata.no/all/hl-19940325-007.html#20>

Naturskadeloven

§ 20. Kommunen plikter å treffe forholdsregler mot naturskader slik som bestemt i plan- og bygningsloven §§ 11-8 tredje ledd bokstav a og 28-1, samt ved nødvendige sikringstiltak.

Kongen kan ved forskrift eller i det enkelte tilfelle fastsette at staten skal hjelpe til med visse slag sikringstiltak.

Direkte henvisning til pbl. Utfyller disse konkrete bestemmelsene i pbl. Understreker kommunens plikter ved byggesaksbehandling og regulering. Bestemmelsen går lenger enn bestemmelsene i pbl, se etter komma i 1. ledd.

<http://www.lovdata.no/all/hl-19950512-023.html>

Jordlova

§ 9. Bruk av dyrka og dyrkbar jord

Dyrka jord må ikkje brukast til føremål som ikkje tek sikte på jordbruksproduksjon. Dyrkbar jord må ikkje disponerast slik at ho ikkje vert eigna til jordbruksproduksjon i framtida.

Departementet kan i særlege høve gi dispensasjon dersom det etter ei samla vurdering av tilhøva finn at jordbruksinteressene bør vika. Ved avgjerd skal det mellom anna takast omsyn til godkjende planar etter plan- og bygningslova, drifts- eller miljømessige ulemper for landbruket i området, kulturlandskapet og det samfunnsgagnet ei omdisponering vil gi. Det skal òg takast omsyn til om arealet kan førast attende til jordbruksproduksjon. Det kan krevjast lagt fram alternative løysingar.

Samtykke til omdisponering kan givast på slike vilkår som er nødvendige av omsyn til dei føremåla lova skal fremja.

Dispensasjonen fell bort dersom arbeid for å nytta jorda til det aktuelle føremålet ikkje er sett igang innan tre år etter at vedtaket er gjort.

Departementet kan påby at ulovlege anlegg eller byggverk vert tekne bort.

Hovedregelen er at dyrka jord ikke skal omdisponeres til annen bruk. Unntaksregel som åpner for dispensasjon. Særlovsmyndighet delegert til kommunen.

§12. Deling

Eigedom som er nytta eller kan nyttast til jordbruk eller skogbruk kan ikkje delast utan samtykke frå departementet. Med eigedom meiner ein òg rettar som ligg til eigedomen og partar i sameige. Forbodet mot deling gjeld òg forpaktning, tomtefeste og liknande leige eller bruksrett til del av eigedom når retten er stifta for lengre tid enn 10 år eller ikkje kan seiast opp av eigaren (utleigaren).

Departementet kan gi samtykke dersom samfunnsinteresser av stor vekt taler for det, eller deling er forsvarleg ut frå omsynet til den avkastning eigedomen kan gi. Ved avgjerd skal det mellom anna takast omsyn til om deling kan føre til drifts- eller miljømessige ulemper for landbruket i området. Det skal òg takast omsyn til godkjende planer som ligg føre for arealbruken etter plan- og bygningslova og omsynet til kulturlandskapet.

Samtykke til deling kan givast på slike vilkår som er nødvendige av omsyn til dei føremåla som lova skal fremja.

Føresegnene gjeld utan omsyn til om ein eigedom har fleire registernemningar når eigedomen eller ideell del av han er på same eigarhand og etter departementet sitt skjønns må reknast som ei driftseining.

Samtykke til deling er ikkje nødvendig når særskild registrert del av eigedom vert seld på tvangssal. Det same gjeld dersom det i samband med offentleg jordskifte er nødvendig å dela eigedom.

Dersom deling ikkje er rekvirert innan tre år etter at samtykke til deling er gitt, fell samtykket bort. Samsvarer med bortfallsfristen i pbl § 21-9, men med utgangspunkt i Jordlovsvedtaket.

Hovedregelen er her forbud mot deling. Unntaksregel åpner for samtykke fra departementet –delegert til kommunene. Også søknadspliktig jfr. pbl § 20-1 bokstav m).

Vedtaksmyndigheten i jordlova og etter plan- og bygningsloven er ofte lagt til samme politiske utvalg, og blir også ofte behandlet i samme sak, mens andre kommuner velger å ha separat prosess og vedtak på jordlovssak og byggesak.

§ 19. Tilsyn

Kommunen og fylkesmannen fører tilsyn med at føresegnene i §§ 8, 9, 10, 11 og 12 vert haldne.

Tilsynsplikt som kan overlappe eller grense inntil tilsynsplikten jfr. pbl kap 25.

Brukerperspektiv:

Her er det betydelige utfordringer knyttet til det å holde drøftelsene adskilt, slik at man vet når man drøfter jordlov, og når man drøfter plan- og bygningslov. Utfordringen blir ikke mindre av at det gjerne er den samme personkrets som foretar de ulike vurderingene, og at de bærende hensyn bak omdisponeringsforbudet og delingsforbudet i jordlova i stor grad er sammenfallende med motivasjonen bak arealkategorien landbruk i kommuneplanens arealdel. Særlig i små kommuner blir den landbruksfaglige vurderingen før jordlovsvedtak gjerne produsert av samme person, eller av en person i nær tilknytning til den person som skiver saksfremlegget i delingssaken/dispensasjonssaken jfr. plan- og bygningsloven. I drøftelser i slike saker, er det utfordrende å skille mellom ulik type skjønn og lovtolkning. Når kommunale vedtak overprøves av fylkesmannen etter klage – er det derfor ofte vanskelig å forstå hvorfor ut fra den begrunnelse som gis.

Merknad noe utenfor oppgaven(relevant på bakgrunn av uklarhetene som er beskrevet ovenfor): “Maktfordelingen” mellom kommune og stat (fylkesmannen) fører til en del uforutsigbarhet og avmakt. At det organ som normalt er klagesaksbehandler også har klagerett, øker ikke allmenhetens tiltro til systemet- selv om slik klage blir behandlet av en settefylkesmann. Dette kan være en stor utfordring for lokaldemokratiet, fordi det kan fremstå som noe tilfeldig hva som blir påklagd, og hva som blir opphevet eller endret i klageomgangen. Fylkesmannen velger noen ganger å avstå fra å klage på vedtak, selv om de var negative i sin uttalelse før vedtak. Dersom andre parter påklager dette vedtaket, blir det fylkesmannen som behandler klagen.

Er dette OK at dette er så lite påregnelig? Kan dette bli bedre ved at bestemmelsene samles –og at opplysninger om(og motivasjonen for) “maktfordelingen” blir lettere tilgjengelig?

<http://www.lovdatabasen.no/all/hl-19960607-031.html>

Kirkeloven

§ 21. Oppføring av ny kirke m.v.

Ny kirke skal bygges når en kirke er tilintetgjort eller på grunn av vesentlige mangler er ubrukt og ikke kan utbedres, når den under vanlige gudstjenester ikke gir tilstrekkelig plass for de kirkesøkende og ikke hensiktsmessig kan utvides, eller når det dannes et nytt sokn der det fra før ikke er kirke.

Ny kirke skal i kirkerommet ha sitteplass til en tidel av Den norske kirkes medlemmer i soknet. Det kreves likevel minst 200 og ikke mer enn 500 sitteplasser.

Når særlige grunner tilsier det, kan departementet gjøre unntak fra reglene i første og annet ledd.

Oppføring, ombygging, utvidelse og nedleggelse av kirke skal godkjennes av departementet. Det samme gjelder tomt til oppføring av kirke, tegninger, kostnadsoverslag og finansieringsplan.

I spredtbygd område er bebyggelse ikke tillatt nærmere kirke enn 60 meter uten tillatelse av departementet.

Særlovsmyndighet til departementet. Særlovsmyndigheten etter 4. og 5. ledd er delegert til biskopene. Særlovsmyndigheten overlapper søknadsplikten jfr. pbl kap 20. Dvs. det må fattes særlovsvedtak før det kan gis tillatelse til å bygge en kirke, eller gis tillatelse til å bygge nærmere en kirke enn 60 meter, dersom dette ikke er fastsatt i reguleringsplan. Klager behandles av departementet, svært få saker, 1 klage hittil i år. Saksbehandlingstid for tillatelse etter denne bestemmelsen vites ikke, for klage ca. 3 mnd.

<http://www.lovdata.no/all/hl-19960607-032.html#4>

Gravferdsloven

§ 4. Anlegg m.v. av kirkegård og krematorium.

Anlegg, utvidelse, nedleggelse eller annen vesentlig endring av kirkegård og bygninger på kirkegård kan ikke skje uten tillatelse fra bispedømmerådet. Bispedømmerådet kan sette vilkår for tillatelsen.

Særlovsmyndighet i regionalt bispedømme. Overlapper søknadsplikten jfr. pbl kap 20.

Anlegg eller vesentlig endring av krematorium kan ikke skje uten tillatelse fra departementet. Departementet kan sette vilkår for tillatelsen og ellers gi forskrifter om drift og forvaltning av krematorier.

Særlovsmyndighet sentralt. Overlapper søknadsplikten jfr. pbl kap 20.

Før vedkommende myndighet treffer avgjørelse, skal menighetsmøtet gis anledning til å uttale seg om oppføring av krematorium og om anlegg og nedleggelse av kirkegård.

Brukerperspektiv for kirkeloven og gravferdsloven:

Det er svært få slike saker, men kjenner ikke til at det er skjedd glipper av betydning. Saksbehandlingstiden varierer. Men dersom et tiltak berører kirke fra før 1850 skal saken sendes riksantikvaren for vurdering, og da holder ikke 4-ukersfristen i Pbl

Når det gjelder kirkens eiendommer er det Kirkelig fellesråd som er tiltakshaver. Mange av utfordringene knyttet til tiltak nær kirker dreier seg om kirkens egne ønsker om ny bruk eller nye tilbygg eller nye bygninger. Disse sakene kommer ofte ikke så langt som til søknad om tillatelse fordi dialogen mellom bispedømme/riksantikvar og Kirkelig fellesråd avdekker at det ikke vil bli gitt tillatelse dersom det blir søkt.

<http://www.lovdato.no/all/hl-19970523-031.html>

Eierseksjonsloven

§ 5. Seksjonering

Eierseksjoner opprettes ved tinglysing av kommunalt seksjoneringsvedtak etter bestemmelsene i kapitlet her. **Kommunal myndighet**

§ 6. Hva seksjoneringen kan gå ut på

Til hver sameieandel skal det knyttes enerett til bruk av en bruksenhet. Bruksenhetens hoveddel skal være en klart avgrenset og sammenhengende del av en bygning på eiendommen. Hoveddelen skal ha egen inngang. Bruksenheten kan i tillegg omfatte andre deler av eiendommen. Inndelingen skal gi en formålstjenlig avgrensning av de enkelte bruksenheter. **Nær sammenheng med kravene om planløsning i TEK.**

Enerett til bruk av fellesareal kan ikke knyttes til noen sameieandel. Med fellesareal forstås deler av eiendommen som ikke inngår i de enkelte bruksenheter. Deler av eiendommen som er nødvendige til bruk for andre bruksenheter i eiendommen, eller som etter bestemmelser, vedtak eller tillatelser gitt i eller i medhold av plan- og bygningsloven er fastsatt å skulle tjene beboernes eller bebyggelsens felles behov, skal være fellesareal. Ved opprettelsen av eierseksjonssameiet skal også vaktmesterbolig, felles garasje og liknende areal som skal tjene sameiernes felles bruk eller eiendommens drift, være fellesareal. Bolig som er bortleid til annet formål enn vaktmesterbolig på tidspunktet for seksjoneringen, kan allikevel bare gjøres til fellesareal hvis leieren ikke har kjøperett etter kapittel III.

Seksjoneringen skal omfatte bare en grunneiendom eller anleggseiendom, om ikke samtykke til annet gis etter § 8 fjerde ledd.

Seksjoneringen skal omfatte alle bruksenheter i eiendommen. I eiendom som bare delvis brukes til boligformål, er kravet om full oppdeling ikke til hinder for at alle boligene utgjør en samleseksjon, og/eller at alle øvrige bruksenheter utgjør en samleseksjon.

Planlagt bygning kan ikke seksjoneres før det foreligger igangsettingstillatelse etter plan- og bygningsloven. I bestående bygning kan seksjoneringen bare omfatte bruksenheter som er ferdig utbygd. **Nært knyttet til byggesaksbehandlingen.**

Det skal fastsettes om den enkelte enhet skal brukes til bolig (boligseksjon) eller til annet formål (næringsseksjon). Formålet skal være i samsvar med gjeldende arealplanformål, med mindre det foreligger tillatelse til annen bruk etter plan- og bygningslovgivningen. **Nært knyttet til tidligere tillatelser**

Hver boligseksjon skal ha kjøkken, bad og wc innenfor hoveddelen av bruksenheten. Bad og wc skal være i eget eller egne rom. Bestemmelsene i leddet her gjelder ikke for fritidsboliger eller boliger som inngår i en samleseksjon.

Det skal fastsettes en sameiebrøk for hver eierseksjon.

<http://www.lovdato.no/all/hl-20000512-036.html>

Strålevernloven

<http://www.lovdatab.no/for/sf/ho/xo-20101029-1380.html>

Strålevernforskriften

§ 2. Saklig virkeområde

Forskriften kommer til anvendelse på enhver tilvirkning, import, eksport, overdragelse, besittelse, installasjon, bruk, håndtering og utvinning av strålekilder.

[...]

Strålekildene kan være relevante i forbindelse med prosjektering av tiltak i henhold til pbl

§ 6. Grenseverdier og tiltaksgrense

Spesifikke grenseverdier skal gjelde for individer som blir eksponert for stråling.

Grenseverdier for yrkeseksponering fremgår av § 30 og § 34.

Grenseverdi for eksponering av allmennheten og arbeidstakere som ikke er yrkeseksponerte, er 1mSv/år for ioniserende stråling. En virksomhet skal planlegge strålingen og sine skjermingstiltak, slik at det ikke skjer eksponering til allmennheten fra virksomheten som kan innebære at individ blir eksponert for mer enn 0,25 mSv/år.

Grenseverdier for eksponering av allmennheten og arbeidstakere som ikke er yrkeseksponerte er regulert i § 34 for ikke-ioniserende stråling.

Radonreduserende tiltak skal iverksettes i barnehager, skoler mv. som er omfattet av forskrift 1. desember 1995 nr. 928 om miljørettet helsevern i skoler, barnehager mv. § 2, dersom radonnivået overstiger 100 Bq/m³ (tiltaksgrense). Tilsvarende gjelder for boliger hvor eier ikke bor eller oppholder seg. Radonnivået skal uansett ikke overstige grenseverdien på 200 Bq/m³ i slike bygninger og lokaler.

Må vurderes ved prosjektering av de samme bygninger – overlapping TEK – 6. leddet er ennå ikke trådt i kraft. Men obs: de radonreduserende tiltak kan være søknadspliktige jfr. pbl kap 20.

§ 8. Godkjenning

Virksomheter som skal utøve følgende aktiviteter som innebærer ioniserende stråling, skal ha godkjenning av Statens strålevern:

[...]

Særlovsmyndighet som kan være aktuelt i forbindelse med byggesak

§ 9. Vilkår i godkjenningen

I godkjenningen kan Statens strålevern sette nærmere vilkår for å sikre forsvarlig strålebruk og forebygge skadelige virkninger av stråling på menneskers helse. Dette omfatter blant annet nærmere vilkår for strålebruk, melding, rapportering, kompetanse, fysisk sikring, bruk av måleapparatur, vedlikeholdsrutiner, kvalitetskontroll av apparatur og utstyr for medisinsk strålebruk, returordninger, økonomiske garantier, import og eksport, beredskap og utforming av lokaler.

Se ordlyden: utforming av lokaler!

§ 11. Endring eller tilbakekalling av godkjenning

Statens strålevern kan oppheve, endre eller sette nye vilkår i godkjenning med hjemmel i lov 12. mai 2000 nr. 36 om strålevern og bruk av stråling, og om nødvendig kalle godkjenningen tilbake dersom

- a) det viser seg at ulempen ved strålebruken blir vesentlig større eller annerledes enn ventet da godkjenning ble gitt
- b) ulempen ved strålebruken kan reduseres uten urimelig kostnad for virksomheten
- c) strålingen i vesentlig grad kan minskes eller strålebruken erstattes, jf. § 22
- d) vilkår eller pålegg som er oppstilt eller gitt i eller i medhold av strålevernloven, blir vesentlig eller gjentatte ganger tilsidesatt
- e) når det følger av godkjenning i henhold til § 8 eller det for øvrig følger av ellers gjeldende omgjøringsregler.

Dynamisk tillatelse – kan trekkes tilbake – ikke slik regel i pbl men se pbl § 30-2.

§ 12. Meldeplikt

Virksomheter som anskaffer, bruker eller håndterer røntgenapparater, akseleratorer og radioaktive kilder over unntaksgrensene i vedlegget, jf. § 2 fjerde og femte ledd, og som ikke er godkjenningspliktige etter § 8, skal gi melding til Statens strålevern. Virksomheter som tilbyr solarier til kosmetisk formål til salg, utleie eller bruk, skal gi melding til Statens strålevern. Strålekildene må ikke anskaffes, tas i bruk eller håndteres før virksomheten har fått bekreftelse på at melding er mottatt.

Krav om melding gjelder også anskaffelse, bruk og håndtering av laser klasse 4 og intenst pulset lys (IPL), og solariemodeller- og rørkombinasjoner, jf. § 36.

Meldingen må inneholde de opplysninger som er nødvendige for at Statens strålevern skal kunne vurdere om aktiviteten omfattes av meldingsplikten.

Virksomheter skal, så langt som mulig, gi melding i elektronisk form.

Kun meldeplikt etter denne bestemmelsen. Kommunen kan derfor gi byggetillatelse uten at slik melding er sendt. Men samarbeidsplikten i pbl § 1-4 og veiledningsplikten i forvaltningsloven § 11 tilsier at byggesaksmyndigheten bør varsle om denne regelen der det for eksempel bygges nytt, eller bruksendres, til solarium.

§ 17. Risikovurdering og forebyggende tiltak

Virksomheter som planlegger å bruke eller håndtere strålekilder, skal kartlegge og vurdere de risikomomenter som er forbundet med strålingen. Nye aktiviteter som omfatter strålekilder, skal ikke settes i gang før risiko er vurdert og nødvendige forebyggende tiltak er iverksatt. Risikovurderingen skal dokumenteres skriftlig.

Viser vurderingene at det finnes risiko for arbeidstakere eller andre personer, eller at strålekilder kan komme på avveier, skal virksomheten iverksette tiltak for å forebygge slik risiko, herunder

- a) utforme egnede arbeidsrutiner
- b) benytte hensiktsmessig verneutstyr og materialer
- c) sikre strålekildene mot tyveri, sabotasje, skade, herunder brann- og vannskade

d) gi de ansatte nødvendig informasjon og opplæring.

Kravene i denne bestemmelsen gjelder ikke strålekilder og bruksområder som nevnt i § 2 fjerde og femte ledd.

Mulig betydning for prosjektering av sikkerhet i byggesak.

§ 34. Grenseverdier mv. for eksponering av personer

All eksponering av mennesker for ikke-ioniserende stråling skal holdes så lav som praktisk mulig.

Retningslinjer og grenseverdier innen optisk stråling og elektromagnetiske felt gitt i sist oppdaterte versjon av Guidelines on limited exposure to Non-Ionizing Radiation fra den Internasjonale kommisjonen for beskyttelse mot ikke-ioniserende stråling gjelder som forskrift.

Relevant ved plassering av strålekilder, og ved plassering av tiltak etter at strålekilden er plassert. Dvs må være en del av prosjekteringsgrunnlaget i byggesak.

§ 54. Tilsyn

Statens strålevern skal gis de opplysninger som er nødvendige for å kunne gjennomføre tilsyn og oppfølging av vedtak fattet med hjemmel i forskriften.

Statens strålevern velger selv hvem av virksomhetens representanter de vil snakke med og hente informasjon fra under tilsyn.

Statens strålevern skal utarbeide skriftlig rapport etter tilsynsbesøk.

Statens stråleverns tilsynsmyndighet for solarier, herunder myndighet til å treffe nødvendige enkeltvedtak, delegeres til kommunene, jf. lov 12. mai 2000 nr. 36 om strålevern § 18.

Kan overlapse tilsynsvirksomheten jfr. pbl kap 25.

Hva med byggeavstand til høyspentlinje? Ikke regulert i lov, dette bør enten være regulert i reguleringsplan eller i kommuneplanens arealdel. Det varierer en del hvor langt fra disse overføringsledningene det reguleres byggeforbudssone. Noen kommuner velger gjennom kommuneplanens arealdel eller gjennom konkret reguleringsplan å legge inn en større avstand enn det anbefalingene fra Statens strålevern tilsier - for å være på den sikre siden. Uansett må minimum være at en søker å unngå boliger eller andre bygg der personer skal oppholde seg som blir berørt av magnetfelt med høyere belastning enn 0,4 mikrotlesla(utredningsgrensen). Strålevernforskriften og anbefalingene fra Statens Strålevern blir her en del av prosjekteringsgrunnlaget – og belastningen i tiltaket må fremkomme av søknaden om tillatelse til tiltak jfr. pbl kap 20 og 21.

Brukerperspektiv: Mye usikkerhet blant huseiere om begrensninger for utnyttelse av eiendom, og mulig helseisiko forbundet med nærhet til overføringslinjer. Dette praktiseres litt ulikt, og det skaper kanskje unødvendige forskjeller og bidrar til økt usikkerhet?

Lov om vassdrag og grunnvann

<http://www.lovdatab.no/all/hl-20001124-082.html>

§ 5. (forvalteransvar og aktsomhetsplikt)

Enhver skal opptre aktsomt for å unngå skade eller ulempe i vassdraget for allmenne eller private interesser.

Vassdragstiltak skal planlegges og gjennomføres slik at de er til minst mulig skade og ulempe for allmenne og private interesser. Denne plikten gjelder så langt den kan oppfylles uten uforholdsmessig utgift eller ulempe. Vassdragsmyndigheten kan ved forskrift fastsette nærmere regler om planlegging, gjennomføring og drift av bestemte typer vassdragstiltak.

Vassdragstiltak skal fylle alle krav som med rimelighet kan stilles til sikring mot fare for mennesker, miljø eller eiendom.

Generell aktsomhetsregel, relevant også ved byggesaksbehandling.

§ 7. (vannets løp i vassdrag og infiltrasjon i grunnen)

Ingen må hindre vannets løp i vassdrag uten hjemmel i denne lov.

Utbygging og annen grunnutnytting bør fortrinnsvis skje slik at nedbøren fortsatt kan få avløp gjennom infiltrasjon i grunnen. Vassdragsmyndigheten kan gi pålegg om tiltak som vil gi bedre infiltrasjon i grunnen, dersom dette kan gjennomføres uten urimelige kostnader.

Relevant ved prosjektering av tiltak i henhold til pbl.

§ 8. (konsesjonspliktige tiltak)

Ingen må iverksette vassdragstiltak som kan være til nevneverdig skade eller ulempe for noen allmenne interesser i vassdraget eller sjøen, uten at det skjer i medhold av reglene i § 12 eller § 15, eller med konsesjon fra vassdragsmyndigheten.

Vassdragsmyndigheten kan i forskrift eller i det enkelte tilfelle fastsette at tiltak utenfor vassdraget som kan ha påtakelige virkninger for et vassdrag, må ha konsesjon. I så fall gjelder også lovens øvrige regler om vassdragstiltak unntatt adgangen etter § 18 til å begjære forhåndsavgjørelse av om tiltaket er konsesjonspliktig.

Dersom et vassdragstiltak som går inn under første ledd må iverksettes straks for å hindre vesentlig skade, skal det gis melding til vassdragsmyndigheten så snart som mulig. Vassdragsmyndigheten kan om nødvendig gi pålegg om utførelsen og om retting.

Om konsesjonsplikt og konsesjonsbehandling gjelder ellers nærmere regler i kapittel 3.

Særlovsmyndighet i 3. ledd kan overlappe søknadsplikten i pbl kap 20.

§ 11. (kantvegetasjon)

Langs bredden av vassdrag med årssikker vannføring skal det opprettholdes et begrenset naturlig vegetasjonsbelte som motvirker avrenning og gir levested for planter og dyr. Denne regelen gjelder likevel ikke for byggverk som står i nødvendig sammenheng med vassdraget, eller hvor det trengs åpning for å sikre tilgang til vassdraget.

Grunneieren, tiltakshavere og berørte fagmyndigheter, kan kreve at kommunen fastsetter bredden på beltet. Bredden kan også fastsettes i rettslig bindende planer etter plan- og bygningsloven.

Vassdragsmyndigheten kan i særlige tilfelle fritta for kravet i første ledd.

Relevant for planlegging av tiltak langs vassdrag.**§ 12. (gjenoppretting av vassdragets løp)**

Når et vassdrag tar seg nytt løp, oppgrunnes eller utdypes, kan det gamle løpet uten konsesjon etter § 8

- a) gjenoprettes innen tre år hvis forandringen skyldes en enkeltstående hending;
- b) renskes opp eller påfylles masse inntil den dybde eller bredde som vassdraget hadde for fem år siden.

Gjenoppretting etter første ledd som kan være til nevneverdig skade eller ulempe for noen allmenne interesser, skal meldes til vassdragsmyndigheten. Gjenopprettingen kan utføres av grunneieren selv, av andre eiere i vassdraget eller av vassdragsmyndigheten.

Ved gjenoppretting etter første ledd kan det gjøres bruk av fremmed grunn så lenge det ikke volder vesentlige skader og ulemper som med rimelighet kan unngås. Grunneieren skal gis varsel i rimelig tid på forhånd.

Grøfter i jordbruk og skogbruk kan uten konsesjon etter § 8 renskes opp i samsvar med forskrifter etter bestemmelser fastsatt i eller i medhold av lov 27 mai 2005 nr. 31 om skogbruk (skogbrukslova) og jordloven 12. mai 1995 nr. 23.

Om beverdammer gjelder reglene i lov 29. mai 1981 nr. 38 om viltet.¹

Overlapper søknadsplikten i pbl kap 20.**§ 39. (krav til faglige kvalifikasjoner)**

Vassdragsmyndigheten kan i forskrift eller enkeltvedtak fastsette krav til faglige kvalifikasjoner hos personell som forestår planlegging, bygging, drift og undersøkelser av vassdragstiltak.

Kan eventuelt overlapse eller komme i stedet for kvalifikasjonskravene til ansvarsrettsreglene i pbl kapittel 23.

§ 45. (konsesjonsplikt for rådighet over grunnvann)

Grunneier kan uten konsesjon ta ut vann til husholdning og husdyr på eiendommen.

For selve boringen er det heller ikke nødvendig med tillatelse etter pbl Men, dersom det skal settes ned tekniske installasjoner – eller bygges brønnhus eller lignende blir dette søknadspliktig jfr. pbl – med ansvarsretter m.v. Se for øvrig § 39 om faglige krav til kvalifikasjoner – overlapping her!

§ 46. (grunnvannsboring)

Den som utfører boring etter vann, skal opptre aktsomt for å unngå skader og ulemper som følge av boringen. Bestemmelsen i § 39 gjelder tilsvarende for grunnvannsboring.

Etter fullført boring skal vedkommende snarest og senest innen 3 måneder sende melding om boringen til vassdragsmyndigheten.

Departementet kan gi forskrift om hvilke opplysninger en melding etter annet ledd skal inneholde. Det kan gis forskrift om utførelse av boringer, herunder om hvordan undersøkelser

og prøvetaking skal utføres.

Den som utfører grunnvannsundersøkelse og utarbeider en rapport om undersøkelsen, skal snarest og senest innen tre måneder etter avgivelse av rapporten sende inn melding om dette til vassdragsmyndigheten. Vassdragsmyndigheten kan ved behov be om et eksemplar av rapporten med nødvendige bilag.

Se kommentar til § 39. Meldeplikten grenser inntil en eventuell søknadsplikt, men overlapper ikke.

§ 53. (tilsyn)

Vassdragsmyndigheten fører tilsyn med vassdragstiltak og med tilstanden og utviklingen i vassdrag, om ikke annet er bestemt i annen lovgivning. Vassdragsmyndigheten kan ved forskrift eller i det enkelte tilfelle overlate til andre å føre tilsynet.

For tilsyn med grunnvann og grunnvannstiltak gjelder reglene i dette kapittel så langt de passer.

Kan overlape tilsyn med tiltak etter pbl kap. 25.

Konsesjonspliktige tiltak er unntatt fra søknadsplikt jfr. pbl Se pbl 20-4 og sak § 4-3 1. ledd bokstav b)

Brukerperspektiv:

Hva er konsesjonspliktig, og hva er det ikke? Og hva er det eventuelt som er behandlet i konsesjonssaken, og hva er ikke vurdert der? Viktige spørsmål for vurderingen av eventuell søknadsplikt i tilliggende tiltak eller for del av tiltaket som ikke er behandlet i konsesjons-søknaden.

<http://www.lovdato.no/all/hl-20010615-079.html>

Svalbardmiljøloven

Grenser inntil pbl ved at den erstatter pbl på Svalbard. Forskriftshjemmelen i pbl § 1-2 4.ledd er ikke brukt.

<http://lovdata.no/all/hl-20020614-020.html>

Lov om brann- og eksplosjonsvern

§ 7. Tiltak ved store arrangementer

Den ansvarlige for store arrangementer, utstillinger, forestillinger, møter og andre tilstelninger skal i god tid før arrangementet sende melding til lokal tilsynsmyndighet, dersom arrangementet skal avholdes i et byggverk eller på et område som normalt ikke benyttes til denne type arrangementer.

Ved melding om arrangementer kan kommunen kreve de opplysninger som er nødvendige for å vurdere faren for brann, og fastsette de nødvendige brannsikringstiltak og begrensninger, herunder krav til ansvarshavende arrangør.

Kommunestyret selv kan gi lokale forskrifter med nærmere bestemmelser om meldeplikten.

Meldeplikt som kan grense mot søknadsplikten i plan- og bygningsloven kap 20. Kan være delegert til ulike utvalg/administrative enheter innad i kommunen. Denne regelen blir brukt! Mange tiltakshavere/ ansvarlig prosjekterende vet at avvikende bruk er en betydelig del av tiltenkt normalbruk, men de unnlater å ta høyde for dette i prosjekteringen på grunn av kostnadssiden. For eksempel : Idrettshall, der prosjekteringen kun tar høyde for bruk til utøvelse av idrett med plass for publikum. Planlagt bruk er også som messehall, konsertlokale, festlokale m.v. Hvor mye slik bruk skal det være før man kan /skal kreve bruksendringssøknad jfr. pbl § 20-1 bokstav d)?

§ 20. Sikkerhetsnivå i virksomhet med farlig stoff m.m.

Virksomheter har plikt til å sørge for at enhver håndtering av farlig stoff og farlig gods skjer på en slik måte at mennesker, miljø og omgivelser er tilfredsstillende sikret. Risikoen skal være redusert til et nivå som med rimelighet kan oppnås.

Sikkerhetsnivået etter første ledd skal etableres gjennom tekniske og organisatoriske tiltak i virksomheten, eventuelt i kombinasjon med arealmessige begrensninger i området rundt denne, og dokumenteres overfor sentral tilsynsmyndighet.

Arealmessige begrensninger fastsettes etter bestemmelsene i plan- og bygningsloven. Uttalelse fra sentral tilsynsmyndighet skal innhentes før arealmessige begrensninger fastsettes.

Kostnader forbundet med etablering av arealmessige begrensninger, herunder eventuelle kostnader ved ekspropriasjon, bæres av virksomheten.

Departementet kan fastsette forskrifter om nivåer og kriterier for akseptabel risiko. Tilfredsstillende sikkerhetsnivå ved å kombinere tiltak i virksomheten og arealbegrensninger. Kan vedtas i overordnet plan eller i detaljplan, samt i vilkår ved tillatelse til tiltak med hjemmel i pbl kap 20.

Sikkerhetsnivå vil også bli vurdert generelt ved eventuell søknadsplikt jfr. pbl Denne bestemmelsen overlapper og utfyller bestemmelser i pbl

§ 24. Innhenting av uttalelser fra befolkningen rundt virksomhet som utgjør en storulykkesrisiko

Under planlegging av virksomhet som nevnt i § 21 første ledd bokstav a og som utgjør risiko for storulykke skal virksomheten innhente og legge vekt på uttalelser fra befolkningen i området rundt virksomheten om lokalisering og planlagte beredskaps- og sikkerhetstiltak.

Eksisterende virksomhet skal innhente og legge vekt på uttalelser fra befolkningen i området rundt virksomheten dersom det foretas endringer som får betydning for beredskaps- og sikkerhetstiltakene.

Departementet kan gi forskrifter om plikten til å innhente uttalelse etter denne bestemmelsen.

Dette er en bestemmelse som i betydelig grad overlapper pbl § 21-3 om nabovarsling før søknad om tiltak. Lite kjent bestemmelse? Lite brukt?

§ 26. Formålstjenlige og betryggende produkter

Produkter som benyttes ved håndtering av farlig stoff og farlig gods skal være utført slik at de er formålstjenlige og sikre. De skal til enhver tid være i slik stand at det ikke oppstår fare for brann, eksplosjon eller annen ulykke. Montering skal være utført fagmessig og betryggende.

Produkter som benyttes ved deteksjon, varsling eller bekjempelse av brann, eksplosjon eller annen ulykke skal være formålstjenlige og betryggende utført og montert, og til enhver tid være i slik stand at de virker som forutsatt.

Departementet kan gi forskrifter om krav til produkter og krav til den som prosjekterer, produserer, leverer, importerer eller markedsfører produkter, herunder krav om kvalitet og godkjenning av de stoffer som omfattes av loven, forbud mot eller påbud om bruk av produkter.

Dette er en bestemmelse som overlapper pbl § 29-7, og tilhørende bestemmelser i TEK. Administreres av DSB.

§ 11. Brannvesenets oppgaver

Brannvesenet skal:

- a) gjennomføre informasjons- og motivasjonstiltak i kommunen om fare for brann, farer ved brann, brannverntiltak og opptreden i tilfelle av brann og andre akutte ulykker
- b) gjennomføre brannforebyggende tilsyn
- c) gjennomføre ulykkesforebyggende oppgaver i forbindelse med håndtering av farlig stoff og ved transport av farlig gods på veg og jernbane
- d) utføre nærmere bestemte forebyggende og beredskapsmessige oppgaver i krigs- og krisesituasjoner
- e) være innsatsstyrke ved brann
- f) være innsatsstyrke ved andre akutte ulykker der det er bestemt med grunnlag i kommunens risiko- og sårbarhetsanalyse
- g) etter anmodning yte innsats ved brann og ulykker i sjøområder innenfor eller utenfor den norske territorialgrensen
- h) sørge for feiing og tilsyn med fyringsanlegg.

Kommunen kan legge andre oppgaver til brannvesenet så langt dette ikke svekker brannvesenets gjennomføring av oppgavene i første ledd.

Departementet kan gi forskrifter om brannvesenets oppgaver.

Brannvesenets tilsynsmyndighet og forebyggende arbeider, samt feiing og tilsyn med fyringsanlegg vil delvis overlappe den tidsperiode kommunen som byggesaksmyndighet kan/skal føre tilsyn med samme anlegg.

§ 32. Lokal tilsynsmyndighet

Kommunen skal føre tilsyn på de områder som går frem av denne loven eller av forskrifter gitt i medhold av denne.

Betydelig overlapping med tilsynsplikten i pbl §§ 25-1 og 31-7.

<http://www.lovdata.no/cgi-wift/ldles?doc=/sf/sf/sf-20100429-0612.html>

Teknisk og operasjonell forskrift

Utfyller og overlapper TEK

<http://www.lovdata.no/cgi-wift/ldles?doc=/sf/sf/sf-20020626-0847.html>

Forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn

Utfyller og overlapper TEK. Se veiledningen til forskriften der det sies noe om faktisk samordning (kjøreregler) av tilsyn også i perioden etter ferdigattest.

§ 1-1. Formål

Forskriften skal verne liv, helse, miljø og materielle verdier gjennom krav til forebyggende tiltak mot brann og eksplosjon.

Se TEK § 11-1

§ 1-2. Saklig virkeområde

Forskriften regulerer de alminnelige plikter til å forebygge brann og eksplosjon, herunder gjennomføring av brannforebyggende tiltak i ethvert brannobjekt i bruk, og kommunens brannforebyggende oppgaver.

I bruk = denne henvender seg til etter at tiltaket er oppført. Men man kan jo ikke tillate å bygge noe, som ikke er ok i bruksperioden – derfor må også denne forskriften være en del av prosjekteringsgrunnlaget. Denne er dynamisk til forskjell fra lignende bestemmelser i TEK.

Forskriften regulerer også nærmere bestemt brannvernustyr og apparater.

Se pbl § 29-7, TEK §§ 11-9 og 11-10

§ 5-1. Samarbeid

Kommunen skal sørge for at brannvesenet samarbeider med andre aktuelle myndigheter, slik at lover og forskrifter gitt for å kontrollere brannrisikoen anvendes samordnet.

Samarbeids- og samordningsplikt

§ 5-4. Vannforsyning

Kommunen skal sørge for at den kommunale vannforsyning fram til tomtengrense i tettbygd strøk er tilstrekkelig til å dekke brannvesenets behov for sløkkevann.

I boligstrøk o.l. hvor spredningsfaren er liten er det tilstrekkelig at kommunens brannvesen disponerer passende tankbil.

I områder som reguleres til virksomhet hvor sprinkling er aktuelt, skal kommunen sørge for at det er tilstrekkelig vannforsyning til å dekke behovet.

Til 3. ledd: Det er ikke kommunalt vann alle steder, eller nok kapasitet til at bygninger kan sprinkles. Dette er bestemmelser som er relevante for brannteknisk prosjektering – men prosjekterende må sjekke at det faktisk er nok vann til sprinkling.

§ 5-5. Atkomst for brannvesenet

Kommunen skal, så langt det er mulig, sørge for at brannvesenet i brannsituasjoner har atkomst til bygninger, samt oppstillingsmuligheter m.m. for materiellet.

Ved bygninger hvor det er en forutsetning at rømning skal skje via brannvesenets redningsmaterieell, skal det være kjøreatkomst slik at materiellet kan kjøres frem til de aktuelle redningsstedene.

OBS: ved Prosjektering som forutsetter slik rømning, må ansvarlig prosjekterende konkret innhente opplysninger om atkomst, responstid og tilgjengelig materieell.

<http://lovdata.no/for/sf/jd/jd-20020626-0922.html>

Forskrift om håndtering av farlig stoff

§ 2. Virkeområde

Forskriften regulerer håndtering av farlig stoff og utstyr og anlegg, herunder rørledninger systemer, som benyttes ved håndtering av farlig stoff. Forskriften regulerer prosjektering, konstruksjon, omsetning, installasjon, drift, endring, reparasjon, vedlikehold og kontroll av utstyr som benyttes ved håndtering av farlig stoff.

Overlapper med søknadsplikten jfr. pbl, SAK og TEK.

For rørsystem som har utgangspunkt til havs gjelder forskriften fra det punkt slikt rørsystem krysser marbakken til fastland eller øy, og rørsystem med utgangspunkt på fastland, også når det over land senere krysser fjorder, sund m.m.

Forskriften regulerer lasting, lossing og stasjonær oppbevaring av farlig stoff på skip, herfra fra skip til skip.

§ 3. Pliktsubjekt

Enhver som håndterer farlig stoff, plikter å oppfylle forskriftens krav.

Enhver som eier eller bruker utstyr og anlegg som benyttes ved håndtering av farlig stoff, forskriftens krav.

Enhver som prosjekterer, konstruerer, produserer, omsetter, installerer, drifter, endrer, reparer, holder og kontrollerer utstyr og anlegg som benyttes ved håndtering av farlig stoff, plikter å oppfylle forskriftens krav.

Dvs. forskriften utfyller TEK – og må være en del av prosjekteringsgrunnlaget.

§ 6. Maksimal tillatt oppbevaring i visse typer av objekt

I boenhet kan det oppbevares inntil 55 liter brannfarlig gass kategori 1 og 2 og inntil 10 liter væske kategori 1 og 2.

I garasje, i utvendig bod, båthus eller lignende kan det for personlig bruk oppbevares inntil 50 liter brannfarlig gass kategori 1 og 2 og inntil 50 liter brannfarlig væske kategori 1 og 2.

I serveringssted, i overnattingssted og i forsamlingslokale er det ikke tillatt å oppbevare brennstoff.

kategori 1 og 2, med mindre særskilte tiltak er iverksatt.

Utfyller TEK

§ 7. *Kompetanse*

[...]

Bestemmelser om hvilken kompetanse den skal ha som blant annet prosjekterer og bygger de anlegg som benyttes. Overlapping med reglene om ansvar og ansvarsrettsregler i pbl kap. 22 og 23

Uheldig med to system for hvordan kvalifikasjoner vurderes?

§ 9. *Kontroll*

[...]

Ligner på reglene om ansvar og ansvarsrett i pbl – men her gjelder det i hele bruksperioden.

§ 11. *Skilting og merking*

Grenser til lignende regler i TEK. Og krav om FDV-dokumentasjon i pbl

§ 12. *Innmelding av farlig stoff*

[...]

Tidligere søknadsplikt til Dsb, nå bare meldeplikt. Kommunen bør tilse at dette er gjort ved saksbehandling etter pbl. f. oppfylle kravet til samarbeidsplikt jfr. pbl § 1-4 og veiledningsplikt jfr. forvaltningsloven § 11.

§ 14. *Risiko og risikovurdering*

Overlapper prosjekteringsplikten for tiltak som er søknadspliktige i henhold til pbl kap 20.

§ 15. *Forebyggende sikkerhetstiltak*

Grenser til /overlapper søknadsplikten i pbl kap 20.

§ 16. *Arealmessige begrensninger*

Viktig for brannteknisk prosjektering i henhold til pbl og TEK.

§ 18. *Nabovirksomheter*

Viktig for brannteknisk prosjektering i henhold til pbl og TEK.

§ 19. *Beredskapsplikt*

Viktig for brannteknisk prosjektering i henhold til pbl og TEK

§ 21. *Dispensasjon*

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap kan i det enkelte tilfelle etter søknad dispensere fra bestemmelse i forskriften når særlige grunner foreligger, tilstrekkelig grad av sikkerhet kan opprettholdes og det vil være i tråd med forskriftens formål, jf. § 1.

Særlovsmyndighet må være utøvd før kontroll av brannteknisk prosjektering i henhold til pbl og TEK. Brannteknisk prosjektering som forutsetter disp. etter denne bestemmelsen kan ikke vurderes før disp er gitt.

§ 23. *Tilsyn*

Kommunen skal føre tilsyn med at bestemmelsene i denne forskriften blir overholdt.

I tillegg fører Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap alene eller i samarbeid med kommunen tilsyn med virksomheter som representerer en betydelig risiko eller der direktoratet anser det som nødvendig å ha oversikt over risiko knyttet til håndtering av farlig stoff.

Ved utøvelsen av tilsynet gjelder lov 14. juni 2002 nr. 20 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver § 33 – § 36.

Overlapper tilsynsplikten jfr. pbl

SAK § 4-3 3. ledd unntar anlegg fra søknadsplikten i pbl, men søknadsplikt oppstår likevel på grunn av fundament og grunn og terrengarbeid, eventuelt også bygninger og annen bygningsteknikk. Kommunen sørger for at tilsyn og kontroll etter særlovgevingen er gjennomført før brukstillatelse gis. Fragmentert regelverk som delvis overlapper.

<http://www.lovdatab.no/for/sf/jd/xd-20020626-0729.html>

Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen

Forskrift som er eksplisitt i formen og som sier mye om hvem brannvesenet er og hvordan de skal være utstyrt og hvor lang responstid som aksepteres osv. Burde TEK ta mer høyde for at responstid og tilgjengelig slukningsutstyr kan være mye? Dette er jo viktig for prosjekteringen av brannteknikk.

Brukerperspektiv:

Brannprosjektering er komplisert. Regelverket er fragmentarisk, og i stadig endring. Man skal ha mye kunnskap for å prosjektere brannteknikk, eller for å føre tilsyn med branntekniske løsninger. Se TEK § 2-1 om verifikasjon av funksjonskrav. Denne bestemmelsen/teknikken gjør det tungt å utfordre valgte løsninger. Det kan se ut som om det er i ferd med å danne seg den "uskikk" å gjøre tekster i brannteknisk prosjektering så utilgjengelig (språklig sett) som mulig.

Brannvesenets representant etterspør i intervjurunden tydelig plikt til god kommunikasjon mellom byggesaksbehandler og brannvesen – særlig om det er gitt tillatelse til tiltak for særlige brannobjekt. Men kan ikke behovet for opplysninger her dekkes gjennom rapport fra tiltaksbasen til Statens kartverk- slik at man slipper å være avhengig av hver enkelt byggesaksbehandler? Dette er vel uansett ett internt ansvar iden enkelte kommune?

<http://www.lovdatab.no/all/hl-20031219-124.html>

Matloven

§ 7. Etablering, utforming og drift

Virksomheten skal sørge for at plassering, utforming og drift av aktiviteter er hygienisk forsvarlig. Overlapper og utfyller funksjonskrav i TEK.

[...]

Med hjemmel i Matloven er det vedtatt mange ulike forskrifter, vi har ikke gått gjennom dem – men der det fremkommer krav til funksjonalitet og hygiene – så er dette krav som overlapper og utfyller TEK.

Fordi forskriftene er så mange har vi ikke gått gjennom dem alle, men her er noen konkrete eksempler på overlapping av myndighetsområder:

<http://www.lovdatab.no/cgi-wift/ldles?doc=/sf/sf/sf-20081222-1623.html#map0>

Forskrift om næringsmiddelhygiene

§ 14. Krav til registrering av virksomhet

Underretning som angitt i forordning (EF) nr. 852/2004 artikkel 6 nr. 2, skal gis på skjema fastsatt av Mattilsynet. Kun meldeplikt

§ 15. Dispensasjon

Mattilsynet kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene i kapitlene II til V, forutsatt at det ikke vil stride mot Norges internasjonale forpliktelser, herunder EØS-avtalen. Kan overlape bestemmelse i TEK – og også kreve dispensasjon med hjemmel i pbl §§ kap 19.

§ 16. Tilsyn og vedtak

Mattilsynet fører tilsyn og kan fatte nødvendige vedtak for gjennomføring av bestemmelsene i denne forskriften, jf. matloven § 23.

Kan overlape tilsynsplikten jfr. pbl kap 25 i inntil 5 år etter ferdigattest. Kan også overlape hjemmel for pålegg om retting av tiltak i pbl 32-3.

§ 17. Straff

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskriften eller vedtak gitt i medhold av den, er straffbart i henhold til matloven § 28.

Kan overlape bestemmelsen om overtredelsesgebyr i pbl § 32-8 og straff i § 32-9.

<http://www.lovdatab.no/cgi-wift/ldles?doc=/sf/sf/sf-20081222-1624.html>

Forskrift om særlige hygieneregler for næringsmidler av animalsk opprinnelse

§ 9. Godkjenning

Driftsenhet omfattet av dette kapitlet, skal godkjennes av Mattilsynet.

Vedtaksmyndighet som grenser inntil/overlapper kommunens myndighet jfr. pbl. § 21-10..

§ 24. Dispensasjon

Mattilsynet kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene i kapitel II til VIII i denne forskriften, forutsatt at det ikke vil stride mot Norges internasjonale forpliktelser, herunder EØS-avtalen.

Kan overlape bestemmelse i TEK – og også kreve dispensasjon jfr. pbl kap 19.

§ 25. Tilsyn og vedtak

Mattilsynet fører tilsyn og kan fatte nødvendige vedtak for gjennomføring av bestemmelsene i denne forskriften, jf. matloven § 23 og dyrevernavlova § 23.

Kan overlapse tilsynsplikten jfr. pbl i inntil 5 år etter ferdigattest. Kan også overlapse hjemmel for pålegg om retting av tiltak i pbl 32-3.

§ 26. Straff

Overtredelse av bestemmelser gitt i denne forskriften eller enkeltvedtak gitt i medhold av forskriften, er straffbart i henhold til matloven § 28 og dyrevelferdsloven § 37.

Kan overlapse bestemmelsen om overtredelsesgebyr i Pbl § 32-8.

Mattilsynet utøver myndighet med hjemmel i Matloven og tilhørende forskrifter, og deres myndighetsutøvelse har stor betydning for ulike virksomheter som har med næringsmidler og/eller dyrehelse å gjøre. Mange virksomheters drift er meldepliktige, og noen virksomheter kan ikke drives uten konkret tillatelse. Mattilsynets virksomhet kan tolkes inn under begrepet "helsemyndighet" – men de er ved sin organisering og praksis ikke særlovsmyndighet i plan- og bygningslovens forstand, og deres vedtak skal derfor ikke samordnes med behandlingen av byggesaken. Deres myndighetsområde er likevel av stor betydning for diverse tiltak som er søknadspliktige jfr. pbl. Kjennskap til krav som fremkommer gjennom Matloven og forskriftene er av konkret betydning for prosjektering av for eksempel fjøs, restauranter, sykehjem, barnehager og så videre.

Brukerperspektiv:

Eksempel: En søknad om tillatelse til tiltak innvilges. Tiltaket oppføres, og får brukstillatelse/ferdigattest, men så fører Mattilsynet tilsyn med virksomheten, og de aksepterer ikke planløsningen eller materialbruken som god nok vurdert opp mot bestemmelser om hygiene m.v. i "deres" regelverk. Dette kommer frem etter ferdigstilling og det medfører forsinket oppstart/ driftsavbrudd, og betydelige kostnader for tiltakshaver til ombygging. Planløsning eller materialvalg er kanskje ikke holdbare etter de funksjonsbaserte kravene i TEK heller, vil vi da ha det slik at Mattilsynet som tilsynsmyndighet overlapper tilsynsmyndigheten jfr. pbl uten at det er noen god koordinering? Og uten at Mattilsynet har utøvd noen form for myndighet i prosjekteringsfasen? Vi legger til grunn at dette er bevisste valg fra lovgiver, jfr. at systemet var noe annerledes før 1997.

<http://www.lovdata.no/all/hl-20050527-031.html>

Skogbrukslova

§ 2. Virkefeltet for lova

Denne lova gjeld for all skog og skogmark. Med skogmark forstås ein i denne lova grunn som er skogproduserande, eller som etter ei samla vurdering er best eigna for skogproduksjon, og som ikkje er nytta til andre formål.

Lova gjeld sjølv om eit område er verna etter naturvernlova¹ eller i plan etter plan- og bygningslova er lagt ut til andre formål enn landbruk, så sant ikkje anna følgjer av verne- eller planvedtaket eller av forskrifter knytt til vedtaket.

Ikke nødvendigvis planstatus som avgjør virkeområdet for lova.

Lova kan ikkje nyttast i strid med dei rettane reindriftssamane har til trevirke og brensel.

§ 7. Vegbygging i skog

Bygging og ombygging av vegar til skogbruksformål kan berre gjennomførast etter løyve frå kommunen.

Planlegging, bygging og ombygging skal skje på ein måte som tek omsyn til viktige miljøverdiar og som sikrar landbruksfaglege heilskapsløysingar. Det skal leggjast vekt på å oppnå eit rasjonelt vegnett, der det også blir teke omsyn til den nytten vegen kan få for anna næringsverksemd knytt til landbrukseigedommane.

Departementet kan gi nærare forskrifter om planlegging, godkjenning og bygging av skogsvegar og av andre anlegg og tekniske inngrep knytte til skogbruk.

Se unntak for søknadsplikt jfr. SAK § 4-3 1.ledd bokstav e)

Brukerperspektiv:

Det kan virke som om dette er en hjemmel som ofte utfordres ved at det blir søkt om tillatelse til å bygge veg til skogbruksformål, når den primære motivasjonen er å skaffe vei til hytter. Etter denne hjemmelen kan det bygges uten ansvarsretter eller bruk av profesjonelle aktører. Vi ser ofte at veier blir skjemmende fordi prosjekteringen er mangelfull.

<http://www.lovdata.no/all/hl-20050617-079.html>

Akvakulturloven

§ 8. Samordning i saker om etablering av akvakultur

Myndighetene etter denne lov, lovene nevnt i § 6 første ledd bokstav d og kommunen, herunder som plan- og bygningsmyndighet, plikter å foreta en effektiv og samordnet søknadsbehandling.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om samordning av søknadsbehandlingen, herunder fastsette tidsfrister for behandling av søknader.

Samordningsplikt .

§ 15. Forholdet til arealplaner og vernetiltak

Tillatelse til akvakultur kan ikke gis i strid med:

- a) vedtatte arealplaner etter plan- og bygningsloven,
- b) vedtatte vernetiltak etter kapittel V i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold, eller
- c) vedtatte vernetiltak etter lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner.

Tillatelse til akvakultur kan likevel gis dersom det foreligger samtykke fra vedkommende plan- eller vernemyndighet.

Unntaksregel: Dispensasjonsvedtak fra kommunen må gis først, så kan eventuell tillatelse (konsesjon) i strid med arealplan gis.

Hovedregel: konsesjon skal være i overenstemmelse med arealplan, tiltaket er da unntatt fra søknadsplikten i pbl se SAK 4-3 1. ledd bokstav f).

Brukerperspektiv: Utfordrende å ha oversikt over hvilke deler av tiltaket som er tilstrekkelig vurdert i konsesjonsomgangen.

<http://www.lovdata.no/all/hl-20050617-101.html>

Matrikellova

§ 5a. Matrikelstyremaktene

Staten ved sentral matrikelstyresmakt skal syte for ordning, drift og forvaltning av matrikkelen.

Kommunen er lokal matrikelstyresmakt, og har under dette ansvaret for å utføre oppmålingsforretningar og føre matrikkelen i kommunen. Kommunen kan etter avtale overlate til andre å utføre oppmålingsforretningar på sine vegner. Kommunen kan etter avtale overlate til annen kommune etter reglane i kommunelova kapittel 5, eller til sentral matrikelstyresmakt, å føre matrikkelen på sine vegner.

Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om matrikelstyremaktene, under dette om organ som kan utføre matrikkelføringsoppgåver.

Kommunen er matrikkelfører for delingssaker, seksjoneringer, adresseringer og tiltak. Nær sammenheng med byggesaksmyndighetens tillatelser til tiltak. For tiltakshaver/ansvarlig søker består utfordringen i å gi korrekte og tilstrekkelige opplysninger om tiltaket, slik at det lett kan registreres. Opplysninger som er registrert i Matrikkelen kan lett bli vurdert som en form for fasit, det er viktig å huske at føringene her ikke innebærer noen objektiv troverdighet. Registreringen kommer her normalt etter at byggesak/delingssak/tillatelse til arealoverføring mv. er gitt og vil således ikke forsinke den søknaden som fører til matrikkelføringen.

<http://www.lovdata.no/all/hl-20070615-040.html>

Reindriftsloven

§ 21. Rett til husvære, buer o.l.

Retten til å utøve reindrift gir rett til i utmark å disponere grunn til nødvendige hytter og gammer for folk og til buer og stillinger som trengs til oppbevaring av løssøre og matvarer.

En reindriftsutøver har adgang til mot vederlag å få utvist tomt til bolig dersom reindriftsutøveren ikke på annen måte kan skaffe seg bolig som er nødvendig av hensyn til en rasjonell utøvelse av reindriften. Kan ikke partene bli enige om at forutsetningene for å kreve utvisning av tomt er til stede, eller om stedsvalg, størrelse og avgrensing, vilkår og vederlag, avgjøres dette ved skjønn ved jordskifteretten.

Grunnen som er tatt i bruk eller utvist og bygninger og anlegg som er oppført med hjemmel i første eller annet ledd, kan ikke uten godkjenning av Kongen og samtykke fra grunneieren brukes til annet formål enn reindrift eller overdras til andre enn utøvere av reindrift og som fyller forutsetningene i første og annet ledd.

Også søknadsplikt jfr. pbl kap 20.

§ 22. Flyttleier

Reindriftsutøvere har adgang til fritt og uhindret å drive og forflytte rein i de deler av reinbeiteområdet hvor reinen lovlig kan ferdes og adgang til flytting med rein etter tradisjonelle flyttleier. Med til flyttlei regnes også faste inn- og avlastingsplasser for transport av reinen.

Reindriften flyttleier må ikke stenges, men Kongen kan samtykke i omlegging av flyttlei og i åpning av nye flyttleier når berettigede interesser gir grunn til det. Eventuell skade som følge av omlegging av flyttlei eller åpning av ny flyttlei erstattes etter skjønn ved jordskifteretten, hvis enighet ikke oppnås. Kongen kan bestemme at også fastleggingen i detalj av den nye flyttleien skal overlates til skjønnen.

Særlovsmyndighet uavklart?

§ 24. Gjerder og andre anlegg

Retten til å utøve reindrift gir rett til å føre opp arbeids- og sperregjerder, slakteanlegg, broer og andre anlegg som er nødvendige for reindriften. Gjerder og anlegg må ikke plasseres slik at de virker unødig skjemmende eller er til vesentlig skade eller ulempe for grunneieren eller for andre rettmessige interesser.

Gjerder og anlegg som skal bli stående ut over en sesong, kan ikke oppføres uten godkjenning av departementet. Godkjenning av større anlegg kan først gis etter en fagkyndig vurdering av de samlede miljømessige virkninger, sammenholdt med de reindriftsfaglige behov for anlegget. Hvis ikke grunneieren og eventuelle bruksberettigede gir sitt samtykke, kan departementet gi tillatelse til utføring av anlegget mot vederlag etter skjønn ved jordskifteretten for skade og ulempe.

Gjerder og anlegg som ikke er i samsvar med første eller annet ledd, kan områdestyret kreve fjernet eller endret av den som er ansvarlig. Er dette ikke etterkommet innen en fastsatt frist, kan reindriftsagronomen iverksette riving eller endring umiddelbart. Områdestyret kan delegere sin myndighet etter dette ledd til reindriftsagronomen. Utgifter ved tiltak etter dette ledd skal bæres av den ansvarlige og er tvangsgrunnlag for utlegg.

Departementet kan gi nærmere bestemmelser om hvordan gjerder og andre anlegg skal plasseres og utformes, herunder om gjerdematerialer m.m. Departementet kan også gi bestemmelser om vedlikehold av permanente gjerder og anlegg og om plikt til å ta bort gjerder og anlegg som ikke holdes i forskriftsmessig stand eller som ikke lenger er i bruk.

Også søknadsplikt jfr. pbl kap 20.

Mulig behov for myndighetskontroll:

Nord-Trøndelag: utmarksgjerder/ rovdyrsikre gjerder som ikke har noe med reindrift å gjøre.

Hvorfor blir ikke disse vurdert som søknadspliktige når gjerder jfr.§ 24 er det?

Brukerperspektiv: Nabovarsling til Reinbeitedistrikt? Oversikt over hvem som har rettigheter og hvem som utøver hvilken myndighet? Dette er uoversiktlig og formålet med loven kan vanskelig ivaretas med dagens organisering innenfor 4 ukerfristen i pbl. Vi får oppgitt at det er uavklart om særlovsmyndigheten etter denne loven har et så konkret innhold at den er en klar forutsetning i en eventuell byggesak. For eksempel om det søkes om tillatelse til å bygge en hytte som kommer i konflikt med en flyttlei.

<http://www.lovdato.no/all/hl-20080620-042.html>

Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven

§ 1. Formål

Lovens formål er å fremme likestilling og likeverd, sikre like muligheter og rettigheter til samfunnsdeltakelse for alle, uavhengig av funksjonsevne, og hindre diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne.

Loven skal bidra til nedbygging av samfunnsskapt funksjonshemmende barrierer og hindre at nye skapes.

Se også pbl § 1-1

§ 9. Plikt til generell tilrettelegging (universell utforming)

Offentlig virksomhet skal arbeide aktivt og målrettet for å fremme universell utforming innenfor virksomheten. Tilsvarende gjelder for privat virksomhet rettet mot allmennheten.

Med universell utforming menes utforming eller tilrettelegging av hovedløsningen i de fysiske forholdene, herunder informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT), slik at virksomhetens alminnelige funksjon kan benyttes av flest mulig.

Offentlig og privat virksomhet rettet mot allmennheten har plikt til å sikre universell utforming av virksomhetens alminnelige funksjon så langt det ikke medfører en uforholdsmessig byrde for virksomheten. Ved vurderingen av om utformingen eller tilretteleggingen medfører en uforholdsmessig byrde skal det særlig legges vekt tilretteleggingens effekt for å nedbygge funksjonshemmende barrierer, hvorvidt virksomhetens alminnelige funksjon er av offentlig art, de nødvendige kostnadene ved tilretteleggingen, virksomhetens ressurser, sikkerhetsmessige hensyn og vernehensyn.

Brudd på plikten til å sikre universell utforming etter tredje ledd regnes som diskriminering.

Det regnes ikke som diskriminering etter fjerde ledd dersom virksomheten oppfyller nærmere bestemmelser i lov eller forskrift om innholdet i plikten til universell utforming. Avgrensninger mot tiltak der krav om universell utforming i pbl er oppfylt.

Kongen kan gi forskrift om innholdet i plikten til universell utforming på områder som ikke er omfattet av krav i eller i medhold av annet lovverk, jf. femte ledd.

Dersom kommunen vurderer å gi dispensasjon fra krav om universell utforming, eller konkrete krav om brukbarhet må det også drøftes om dispensasjonen vil medføre diskriminering jfr.

diskriminerings- og tilgjengelighetsloven. Jeg antar at det her vil være utfordrende å holde drøftelse jfr. pbl og TEK atskilt fra drøftelse etter denne særloven.

OBS: bestemmelsen går lenger enn reglene etter pbl, ved at de er dynamiske.

§ 10. *Universell utforming av bygninger, anlegg mv.*

For bygninger, anlegg og uteområder rettet mot allmennheten gjelder kravene til universell utforming i eller i medhold av plan- og bygningsloven.

Direkte henvisning til pbl

§ 16. *Håndheving*

Likestillings- og diskrimineringsombudet og Likestillings- og diskrimineringsnemnda skal med unntak av §§ 10 og 11 føre tilsyn med og medvirke til gjennomføringen av loven her, jf. diskrimineringsombudsloven. Krav etter § 17 reises for de alminnelige domstolene.

[...]

Grenser mot tilsynsplikten i pbl kap 25.

Brukerperspektiv:

Godkjenning jfr. pbl, og byggetillatelse gis. Med eller uten disp fra krav om universell utforming. Enkeltfaktorer ved bygget undersøkes på bakgrunn av § 9 3.ledd og det leveres klage til Likestillings- og diskrimineringsombudet – i hvilken grad vil de foreta selvstendig vurdering, og hvilken vekt vil de legge på de vurderinger som er gjort i byggesaken? Dette betyr vel at det er risiko for at krav om ombygging kan fremkomme kort tid etter at byggesaken ble behandlet- uten at det nødvendigvis er noe som burde fremkommet ved byggesaksbehandlingen?

<http://www.lovdata.no/all/hl-20090417-019.html>

Havne og farvannsloven

§ 6. *Gebyr for behandling av søknad om tillatelse mv.*

Departementet kan fastsette gebyr for behandling av søknad om tillatelse eller godkjenning etter bestemmelser i eller i medhold av denne loven.

Forskrift delegerer myndighet til kommuner i den grad de har utgifter til dette

§ 7 *Forvaltningsansvar og myndighet etter loven*

§ 8. *Delegasjon og overføring av myndighet*

§ 9. *Kommunens forvaltningsansvar og myndighet*

§ 10. *Delegasjon av kommunens myndighet*

Bestemmelser om utøvelse av myndighet.

§ 19. Innretninger og anlegg for navigasjonsveiledning

Unntatt fra søknadsplikten jfr. sak § 4- 3 andre ledd bokstav c.

§ 20. Lokalisering, utforming og tekniske krav til innretninger og anlegg for navigasjonsveiledning

Unntatt fra søknadsplikten jfr. sak § 4- 3 andre ledd bokstav c.

§ 27. Tiltak som krever tillatelse

Bygging, graving, utfylling og andre tiltak som kan påvirke sikkerheten eller fremkommeligheten i kommunens sjøområde, krever tillatelse av kommunen hvor tiltaket skal settes i verk. Som tiltak regnes bl.a. fortøyningsinstallasjoner, kaier, brygger, broer, luftspenn, utdypning, dumping, akvakulturanlegg, opplag av fartøy, lyskilder, kabler og rør. Kommunen kan ikke gi tillatelse til tiltak som vil stride mot bestemmelser gitt i eller i medhold av loven her. Særlovsmyndighet til kommunen som delvis overlapper myndighet etter pbl En bestemmelse som går lenger enn søknadsplikten jfr. pbl kap 20.

Tiltak som nevnt i første ledd som skal settes i verk i hovedled eller biled eller for øvrig utenfor kommunens sjøområde, krever i stedet tillatelse fra departementet. Det samme gjelder tiltak som skal settes i verk innenfor kommunens sjøområde, men som kan påvirke sikkerheten eller fremkommeligheten i hovedled eller biled. Særlovsmyndighet til departementet delegert til Kystverket.

Departementet kan i forskrift fastsette hva slags tiltak som er omfattet av de ulike leddene i denne paragrafen, og kan videre fastsette at bestemte typer av tiltak som omfattes av første ledd, i stedet krever tillatelse av departementet. Departementet kan også i det enkelte tilfellet bestemme at et tiltak som er omfattet av første ledd, i stedet krever tillatelse fra departementet.

Departementet kan videre i forskrift gi regler om at visse typer tiltak skal være unntatt fra kravene om tillatelse etter denne paragrafen, dersom tiltaket er meldt til myndigheten etter loven innen en fastsatt frist før tiltaket settes i verk. Departementet kan også ved enkeltvedtak unnta et tiltak fra kravet om tillatelse etter denne paragrafen, når tiltaket er meldt til myndigheten etter loven innen rimelig tid.

§ 28. Tiltak av betydning for Forsvarets eller Kystverkets anlegg

Bygging, graving, utfylling eller andre tiltak som kan være av betydning for Forsvarets eller Kystverkets anlegg, innretninger eller virksomhet, krever tillatelse av departementet. Delegert til Kystverket. Er det tvil om tiltaket er omfattet av første punktum, skal saken forelegges departementet til avgjørelse. Særlovsmyndighet til departementet – ikke delegert.

§ 31. Bortfall av tillatelse

En tillatelse faller bort hvis arbeidet med et tiltak ikke er satt i gang senest tre år etter at tillatelsen ble gitt. Det samme gjelder hvis arbeidet med tiltaket blir innstilt i mer enn to år. Den myndighet som har gitt tillatelsen, kan forlenge fristen én gang med inntil tre år. Tillatelse etter denne loven kan forlenges – dette samsvarer ikke med tilsvarende regel i pbl § 21-9.

§ 32. Samordning av myndighet

Myndigheten etter denne lov og kommunen som plan- og bygningsmyndighet, plikter å foreta en effektiv og samordnet behandling av søknader om tillatelse. Jfr. samordningsplikten i pbl §21-5

Tillatelse til tiltak etter dette kapittelet kan ikke gis i strid med vedtatte arealplaner etter plan- og bygningsloven uten etter dispensasjon fra vedkommende plan- og bygningsmyndighet. Her understrekes samordningsplikten, ved at det ikke kan gis tillatelser i strid med arealplaner.

I saker som faller inn under lov om akvakultur av 17. juni 2005 nr. 79 om akvakultur (akvakulturloven), kan departementet helt eller delvis delegerer myndighet etter kapittelet her til Fiskeridirektoratet eller annen offentlig myndighet.

<http://www.lovdata.no/for/sf/fi/fi-20091203-1449.html>

Forskrift om tiltak som krever tillatelse fra Kystverket

§ 1. (tiltak som alltid krever tillatelse fra Kystverket)

Følgende tiltak kan ikke iverksettes uten tillatelse fra Kystverket, uten hensyn til hvor tiltaket skal iverksettes:

- a) akvakulturanlegg
- b) kraftproduserende anlegg i sjø
- c) rørledninger for olje og gass
- d) broer
- e) luftspenn
- f) innretninger, installasjoner og anlegg for kraftproduksjon og petroleumsvirksomhet, herunder slep og oppankring av slike. Unntatt er forsynings- og hjelpefartøy eller skip som transporterer petroleum i bulk.
- g) tiltak som krysser en kommunegrense
- h) andre tiltak som kan skape vesentlige hindringer eller ulempe for den alminnelige ferdsel, herunder sprengninger, større slep, seismiske undersøkelser og utprøving av utstyr.

Overlapper delvis søknadsplikten i pbl kap 20.

Brukerperspektiv:

SAK § 4-3 2. ledd 2. setning lyder: "Øvrige regler gjelder så langt de passer." Utfordrende avgrensing?

<http://www.lovdata.no/all/hl-20090619-065.html>

Folkehelseloven

Ingen særlovsmyndighet jfr. pbl Men kan medføre at fylkeskommunen har klagerett der formålsparagrafen blir berørt.

<http://www.lovdata.no/all/hl-20090619-100.html>

Naturmangfoldloven

§ 6. (generell aktsomhetsplikt)

Enhver skal opptre aktsomt og gjøre det som er rimelig for å unngå skade på naturmangfoldet i strid med målene i §§ 4 og 5. Utføres en aktivitet i henhold til en tillatelse av offentlig myndighet, anses aktsomhetsplikten oppfylt dersom forutsetningene for tillatelsen fremdeles er til stede.

For eksempel en tillatelse til tiltak med hjemmel i pbl kap 20.

§ 7. (prinsipper for offentlig beslutningstaking i §§ 8 til 12)

Prinsippene i §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd, og ved forvaltning av fast eiendom. Vurderingen etter første punktum skal fremgå av beslutningen.

Prinsippene gjelder også ved byggesaksbehandling

§ 11. (kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver)

Tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter.

Hjemmel for å kreve at tiltakshaver skal dekke kostnader for å begrense skade. Samme resultat kan man også komme til ved å stille vilkår til tillatelse til tiltak. Men denne bestemmelsen går lengre ved at den kan bli aktuell også etter at tiltaket har fått sin byggetillatelse(uten vilkår).

§ 24. (beskyttelsens innhold)

En forskrift om prioriterte arter etter § 23 første ledd kan

- a) fastsette forbud mot enhver form for uttak, skade eller ødeleggelse av en prioritert art eller bestemte bestander av den, og at reglene i §§ 15 til 22 bare gjelder så langt det følger av forskriften,
- b) gi regler om beskyttelse av visse typer økologiske funksjonsområder av mindre omfang. De hensyn som pålegges må ikke medføre en vesentlig vanskeliggjøring av igangværende bruk. Dersom summen av hensyn i etterkant av vedtaket gir restriksjoner som medfører en vesentlig vanskeliggjøring og et vesentlig tap, kan grunneier kreve at området vernes etter kapittel V eller at det gjøres unntak fra prioriteringen for de aktuelle områdene etter femte ledd. Bestemmelsen gjelder ikke i sjø,
- c) sette krav om å klarlegge følgene for arten av planlagte inngrep i dens funksjonsområder, herunder klarlegging av alternative funksjonsområder som kan bidra til å sikre bevaring av arten i samsvar med § 5 første ledd.

Forskriften kan gi regler om skjøtselstiltak i samsvar med § 47 når dette er nødvendig for å sikre bevaring av arten. Offentlige tilskuddsordninger skal så langt mulig bidra til å sikre bevaring av en prioritert art.

Gis det regler om beskyttelse av visse typer økologiske funksjonsområder for prioriterte arter etter første ledd bokstav b, der aktiv skjøtsel eller andre typer tiltak er en forutsetning for ivaretagelse av funksjonsområdet, skal staten legge frem en handlingsplan for å sikre slike områder. Det offentlige kan inngå nærmere avtale med grunneier eller rettighetshaver om skjøtsel av et økologisk funksjonsområde for prioriterte arter.

Samtidig med forskrift etter § 23 første ledd skal myndigheten vurdere om det for å bevare arten og dens genetiske mangfold er nødvendig å treffe ytterligere vedtak om økologiske funksjonsområder etter denne eller andre lover.

Myndigheten etter loven kan gjøre unntak fra forskrift etter § 23 dersom det ikke forring-er artens bestandssituasjon eller bestandsutvikling, eller dersom vesentlige samfunnshensyn gjør det nødvendig.

Særlovsmyndighet: Direktoratet for naturforvaltning eller fylkesmannen, se konkret delegasjon i den enkelte forskrift. Overlapper søknadsplikt jfr. pbl kap 20.

§ 48. (dispensasjon fra vernevedtak)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

I avveiningen mellom øvrige vesentlige samfunnsinteresser og hensynet til verneområdet skal det særlig legges vekt på verneområdets betydning for det samlede nettverket av verneområder og om et tilsvarende verneområde kan etableres eller utvikles et annet sted. Tiltakshaveren kan pålegges å bære rimelige kostnader ved ivaretagelsen, opprettelsen eller utviklingen av et slikt tilsvarende område.

Trenger et tiltak tillatelse både etter verneforskriften og etter annet lovverk, kan tiltakshaver velge å søke om tillatelse parallelt. Vedtak skal i slike tilfeller først fattes etter verneforskriften, dersom ikke annet følger av verneforskriften eller forvaltningsmyndighetens samtykke.

Søknad om dispensasjon etter første ledd skal inneholde nødvendig dokumentasjon om tiltakets virkning på verneverdiene. I dispensasjon etter første ledd skal begrunnelsen for vedtaket vise hvordan forvaltningsmyndigheten har vurdert virkningene som dispensasjonen kan få for verneverdiene, og hvilken vekt det er lagt på dette.

Særlovsmyndighet. Overlapper søknadsplikt jfr. pbl kap 20.

§ 52. (utvalgte naturtyper)

For å fremme målet i § 4 kan Kongen i statsråd fastsette forskrift som angir bestemte naturtyper som utvalgte i hele eller deler av landet. Det kan i forskriften angis nærmere kriterier for hvilken type forekomster av naturtypen som omfattes av reglene i dette kapittel.

Ved avgjørelsen av om en naturtype skal bli utvalgt, skal det legges særlig vekt på om a) naturtypen har en utvikling eller tilstand som strider mot målet i § 4,

- b) naturtypen er viktig for en eller flere prioriterte arter,
- c) naturtypen har en vesentlig andel av sin utbredelse i Norge, eller
- d) det er internasjonale forpliktelser knyttet til naturtypen.

Når det foreligger dokumentasjon for at en naturtype etter vitenskapelige kriterier antas å ha en tilstand eller utvikling som vesentlig strider mot målet i § 4, skal myndighetene etter loven her – av eget tiltak eller etter krav fra en organisasjon eller andre med rettslig interesse – vurdere om det bør gis forskrift etter første ledd.

Ved utvelging av en naturtype der aktiv skjøtsel eller andre typer tiltak er en forutsetning for ivaretagelse av naturtypen, skal staten legge frem en handlingsplan for å sikre naturtypen.

Se TEK § 9-4

§ 53. (utvelgingens generelle betydning)

Ved utøving av aktsomhetsplikten etter § 6 skal det tas særskilt hensyn til forekomster av utvalgte naturtyper for å unngå forringelse av naturtypens utbredelse og forekomstenes økologiske tilstand.

Ved utøving av offentlig myndighet, herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd, og ved forvaltning av fast eiendom skal det tas særskilt hensyn til forekomster av en utvalgt naturtype slik at forringelse av naturtypens utbredelse og forekomstenes økologiske tilstand unngås. Før det treffes en beslutning om å gjøre inngrep i en forekomst av en utvalgt naturtype, må konsekvensene for den utvalgte naturtypen klarlegges. Kongen kan gi forskrift om utføring og behandling av en slik konsekvensanalyse.

Ved vurderingen av om den utvalgte naturtypes utbredelse eller økologiske tilstand forringes, skal det legges vekt på forekomstens betydning for den samlede utbredelse og kvalitet av naturtypen og om en tilsvarende forekomst kan etableres eller utvikles på et annet sted. Tiltakshaveren kan pålegges å bære rimelige kostnader ved ivaretagelsen, opprettelsen eller utviklingen av en slik forekomst.

Rettslig bindende plan etter plan- og bygningsloven som avklarer arealbruken for en forekomst av en utvalgt naturtype og som er vedtatt etter at forskrift etter § 52 er gitt, går foran reglene i første til tredje ledd.

Kommunen kan ved forskrift bestemme at reglene i §§ 53 til 56 også skal gjelde for kommunens forvaltning av forekomster av andre nærmere bestemte naturtyper i kommunen.

Det offentlige kan inngå nærmere avtale med grunneier eller rettighetshaver om skjøtsel av en forekomst av en utvalgt naturtype.

Se TEK § 9-4

§ 67. (endring og omgjøring av tillatelser)

Myndigheten etter denne loven kan oppheve eller endre vilkårene i en tillatelse gitt i medhold av loven, eller sette nye vilkår, og om nødvendig kalle tillatelsen tilbake hvis

- a) det er nødvendig for å hindre uforutsette vesentlige skadevirkninger for naturmangfoldet,
- b) skadevirkningene kan minskes uten urimelig kostnad for tiltakshaveren,
- c) ny teknologi gjør det mulig å redusere ulempene for naturmangfoldet vesentlig,
- d) omgjøring eller endring er nødvendig for å nå kvalitetsnormer fastsatt etter § 13,

- e) tiltakshaveren overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av loven, og overtredelsen er betydelig, gjentar seg eller vedvarer, eller
- f) det for øvrig følger av ellers gjeldende omgjøringsregler.

Tillatelse kan i alle tilfeller tilbakekalles eller endres når det er gått ti år etter at den ble gitt. Myndigheten kan lempe på begrensninger og vilkår i en tillatelse dersom erfaring viser at det kan skje uten skadevirkninger av betydning for naturmangfoldet.

Ved avgjørelser etter første og annet ledd skal det tas hensyn til kostnadene en endring eller omgjøring vil medføre for tiltakshaveren og de fordeler og ulemper endring eller omgjøring for øvrig vil medføre.

Dynamisk regel, åpner for krav om at tiltakets virkning på miljøet skal følge samfunnsutviklingen/teknolog utviklingen. pbl har ingen lignende regel. Tiårsregelen samsvarer med hjemmel for omgjøring/tilbaketrekking jfr forurensingsforskriften

§ 70. (uforutsette miljøkonsekvenser av lovlig virksomhet)

Dersom det viser seg at tiltak i samsvar med loven eller vedtak i medhold av loven medfører vesentlige uforutsette konsekvenser for naturmangfoldet, skal den ansvarlige treffe rimelige tiltak for å avverge eller begrense skader og ulemper. Når det kan skje uten særlig ulempe for den ansvarlige, kan myndighetene gi pålegg om gjenoppretting av den tidligere tilstand for mangfoldet.

Myndigheten etter loven kan pålegge den ansvarlige innen en fastsatt frist å utføre tiltak som nevnt i første ledd. Når det kan skje uten særlig ulempe for den ansvarlige, kan myndigheten gi pålegg om gjenoppretting av den tidligere tilstand for mangfoldet.

Det er her tenkelig med nye krav underveis i byggeprosessen, eller kort eller lang tid etter at et tiltak er tatt i bruk.

<http://www.lovdata.no/for/sf/md/xd-20110513-0512.html>

Forskrift om utvalgte naturtyper etter naturmangfoldloven

Se TEK 9-4 og blant annet krav om konsekvensanalyse.

Brukerperspektiv:

Tungt tilgjengelig lov fordi mange av bestemmelsene er så generelle i formen.

<http://www.lovdata.no/all/hl-20090619-101.html>

Mineralloven

§ 5. Forholdet til annet regelverk

Tillatelser etter denne lov erstatter ikke krav om tillatelse, godkjenning, arealplan eller konsesjon etter annen lovgivning. Leting, undersøkelse, utvinning og drift på mineralske forekomster kan bare utøves innenfor de begrensninger som følger av denne lov og annen

lovgivning.

Altså gjelder pbl kap 20 og søknadsplikt som vanlig også på dette området.

§ 12. *Prøveuttak*

I tillegg til avtale med grunneier krever prøveuttak særskilt tillatelse fra Direktoratet for mineralforvaltning. Med prøveuttak menes uttak som er nødvendig for å vurdere forekomstens drivverdighet. Tillatelse til prøveuttak kan ikke gis for uttak av mer enn 2 000 m³ masse unntatt i særlige tilfeller. Det kan settes vilkår for tillatelsen.

Før tillatelse gis, skal Direktoratet for mineralforvaltning gi grunneieren, brukeren av grunnen, fylkesmannen, fylkeskommunen og kommunen anledning til å uttale seg.

Undersøker skal skriftlig varsle Direktoratet for mineralforvaltning minst tre uker før arbeidene igangsettes. Direktoratet for mineralforvaltning skal varsle kommunen, fylkeskommunen og fylkesmannen.

Ved prøveuttak i Finnmark gjelder § 17 andre til sjette ledd tilsvarende.

Særlovsmyndighet: Direktoratet for mineralforvaltning. Varslingsplikten til kommunen jfr. 2. ledd – sikrer at kommunen kan opplyse om de vurderer om det er søknadsplikt jfr. pbl kap 20 eller ikke.

§ 13. *Søknad om undersøkelsesrett*

Den som vil sikre seg rett til å undersøke forekomster av statens mineraler, må søke Direktoratet for mineralforvaltning om undersøkelsesrett. Undersøkelsesrett kan bare nektes dersom søkeren tidligere har brutt vesentlige bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov.

Undersøkeren kan bare få én undersøkelsesrett i samme område.

Den som har utvinningsrett til forekomst av statens mineraler kan ikke søke om undersøkelsesrett i samme område.

I Finnmark skal Direktoratet for mineralforvaltning orientere grunneieren, Sametinget, det aktuelle områdestyret og distriktsstyret for reindriften og kommunen om tillatelsen.

Dette er også en bestemmelse som gir myndighet – usikkert i hvilken grad undersøkelsene som skjer kan være søknadspliktige jfr. pbl kap 20 – hva gjør man egentlig når man undersøker? Mest teoretisk for selve undersøkelsen – men mer aktuelt for tiltak i terrenget for å komme frem til anlegget?

§ 17. *Søknad om undersøkelser i Finnmark*

I Finnmark gir ikke undersøkelsesretten rett til å foreta undersøkelser eller prøveuttak før Direktoratet for mineralforvaltning har gitt særskilt tillatelse til dette.

Undersøker skal i rimelig utstrekning fremskaffe opplysninger om direkte berørte samiske interesser i området som skal undersøkes.

Særskilt tillatelse kan avslås dersom hensynet til samiske interesser taler imot at søknaden innvilges. Ved vurderingen skal det legges vesentlig vekt på hensynet til samisk kultur, reindrift, næringsutøvelse og samfunnsliv. Innvilges søknaden, kan det settes vilkår for å ivareta disse hensyn.

Ved behandlingen av søknaden skal Direktoratet for mineralforvaltning gi grunneieren, Sametinget, kommunen og det aktuelle områdestyret og distriktsstyret for reindriften anledning til å uttale seg.

Dersom Sametinget eller grunneieren går imot at søknaden innvilges, skal søknaden avgjøres av departementet.

Hvis departementet innvilger søknaden i tilfeller som nevnt i femte ledd, har klage til Kongen fra Sametinget eller grunneieren oppsettende virkning.

Samme som foregående kommentar.

§ 18. Varslingsplikt

Undersøker skal skriftlig varsle Direktoratet for mineralforvaltning, grunneieren og brukeren av grunnen om undersøkelsene minst tre uker før arbeidene igangsettes. Direktoratet for mineralforvaltning skal varsle kommunen, fylkeskommunen og fylkesmannen. **Praktisk slik at søknadsplikt pbl kap 20 kan vurderes?**

I Finnmark skal undersøker i tillegg skriftlig varsle Sametinget og det aktuelle områdestyret og distriktsstyret for reindriften. Når det er praktisk mulig, skal siidaene, jf. reindriftsloven § 51, varsles muntlig.

Varslet skal inneholde en plan for arbeidene og for atkomsten til og i undersøkelsesområdet, en redegjørelse for mulige skader som kan oppstå og for hvilke tiltak som skal settes i verk for å hindre slike skader. **Praktisk slik at søknadsplikt jfr. pbl kap 20 kan vurderes?**

Departementet kan gi forskrift om varslingsplikten. **Er ikke benyttet**

§ 20. Prøveuttak

Prøveuttak krever særskilt tillatelse fra Direktoratet for mineralforvaltning. Med prøveuttak menes uttak som er nødvendig for å vurdere forekomstens drivverdighet. Tillatelse til prøveuttak kan ikke gis for uttak av mer enn 2 000 m³ masse unntatt i særlige tilfeller. Det kan settes vilkår for tillatelsen. § 12 andre og tredje ledd gjelder tilsvarende.

Ved prøveuttak i Finnmark gjelder § 17 andre til sjetten ledd tilsvarende.

Se merknad under § 12.

SAK § 4-3 1.ledd bokstav f) unntar fra søknadsplikten: steinbrudd, gruver og massetak med tilhørende knuseverk og sorteringsanlegg som er i samsvar med gjeldende reguleringsplan og som har konsesjon med hjemmel i Mineralloven. Alle arbeider for øvrig som gjennomføres i forbindelse med undersøkelser, prøvedrift og drift – må vurderes opp mot de generelle bestemmelsene om søknadspliktens omfang i pbl

Brukerperspektiv:

Meldeplikt som pedagogisk virkemiddel forutsetter at mottakerapparatet har tid til grundig gjennomgang utført av person med kunnskap om virkemidler og konsekvenser. Man må være varsom med bruk av slik generell lovgivning som skal gi kommuner mulighet til å følge med. Det er viktig å

huske at søknadsplikten skal først og fremst vurderes av tiltakshaver før oppstart – han kan ikke basere seg på at dersom kommunen ikke reagerer så trenger han ikke søke. Her er det også flere myndighetsutøvende organer involvert, det kan nok føre til at den ene stoler på den andre og ikke er så grundig som ønskelig.

<http://www.lovdata.no/all/hl-20100604-021.html>

Havenergilova

Se Sak § 4-3 1. ledd bokstav d) – unntatt fra søknadsplikt m.m. – men hva betyr det egentlig at pbl § 29-5 og 29-7 med tilhørende bestemmelser i TEK gjelder så langt de passer?

<http://www.lovdata.no/all/hl-20100625-045.html>

Sivilbeskyttelsesloven

§ 20. Etablering av offentlige og private tilfluktsrom

Kommunen skal bygge, utstyre og innrede offentlige tilfluktsrom til bruk for befolkningen.

Offentlig eller privat tiltakshaver skal bygge, utstyre og innrede private tilfluktsrom til bruk for dem som normalt oppholder seg på den enkelte eiendom.

Krav om bygging av privat tilfluktsrom etter annet ledd kan etter søknad frafalles mot at det innbetales et beløp som skal nyttes til å etablere anlegg eller ruste opp offentlige tilfluktsrom. **Særlovsmyndighet lagt til Siviltforsvaret**

Sammen med pålegg om innredning av tilfluktsrom etter annet ledd, kan det i rimelig utstrekning bestemmes at tilfluktsrommet skal innredes slik at det kan benyttes også av personer som normalt befinner seg på andre eiendommer. Eier eller bruker av den eller de øvrige eiendommene plikter i så fall å bidra til dekning av utgiftene til innredningen.

Eier og bruker av fast eiendom, samt offentlige myndigheter, kan pålegges å gi Siviltforsvarets myndigheter opplysninger om fast eiendom som vurderes brukt som tilfluktsrom.

Departementet kan gi forskrifter om tilfluktsrom. Det kan herunder gis bestemmelser om statens tilskudd ved bygging av offentlige tilfluktsrom og om overføring av ubenyttede midler til bruk i en annen kommune, jf. tredje ledd.

Alle får dispensasjon, men alle må søke. Behandles av Siviltforsvaret regionalt, 20 ulike distriktskontorer. Ingen må betale noe. Tror denne bestemmelsen blir oversett i mange kommuner – fordi den har vært “sovende” i siden 1998.

§ 21. Plikt til å opprettholde tilfluktsrom

Eier og bruker av offentlig eller privat tilfluktsrom plikter å holde tilfluktsrommet i forsvarlig stand.

Tilfluktsrom kan i fredstid utnyttes til andre formål hvis rommets verneevne ikke reduseres og rommet raskt kan klargjøres som tilfluktsrom ved behov.

Bygningsmessige endringer som kan ha innvirkning på tilfluktsrommets verneevne skal

forelegges Sivilforsvarets myndigheter for godkjenning før tiltaket iverksettes. Særlovsmyndighet som overlapper søknadsplikten jfr. pbl kap 20.

Departementet kan gi forskrifter om nærmere plikter etter denne bestemmelsen.

Ombygging/riving av eksisterende tilfluktsrom bygd før 1966 – liberal praksis der tillatelser gis på grunn av at disse rommene gjennomgående er lite egnet som tilfluktsrom på grunn av måten de er bygd på (gjennomføringer m.v.). For rom bygd etter 1966 er praksis mer restriktiv. Hovedregelen synes å være at dersom hele bygg skal rives så gis det tillatelse, men dersom rom ønskes benyttet til nytt formål som er i til hinder for eventuell bruk som tilfluktsrom blir dette avslått – konkret vurdering av den enkelte søknad.

§§ 29-37

Om tilsyn, håndheving og sanksjon. Kan overlappes tilsyn, ulovlighetsoppfølging, tvangsmiddelbruk og straff jfr. pbl kap 25 og 32.

Brukerperspektiv:

Plikten til å etablere nye tilfluktsrom har vært uten faktisk innhold i mange år, men byråkratiet rundt regelen opprettholdes. Er dette nødvendig? Tror ikke mange kommuner holder tilbake igangsettingstillatelser på grunn av manglende tillatelse fra Sivilforsvaret – slik de egentlig skal. Det er muligens noe mer behov for reglene i §§21 og 29-37?

4.2 Forskrift om rikspolitisk bestemmelse for kjøpesentre

Denne forskriften er vedtatt med hjemmel i plan- og bygningsloven, og den faller av den grunn utenfor rammen for denne oppgaven. Den er likevel tatt med her fordi forskriften forutsetter samordning med myndighet utenfor kommunen, før selve byggesaksbehandlingen kan ta til. Den kan derfor være relevant med tanke på eventuell samordning/forenkling myndigheter i mellom.

4.2.1 Merknad

<http://www.lovdatabasen.no/for/sf/md/xd-20080627-0742.html>

Forskrift om rikspolitisk bestemmelse for kjøpesentre

§ 3. Regler for etablering av kjøpesentre

Kjøpesentre kan bare etableres eller utvides i samsvar med godkjente fylkesplaner eller fylkesdelplaner med retningslinjer for lokalisering av varehandel og andre servicefunksjoner.

For områder som ikke omfattes av slik plan, er det ikke tillatt å etablere eller utvide kjøpesentre med et samlet bruksareal på mer enn 3 000 m².

Fylkesmannen kan gi samtykke til å fravike bestemmelsen om etablering av kjøpesentre, dersom dette etter en konkret vurdering anses å være forenlig med formålet i § 1.

Vedtaksmyndighet – men ikke særlovsmyndighet for denne bestemmelsen er i en forskrift som er vedtatt med hjemmel i pbl

Tatt med her fordi den legger vedtaksmyndighet utenfor kommunen – da samtykke her må innhentes fra FM før byggetillatelse/dispensasjon gis.

5 Oppsummering

5.1 Funn

Et betydelig antall særlovsbestemmelser grenser inntil, utfyller, overlapper og kommer noen ganger i konflikt med bestemmelser i plan- og bygningsloven. Det kan være vanskelig å identifisere særlovsbestemmelsene, og det kan være utfordrende å koordinere myndighetsutøvelse etter særlov med byggesaksbehandlingen.

De særlovene som i praksis byr på de største utfordringer i byggesaksbehandlingen er etter vår vurdering brann- og eksplosjonsvernloven og forurensningsloven.

Brann og eksplosjonsloven fordi bestemmelser i denne særloven må utfylles/tolkes/harmoniseres med konkrete bestemmelser i TEK – før valgte løsninger må dokumenteres jfr. TEK kap 2 – gjerne ved verifikasjon av ytelse ved analyse. Dette er komplisert – og fagområdet er viktig og sentralt dersom plan- og bygningslovens formål skal ivaretas på en god måte.

Utfordringene knyttet til forurensningsloven er av en annen karakter. Her er det primært mangel på harmoni mellom forurensningsloven og plan- og bygningslovens saksbehandlingsregler som er utfordringen. Til dette kommer usikkerhet omkring regler om ansvarsretter og kvalifikasjoner.

Andre lover har ikke konkrete mangler eller spesielt store faglige utfordringer, men er likevel en betydelig utfordring fordi de brukes jevnlig og «dobbel»-behandlingen tar lang tid. Eksempler på dette er de bestemmelsene som er vurdert i kulturminneloven, jernbaneloven og vegloven. Det bør være mulig å få på plass formelle saksbehandlingsregler for samordningen, disse bør være konkrete i formen – og inneholde tidsfrister med konsekvenser for særlovsmyndigheten dersom de ikke overholdes.

Vi vil også helt kort nevne jordlova, og de utfordringene som er knyttet til jordlovsdrøftelser jfr. jordlova §§ 9 og 12, før dispensasjonsdrøftelser med hjemmel i pbl kap 19 – er det mulig å organisere dette på en bedre måte?

For andre lover kan utfordringen være at de så sjelden er aktuelle, slik at de lett kan bli glemt. Dette kan for eksempel gjelde reglene som er vurdert i kirkeloven, gravferdsloven, vannressursloven eller sivilbeskyttelsesloven.

Til sist vil vi nevne alle de regler som er så diffuse i formen at de sjelden kommer langt frem i en byggesaksbehandlers bevissthet. Dette kan for eksempel være den forholdsvise nye naturmangfoldloven, eller diskriminerings- og tilgjengelighetsloven. Det kan også gjelde regler av mer teknisk karakter som for eksempel regler i eller med hjemmel i Matloven, som kan utfylle funksjonsbaserte bestemmelser i TEK, det bør kanskje vurderes om denne typen regler skal vies noe mer oppmerksomhet i plan- og bygningsloven og de tilhørende forskrifter, og/eller i veiledningene?

5.2 Med håp om en enklere hverdag?

Vi har som en del av vårt arbeid snakket med mange som bruker plan- og bygningsloven i sitt daglige arbeid. Vi sitter igjen med et inntrykk av at mange er bekymret for kvaliteten på de søknader som leveres og de vedtak som fattes – uten at de helt vet hva det er mest risiko for.

Det slår oss at mangelen på gode nok styringssystemer og/eller autorative oversikter er det som er mest iøynefallende, ikke behovet for at enkeltbestemmelser endres eller sløyfes. Med tanke på at man må ha oversikt over mange lover, med tilhørende rundskriv/veiledninger, bør det kanskje vurderes om det er mulig å gjøre lovverk med betydning for byggesak lettere tilgjengelig – mer helhetlig/samlet? Kan teknologien også her være til hjelp?

Byggesaksbehandlerne i de to minste av våre tre referansekommuner etterspør faglig rettledning i konkrete saker. De mener at de ikke har gode nok muligheter for å søke hjelp utenfra. De nevner spesielt at de ikke får god hjelp fra BE eller Fylkesmannen dersom det er noe de har vanskelig for å forstå – eller dersom utfordrende valg må tas. Kanskje burde et rådgivende organ for byggesak opprettes regionalt? Kanskje kunne slik kompetansesamling kombineres med utførelse av tilsynsoppgaver og kontroll som kommunene pr. i dag synes å prioritere lavt? Slikt organ kan organiseres av kommunene selv ved at de inngår interkommunalt samarbeid. Da vil de kunne få et eierskap til kompetanse om byggesak som den enkelte kommune under en viss størrelse sjelden har faktisk eller økonomisk mulighet til å skaffe seg på egen hånd.

I samtaler med ansvarlig søker/prosjekterende om deres egenproduserte/kjøpte kontrollsystemer kommer det frem at arbeidet med søknader om tillatelse til tiltak jfr. plan- og bygningsloven oppfattes som meget komplisert, og at det er faglig og økonomisk utfordrende å holde seg oppdatert når det gjelder plan- og bygningsloven, forskriftene og særlovene. Forhåndskonferansen jfr. plan- og bygningsloven § 21-1 blir derfor særdeles viktig for slik å få den enkelte kommunes/byggesaksbehandlers perspektiv og lokalkunnskap om relevante særlovsmyndigheter knyttet til lokale forhold – selv om heller ikke dette er noen sikkerhet mot “overraskelser” langt inn i prosjektet.

Vi har her i dette forprosjektet sett på utfordringer knyttet til særlovers møte med plan- og bygningsloven, men vi opplevde i intervjuomgangen at frustrasjonene hos den enkelte aktør like mye er knyttet til selve plan- og bygningsloven og de tilhørende forskrifter. Et annet hovedpoeng er at samordning og samarbeid straks blir enklere når det bygges i henhold til reguleringsplaner. Om dette betyr at en innstramming av dispensasjonsadgangen er riktig vei og gå, er et politisk spørsmål som helt klart har sin plass i en fremtidig drøftelse som omhandler utfordringer knyttet til kompleksiteten i byggesaksbehandlingen.